

ARMENIERVENNEN

Nr. 1-2

Januar-Februar 1929

9. Aarg.

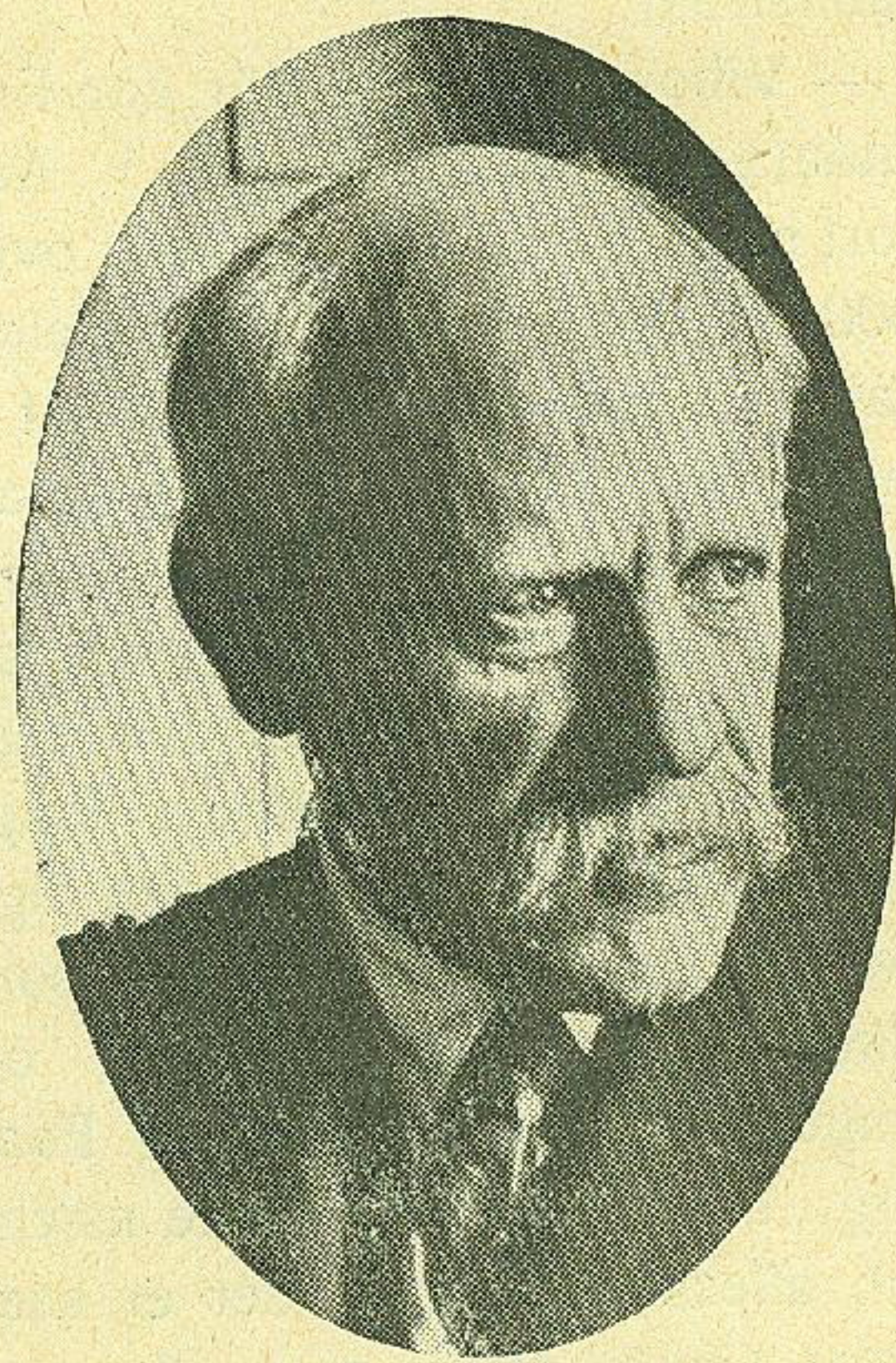
Fridtjof Nansen i Folkeforbundet.

Ved Folkeforbundets sidste Samling i Efteraaret 1928 holdt Fridtjof Nansen følgende Tale:

»Hr. Præsident, mine Damer og Herrer! — Jeg ønsker at udtale min Tilfredshed med, at der omsider er naaet et Resultat i denne Sag, og at Folkenes Forbund nu virkelig vil gøre noget for de nødlidende armeniske Flygtninge. Det maa i Sandhed siges, at intet Folk i højere Grad har fortjent Forbundets Hjælp. Intet Folk i Verden har haft en mere sørgelig Skæbne end det armeniske. Dets Historie har været en lang Rekord af Lidelse og Undertrykkelse under de værste Former. Deres rige og frugtbare Land befandt sig allerede tidlig i en udsat Stilling mellem Stormagter: Persien paa den ene Side, Grækenland og det romerske Rige paa den anden. Saa kom Tyrkerne og Araberne. Som en Svøbe fejede disse Folks Hære hen over det frugtbare Land, idet de ødelagde Jorden, massakrerede Befolkningen, plyndrede Byerne og afbrændte Landsbyerne. Ikke desto mindre har dette begavede Folk med vidunderlig Energi, Livskraft og Udholdenhed hver eneste Gang taalmodig bygget Hjemmene op igen. Saaledes gik det gennem Aarhundreder, indtil den sidste store Katastrofe kom i Verdenskrigens Følge, og Tyrkerne besluttede helt at fjerne Armenierne fra deres eget Land; de blev deporterede over Bjærgene ud i den arabiske Ørken

for dér enten at blive hugget ned eller lide Hungersdøden.

En Million blev myrdede eller omkom af Sult, og Resten blev spredt ud over Verden, saa der ikke mere var Armeniere paa tyrkisk Territorium. »Det armeniske Spørgsmaal eksisterede ikke mere«.

Fridtjof Nansen.

De Allierede opfordrede Armenierne til at kæmpe paa deres Side og lovede dem, at hvis Krigen faldt ud til deres Fordel, skulde de faa et uafhængigt Land som deres og blive beskyttet mod deres Fjender. Krigen bragte dem Sejren, men alle Løfterne var glemt, og Magterne opfyldte ikke deres Pligt og deres højtidelige Løfter. To hundrede tusinde armeniske Frivillige ofrede Livet for de Allieredes Sag. Men

Armenierne fik intet af, hvad der var blevet dem lovet.

Folkeforbundet har Tid efter anden enstemmigt vedtaget Resolutioner gaaende ud paa, at det var nødvendigt og ønskeligt at give Armenierne et nationalt Hjemsted. Dette skete under Forbundets første og anden Samling, og ved den tredje ordinære Samling i 1922 fastsloges igen, at det var af største Vigtighed, at Armenierne fik et uafhængigt nationalt Hjemsted. Forbundsraadet blev anmodet om at tage de nødvendige Skridt til at opfylde dette Ønske. Saa kom Forhandlingerne i Lausanne, hvor Lord Curzon paa de Allieredes Vegne erklærede, at det var nødvendigt at give Armenierne et nationalt Hjemsted, og omtalte det armeniske Spørgsmaal som en af Verdens største Skandaler. Tyrkerne opponerede, og i Fredstraktaten fra Lausanne findes ikke et Ord om Armenierne.

Folkeforbundet har undersøgt Spørgsmaalet meget grundigt ved Hjælp af dets Højkommissær og en særlig Ekspert-Kommission, som anbefalede Overrislingsarbejder. De Sagkyndige mente ikke, der vilde være større Vanskelighed ved at opnaa Regeringernes Tilsagn til at faa oprettet et Hjem for Armenierne og til at lindre i det mindste den Elendighed, som Krigen havde skabt. Men uheldigvis syntes Magterne ikke i Stand til at yde den fornødne Støtte, og der blev intet gjort. Saa blev det foreslaaet, at der skulde gives mindre Pengebeløb til Hjælp til de mest trængende, saa at de kunde bosætte sig i Armenien, men ogsaa det Forslag mødte Vanskeligheder.

Nu haaber jeg endelig, at de nødvendige Penge kan rejses og kan blive administreret under Forbundets Auspicier. Største Delen af de Penge, der staar til vor Disposition, er fremkommet som private Bidrag fra Armenierne selv i Europa og Amerika, andre er et Laan fra flere Regeringer. Jeg haaber, vi som Resultat kan opnaa, at der vil blive gjort noget for at lindre den værste Nød hos Flygtningene, jeg tænker især paa dem i Grækenland og i Konstantinopel. De Penge, vi har, er ganske vist betydelig mindre, end hvad vi en Gang haabede at faa, men de betegner dog altid en Begyndelse.

Nogle Medlemmer af de tidligere Delegationer har næret nogen Tvivl med Hensyn til Udførelsen af Planen. Jeg er overbevist om, at der ikke vil blive Grund til saadanne Følelser, naar Arbejdet først begynder. Jeg er vis paa, at Kolonisationen vil blive lige saa vellykket som nogen, der er foretaget af Folkeforbundet. Dette tror jeg, for det første paa Grund af Armeniernes Flid og Dygtighed, for det andet paa Grund af deres Vilje til at bevare deres nationale Kultur i et eget Land. Jeg tror, det vil blive Begyndelsen til et meget større Arbejde, ved Hjælp af hvilket det nationale Hjemsted, der er lovet Armenierne, virkelig vil blive bygget op, omend det kommer til at ske i mindre Stil, end man oprindeligt havde ønsket og haft til Hensigt. Ikke desto mindre vil det blive et nationalt Hjem, der vil tjene som et Kulturcentrum for Armeniere i hele Verden — et Centrum, de vil se hen til som deres Kulturs og deres Civilisations Land.

Republiken Erivan er en uafhængig Republik i Sovjet Unionen og næsten udelukkende befolket af Armeniere; Armenisk er det eneste officielle Sprog, og armenisk Kultur er Landets Kultur.

Jo mere der kan gøres for det armeniske Folk, jo bedre, thi Europas og den øvrige Verdens Forpligtelse overfor det er ubegrænset.»

Resultatet af Armenierdagen.

Interview med Kassereren.

Hvor meget er der ialt kommet ind paa Armenierdagen? spørger vi Kassereren, Direktør *Malmstrøm*.

Vi har lige rundet de 12.000 Kr. nu, svarer Hr. *Malmstrøm*.

— Men det var 14.000, De bad om?

— Det var det, ja, men jeg kan mærke paa det hele, at vi ikke har faaet alle Bidragene ind endnu. Der plejer ogsaa altid at komme noget endnu i Januar.

— Saa er De maaske helt godt tilfreds med Resultatet?

— Ja, jeg synes i Grunden, vi maa være glade. Det var virkelig med en vis Bæven, jeg bad om de 14.000 Kr., saa jeg synes først og fremmest, man skal være meget taknemlig over, at vi til i Dag har faaet en saa stor Andel af Beløbet ind.

— Hvem har gjort det bedst?

Uden at betænke sig svarer Hr. *Malmstrøm*:

— Viborg, Viborg! Der har Fru Fuldmægtig Madsen igen i Aar gjort sit Mesterstykke og faaet over 1600 Kr. ind, og saadan et Beløb skal jo snart faa Slutresultatet i Vejret. Saa har vi forøvrigt ogsaa faaet vældig fine Beløb ind fra Ballerup og Aarhus; naar man tager Salget af Haandarbejder med, er Fru Nyholm i Ballerup langt over de 1000 Kr. og Aarhus lige ved. Og saa er der Steder som Silkeborg og Ribe, Hillerød og Lyngby, Odense, Nyborg og Faaborg ... ja, jeg kan jo ikke nævne dem allesammen, men der er saamænd Grund til at sige alle vore Hjælpere Tak, fordi de igen i Aar saa forstaaende tog imod vor Anmodning.

— Men hvad saa med det, der mangler?

— Som jeg sagde før, bliver der ved at komme noget ind, og nu har vi jo desuden faaet to Rejsesekretærer til Hjælp, hvem ved, om det ikke snart skal komme til at vise sig, at det betaler sig at have saadanne. Bare vore Medarbejdere og andre Venner ud over Landet

vilde skrive flittigt efter dem og være dem behjælpelige med at faa arrangeret nogle Møder; saa skulde vi snart faa, hvad vi endnu mangler.

Men lad nu alligevel det sidste, De skriver, blive en Tak for al god Hjælp igen i Aar, slutter Hr. *Malmstrøm*.

Vi retter os beredvilligt efter dette Ønske, idet vi udtrykker hele Styrelsens Tak til alle vore Medarbejdere og andre Hjælpere for deres uegennyttige og gode Haandsrækning, der bevirker, at vort Arbejde uindskrænket kan fortsættes til Lindring af saa megen Nød.

Indsamlingen af brugt Tøj 1928.

»Jeg var nøgen, og I klædte mig —«.

Vi kan meddele, at Indsamlingen af brugt Tøj til de nødlidende Armeniere ogsaa i 1928 har været i god Gænge.

Og vi takker herved alle, der har bidraget til det smukke Resultat.

De mere eller mindre anselige Tøjbylter, der i 1928 ankom til De danske Armeriervenners Kontor, blev sammenlagt til ialt 38 store, fyldte Trækasser med en samlet Vægt af over 3000 kg. iberegnet Emballagen. Den skønsmæssige Værdi kan ikke sættes lavere end 6000 Kr.

Og alt er sendt videre til Aleppo til Uddeling blandt Karen Jeppes allerfattigste, hvor det sorteres og fordeles af Frk. Jenny Jensen, der har udtalt, at alt kommer til uvurderlig Nytte blandt de trængende.

Og ogsaa Kasserne, som Tøjet sendes i, anvendes til sidste Splint til Reparation af de elendige Barakker og til Fremstilling af de tarvelige Møbler, der kan være Tale om i Hytterne.

Vi vil gerne have Lov til at gøre opmærksom paa, at dette Stykke Filantropi gøres praktisk talt uden en eneste Øres Udgift.

Sagen er den, at vi faar en meget billig Fragt med Damper til Alexandrette, Aleppos Havnestad, og alt Tøjet gaar toldfrit ind i Syrien. Desuden opvejes Fragtudgif-

ten fuldstændig af den Værdi, Kasserne har i Aleppo. Og nu træffer det sig saa heldigt, at en Ven af Sagen i København har saa stor Overflod af brugte, prima Trækasser, at han regner dem for at være uden Værdi og stiller dem til De danske Armeniervenners Raadighed samt besørger Pakning, Ekspedition og Afsendelse. Hele den kontante Udgift er derfor kun Fragt og Assurance, og den dækkes af Kassernes Brugsværdi paa Ankomststedet.

Forsendelsen foregaar med jævnlige Mellemlum Aaret rundt; saa snart der er et passende Kvantum Tøj samlet, gaar det afsted i større eller mindre Sendinger.

Vi har her gjort udførligt Rede for, hvordan det gaar med de Tøjpakker, vore Venner sender os til Armenierne, *for at vise*, at bedre — og vi havde nær sagt billigere — og mere direkte Form for Hjælp-

somhed overfor Armenierne eksisterer ikke. De brugte Klæder, som venligt afses og sendes os, kommer i Løbet af forholdsvis kort Tid paa en forkommen, maaske syg og sultende Armeniers Krop, gives til Mænd, Kvinder og Børn, der er saa pjaltede, at de vilde vække vild Opsigt paa en dansk Gade.

Naturligvis kan vi ikke undvære vore kontante Indsamlinger og Bidrag til vort Arbejdes Formaal, men vi beder vore Venner ogsaa i indeværende Aar fortsætte med Tilsendelsen af brugte Klæder til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K, (Telf. Byen 2358 x — i København bliver Pakkerne om ønskeligt afhentede —) og vedblivende lade dette være en god Vane, der ikke aflægges, men hellere udvikles.

Chr. Daell.

Nød og Sygdom.

Nedenstaaende Brev fra Karen Jepes Sekretær, *Gaszcryk*, til en Svejtser, Skrædermester *Lörtscher*, der har sendt en større Mængde Mælk til Fordeling i Flygtningelejren i Aleppo, giver et trist, men klart Indtryk af Tilstanden i Lejren og er et godt Supplement til Karen Jepes Artikel i forrige Nummer af »Armeniervennen«.

Ærede Hr. Lörtscher!

Da jeg har den Afdeling i den armeniske Baraklejr, der vedrører Sygeplejen, under mig, har jeg været med til at fordele Størsteparten af Deres Mælk. Det er vanskeligt at skildre, i hvort stort Omfang den har hjulpet, men jeg vil forsøge at give Dem et lille Begreb derom.

Ved Hjælp af Mælken kunde vi ikke blot hjælpe de Syge, men ogsaa talrige spæde eller svagelige Børn, der alle fik deres Part. Mange Mødre straalte af Glæde, naar de ser, hvorledes deres Børn tager paa fra Uge til Uge. Mangan en Syg er takket være Deres Mælk bleven kraftig og arbejdsdygtig.

Særlig gode Resultater er naaet

ved Hjælp af Mælkediæt ved følgende Sygdomme: Feber, Malaria, Tyfus, Paratyfus, Mave-, Nyre- og Tarmlidelser. Til Eksempel har vi i vor Pleje haft en Familiefader, der i Aarevis havde været syg af en Tarmlidelse. Alle mulige Medikamenter var forsøgt, men uden Held. Konen maatte ernære hele Familien — der var 4 Børn — ved at gaa ud og vaske. Efter 4 Aars strengt Arbejde blev hun saa svag, at ogsaa hun maatte lægge sig syg. Havde det danske Suppekøkken ikke eksisteret, havde Børnene, der var i en Alder af henholdsvis 10, 8, 6 og 3 Aar, været nødt til at sulte.

Faderen og Moderen blev i flere Uger næsten udelukkende ernæret af Mælk, og til vor store Overraskelse blev begge raske. Moderen kan atter arbejde, og med Faderen er en saadan Bedring indtraadt, at han allerede i en Maaned har kunnet give sig af med lettere Arbejde.

En anden Familie, bestaaende af 8 Medlemmer, led meget af Malaria; de var kommen fra Kirik-Khan, en Egn, hvor over 80 pCt.

af Befolkningen har Malaria. Ogsaa her virkede Mælken. Efter en regelmæssig Kinin- og Mælkekur er de alle, paa nær to Smaabørn, blevet fuldstændig fri for den daglig tilbagevendende Feber. De to Smaa kommer sig forhaabentlig ogsaa.

Som Følge af den utilstrækkelige og daarlige Kost forekommer ogsaa hyppigt Tarmsygdomme, paa hvilke Mælken har en lægende og velgørende Virkning.

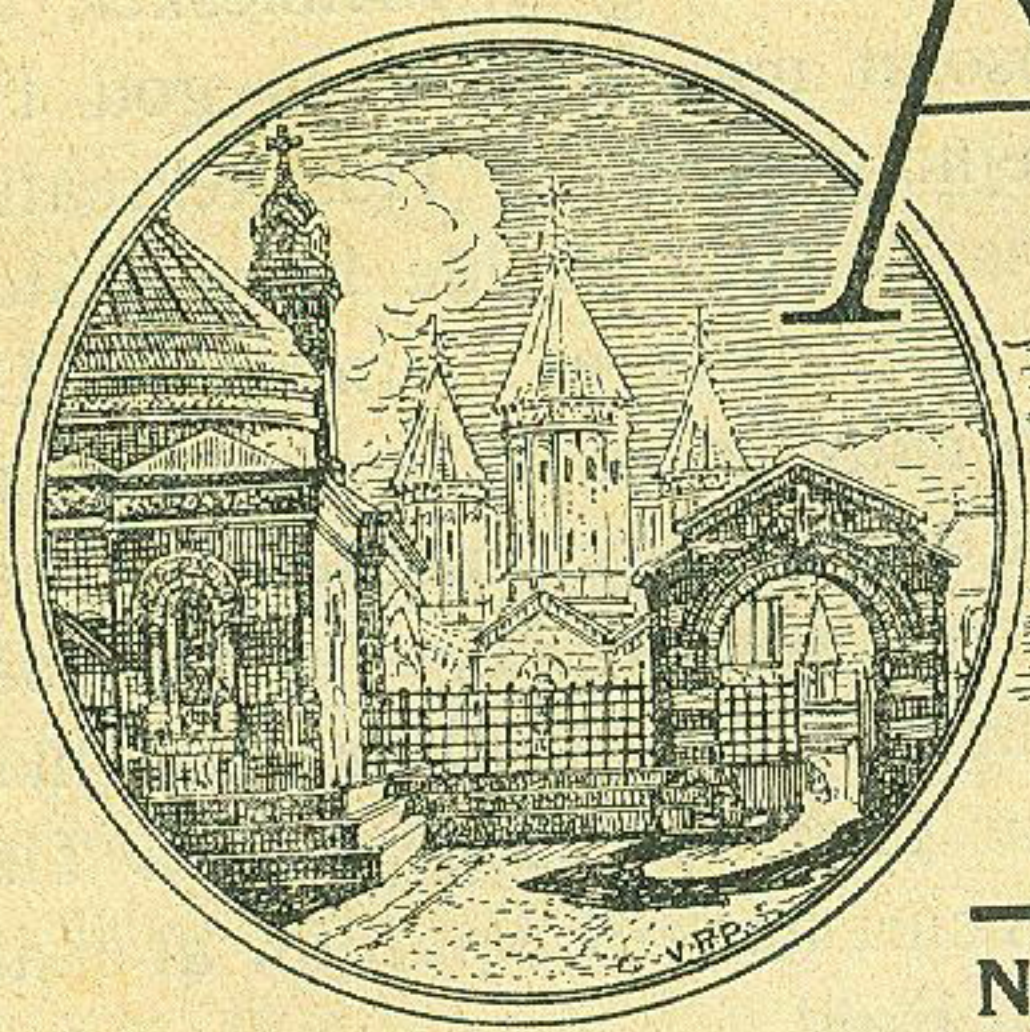
Jeg vil nu give Dem nogle Oplysninger om vort Arbejde blandt de Syge i Haab om, at de maatte interessere Dem. Frk. Jeppe havde selv villet gøre det, men har i denne Sommer ofte været syg og har derfor ikke kunnet.

Denne Gren af Arbejdet er bestemt en af de »nødvendigste«, det er nemlig et Arbejde, i hvilket der ofte med faa Udgifter kan forebygges meget større Ulykker. Desværre har vi intet fast Budget hertil. Vi maa bestræde os for at faa det mest mulige ud af de Gaver, man fra forskellige Sider betænker os med, og søge altid at naa derhen, hvor Hjælpen er mest paa krævet.

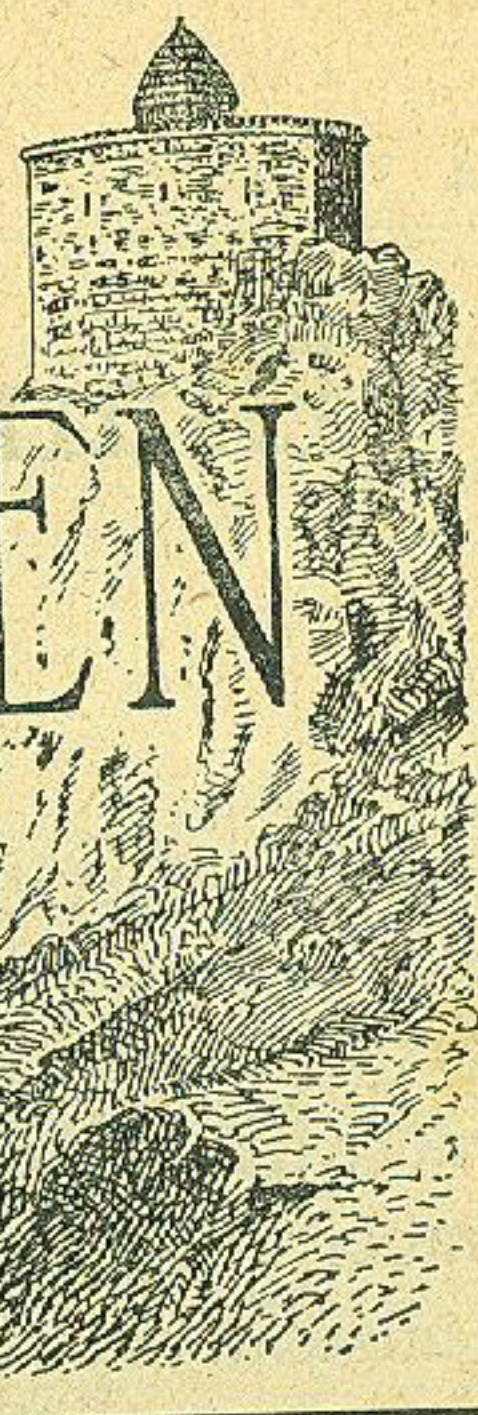
Mange Familier lever her fra Haanden og i Munden og holder kun ved største Møje ved Mandens daglige Fortjeneste Hunger-spøgelset fra Døren. Men bliver han syg, da stirrer allerede fra den første Dag den bitre Nød dem i Ansigtet, og de maa da straks gaa til at sælge deres fattige Bohave og Sengetøj for overhovedet at kunne skaffe Brødet til deres Børn.

Og hvor let bliver Manden ikke syg! De sidste 13 Aars uafbrudte Lidelser og Savn har næsten ud-tømt hans Kræfter. Og hvor let dør han ikke ogsaa, dersom der ikke *straks* bringes ham virkelig Hjælp! Hvis man da ikke kunde træde til, vilde hele Lejren snart kun rumme Enker og faderløse.

Saasnart Meddelelsen om et saadant Tilfælde naar os, undersøger vor Læge Patienten og giver ham den Medicin, han skal have. Børnene faar et Frikort til det danske Suppekøkken, hvor de hver Dag faar et varmt, rigeligt og nærende

ARMENIERVENNEN

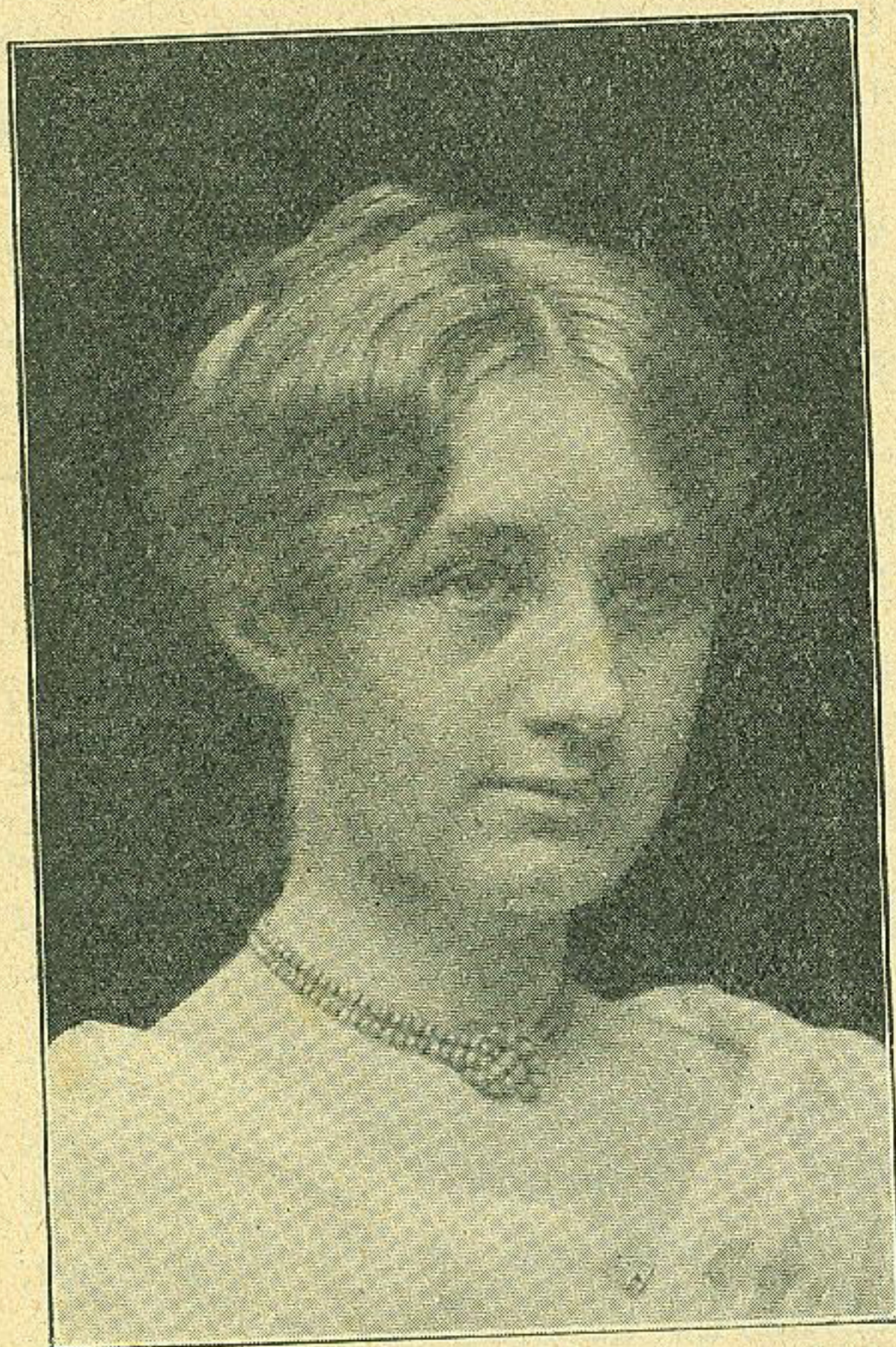
Nr. 3-4

Marts-April 1929

9. Aarg.

Inga Nalbandian.

Forfatterinden Inga Nalbandian, født Collin, afgik den 22. Marts ved Døden paa Rigshospitalet.

Inga Nalbandian.

Åge Meyer Benedictsens flammende Ord og energiske Agitation og Inga Nalbandians gribende Skildring af Tyrkernes Forsøg paa at myrde hele den armeniske Nation er Grundlaget for det Arbejde, De danske Armeniervenner har udført i Aarene efter Verdenskrigen. Vor Kreds, alle der arbejder for Armeniens Sag, bøjer Hovedet ved det nye Slag, der har ramt vor Bevægelse ved Inga Nalbandians Død.

Inga Nalbandian naaede ikke de 50 Aar. Men den Tid hun levede, brugte hun, energisk og arbejdsivrig som hun var.

Jeg mødte første Gang Fru Inga

Nalbandian i hendes lille Hus i Kadikøje, Konstantinopels Forstad hinsides Bosphorus. Hun talte til mig om sit Land — det hun aldrig glemte de mange Aar i Udlandet — og sit Arbejde for at skaffe Danmark en værdig Repræsentation i den nære Orient.

Siden krydsedes vore Veje ofte. Den Tid kom, da hendes Mand, den armeniske Rektor i Galata, nedbrudt af Sorg og Sygdom, visnede hen paa Hospitalet i Jedi-Kulé. Hans eneste Glæde var de danske Aviser, der fortalte Sandheden om Krigen (den, der skjultes af den tyrkiske Presse) og nærrede Haabet om, at det armeniske Folk en Gang skulde blive belønnet for sine Ofre. Ved Dr. Nalbandians Kiste i den lille armeniske Kirke i Galata lovede hans Enke sig selv at stille sine Evner og sin Arbejdskraft i Armeniens Tjeneste. Hendes Børn havde jo ikke blot Collin'ernes danske Blod, men ogsaa hendes mørke Mands flammende sydlandske Blod. De skulde føle sig baade som Danske og som Armeniere.

En Dag kort efter Vaabenstilstanden fejrede Inga Nalbandian Ententens Sejr. Danske og fremmede Venner af hende og hendes Slægt mødtes i hendes lille Hus i Birkerød. Fru Nalbandians Tanker gik den Dag baade mod det Slesvig, hun elskede som Dansk og mod det Armenien, hun kæmpede for.

Senere kom Skuffelsens Aar. Armenien blev svigtet af de sejrende Magter, Maalet blev nu kun at støtte de stakkels Folkerester, der, hjemløse og jagede fra Sted til Sted, trængte saa haardt til en hjælpende Haand.

I De danske Armeniervenner's

Komité sad Inga Nalbandian i en Aarrække. En Tid var hun »Armeniervennen«s Korrespondent i Genève — vore Læsere vil kunne huske hendes livfulde Pen. Let var hun ikke altid at arbejde sammen med, selvbevidst og stærkt personligt præget havde hun undertiden vanskeligt ved at bøje sin Vilje mod andres. Hendes største Indsats i Arbejdet blev da de Bøger, der vandt Ry over hele Verden, oversattes paa talrige Sprog. »Den store Jammer«, »De Hjemsogte« og »Den hvide Mark« er ikke alene Æresminder over det ulykkelige Folk, der jagedes til Døde paa Lilleasiens Stepper og i Arabiens Ørkener, men ogsaa et Vidnesbyrd om Inga Nalbandians fine poetiske Sans og maleriske Evne.

Inga Nalbandian var ikke blot Armeniens store digteriske Talsmand. Hendes Virksomhed som Skribent førte hende ogsaa ad andre Veje. Kunde det end glippe, naar hun optraadte som Forkæmper for særlige sociale eller politiske Idéer, som Skildrer af Børn og deres Sjæleliv naaede hun Gang paa Gang det fuldendte. Som Debattør — man behøver blot at tænke paa hendes Artikler om H. C. Andersen og det Collinske Hus — Journalist om man vil, var hun særpræget, klar over sine Virkemidler.

Da Inga Nalbandians Liv sluktes, brast et af de stærke Baand mellem Landet ved Ararat og vort lille Danmark. De danske Armeniervenner tænker i Taknemlighed tilbage paa Inga Nalbandians energiske Virken for vort Formaal og sender hendes dansk-armeniske Børn en medfølgende Tanke.

H. F. Ulrichsen.

Blandt de Syge og Fattige i Barak-Lejren.

Denne Gang har jeg paa vor Sygeplejes Omraade en lang Periode at berette om, hele 21 Maaneder, fra 1. April 1927 til 31. December 1928. Det var min Hensigt at udsende Regnskab og Beretning om de første 12 Maaneder i Sommertiden, men det maatte desværre paa Grund af min egen Sygdom opgives ligesom saa meget andet, jeg gerne vilde have haft gjort.

Vor Sygepleje, der blev begyndt udelukkende for Bidrag sendte fra Danske i Amerika, og som i Begyndelsen ligesom prøvede sig lidt frem paa de forskellige Felter i Lejren, er nu vokset op til at blive *en fast Institution*, der modtager Bidrag fra flere Kredse, og hvis Formaal er *Hjemmenes Bevarelse*.

Vi træder til, naar *Ernæreren* angribes af Sygdom, og Familiens økonomiske Forhold er saaledes, at de ikke kan klare sig selv. I nogle Tilfælde er det tilstrækkeligt, at vor Læge og Sygeplejerske tilser den Syge, oftest maa vi ogsaa give Medicinen. Og endelig er Tilstanden i mange Hjem saaledes, at Ernærers Sygdom øjeblikkelig medfører Hjemmets Ruin. Den Dag, da han intet fortjener, har de heller intet at spise. Laane noget kan de kun sjældent, saa fra den første Dag af maa de begynde at sælge deres faa Ting for overhovedet at kunne leve. Lægehjælp kan de selvfølgelig slet ikke skaffe sig, udslidte er de, saa en ofte ret harmløs Sygdom kan styrte dem i Ulykke og ende med at berøve Hjemmet sin Ernærer. Her er det, vi træder til og overtager ikke blot den Syges, men hele Familiens Forplejning.

Vi har saaledes lagt *faste Rammer om vor Gerning*; hvad der ligger uden for dem, giver vi os sjældent af med, det overlader vi til andre velgørende Selskaber eller Privat-Personer. *Inden for dem er vi altid rede*.

Derigennem er vor Virksomhed blevet langt mere effektiv, og et stort Spild af Penge og Kræfter

undgaas. Hvor meget der spares staar særlig klart for mig, naar jeg tænker tilbage paa den første Vinter og paa, hvor ofte Døden ret egentlig sad ved den Syges Hovedgærde, inden vi blev tilkaldte. Nu kan saadanne Tilfælde naturligvis ogsaa forekomme, for saa vidt som det ligger i visse Sygdommes Natur, at de straks slaar ud med stor Voldsomhed, men i Reglen henvender de, der er saa fattige, at de kommer i Betragtning, sig til os, saa snart de mærker Spiren til Sygdommen, fordi det nu er trængt igennem til alles Bevidsthed derude i Barak-Lejren, at de aldrig banker forgæves paa hos os. Det, at Sygeplejersken bor derude hos dem, bidrager ogsaa meget til at faa alt ordnet paa bedste Maade.

Derfor er der nu mange Tilfælde, der tidligere vilde have været svære at komme i Lag med og vilde have betydet langt Sygeleje og stort Krafttab for Patienten, som nu helbredes i Løbet af nogle Dage, saa han eller hun atter kan gaa ud og passe sin Gerning. Og derfor kan vi med forholdsvis smaa Midler naa ud til saa mange og *faa Lykke til at bevare mange Hjem fra den Katastrofe, som Ernærers Sygdom eller Død jo ellers betyder for dem*.

Vi har i de 21 Maaneder behandlet ca. 1000 Tilfælde, der har været tilsete af Lægen og Sygeplejersken, oftest er ligeledes Medicinen udleveret gratis. I hvert fjerde Tilfælde, altsaa ca. 250, har vi ogsaa maatte overtage Forplejningen. Til den Syges Kort udbetales et ugentligt Beløb, den saakaldte »Pension«, hvis Størrelse retter sig efter Sygdommens Natur. Gaver fra Schweiz af kondenseret Mælk har hjulpet os meget som ekstra Tilskud. *Familien bespistes i »De danske Armeniervenners« Suppekøkken*. Ellers havde vi maatte udlægge ca. 250 £ mere, hvad der svarer til en Bespisning af 75 Personer daglig.

Desværre havde vi jo næsten al-

tid med udslidte, underernærede Patienter at gøre, Mennesker, som absolut maatte have en god Forplejning og nogen Tids Rekreation, hvis de igen skulde blive i Stand til at tage deres Gerning op. Den saa nødvendige Hvile kunde de kun faa derved, at vi maatte sørge baade for dem og for Familien saalænge, for en Mand kan ikke hvile, naar han maa sælge de faa Ting, han surt har erhvervet, for at skaffe dem Brød.

Men var den Syge kommet i vor Pleje, saa fik hans Sjæl Fred, for han var saa *usvigelig vis paa*, at vi ikke vilde trække vor Haand tilbage, førend han kunde selv igen. Han kunde faa det fornødne Udbytte af Hviletiden og gaa baade *helbredet og styrket* tilbage til Arbejdet. Vi tror ogsaa, at mange gik med Tak til Gud for Hjælpen og med en ny Følelse af Haab og Forvisning om, at Han stedse var dem nær, *saa de kunde lægge al deres Kraft i Arbejdet i Stedet for at spille en Masse af den paa Bekymringer*.

Vi føler, at der lidt efter lidt er skabt en saadan Atmosfære af Tryghed og Tillid inden for de fattigste Lag i Lejren, og vi finder, at den er en umistelig Skat for disse haardt prøvede Mennesker, *derfor har det været os en Samvittighedssag altid at være rede og altid at fremskaffe de fornødne Midler*, saa ikke noget Menneske, der havde berettiget Krav paa vor Hjælp, skulde gaa skuffet bort. Det har ikke altid været saa let at faa det til at slaa til, men saa havde vi jo ogsaa den Forvisning, at vi havde en Arbejdsherre, der havde nok at give af. Vor Tro er ikke blevet til Skamme; vi arbejder paa dette Felt i fuld Tillid og med dyb Taknemmelighed, *heller ikke vi behøver at spille Tid og Kraft paa Bekymringer*.

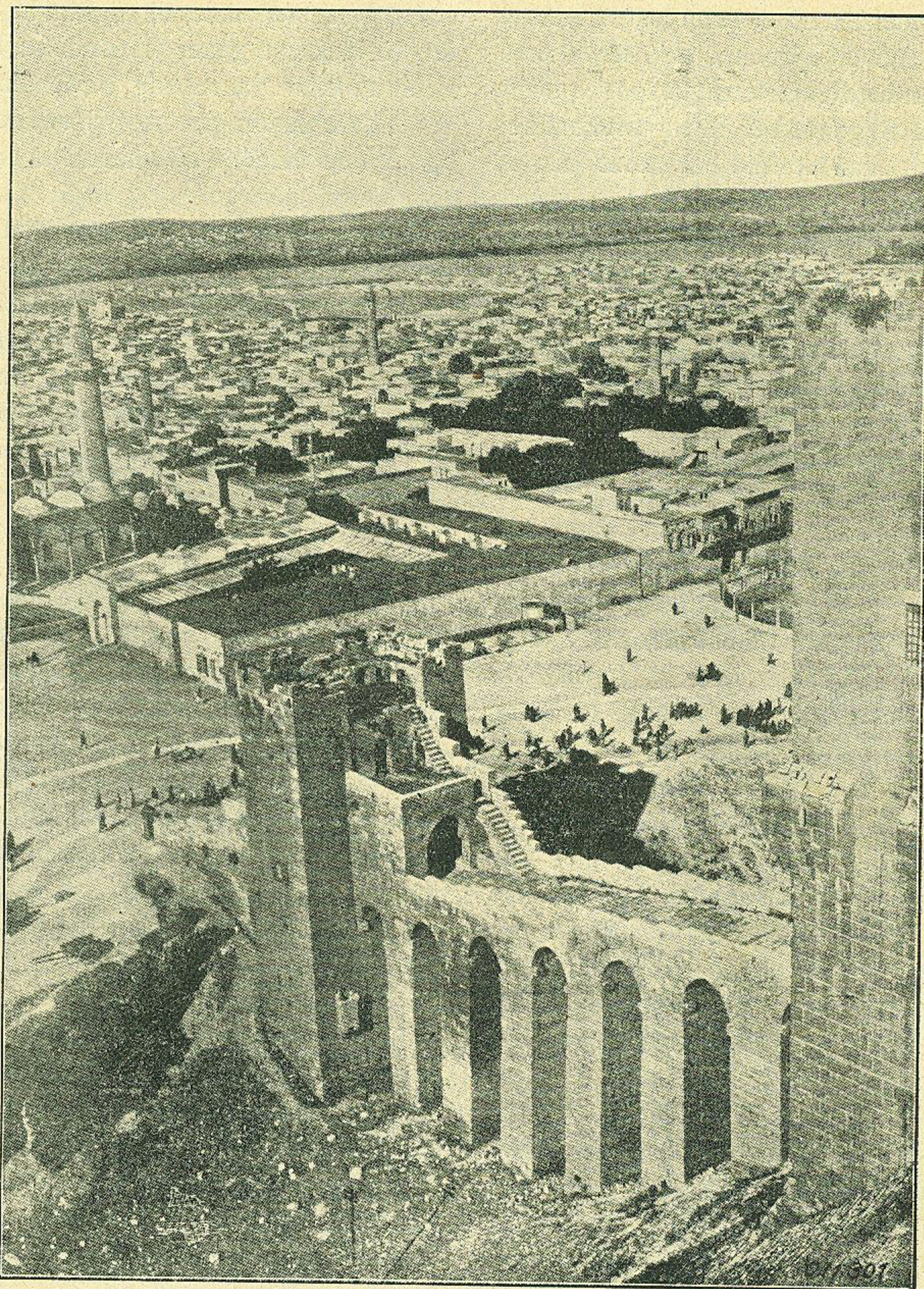
Inden jeg giver mig til at fortælle udførligere om de specielle Tilfælde inden for denne Arbejdsgren, anfører jeg for en bedre Oversigts Skyld en sammenstillet Liste over de Sygdomme, vi har behandlet, det vil sige, kun over de 250 Tilfælde, hvor vi ogsaa har overtaget Forplejningen; det er jo selv-

følgelig dem, vi har fordybet os mest i.

Malaria (M. Tropica — 5 Tilf.)	38
Lungebetændelse	40
Almindelig Svaghed, Blodmangel, Underernæring	22
Tuberkulose	12
Typhus	5
Tilskadekomne, Benbrud, Saarede	22
Øjenlidelser	17
Sygdomme i Fordøjelses-Organerne	32
Influenza, Bronchitis, Kvindesygdomme, Hjerter-Sygdomme, m.m.	60

Nogle af disse Sygdomme er jo typiske for vore Forhold, Malaria f. Eks. For at overvinde denne Sygdom, naar den har faaet godt fat, kræves der mere end Chinin; god Ernæring og Pleje er næsten lige saa nødvendige. Vi er meget glade over og taknemmelige for, at ikke blot er ingen af de Angrebne bukkede under for Sygdommen, skønt flere af dem kom fra andre Egne og var meget medtagne, inden de naede frem til os, men de, der var anmeldte før 31. Decbr. 1928, har nu alle været i Stand til at genoptage deres Arbejde, flere af dem selvfølgelig paa den Betingelse, at de maa fortsætte Chinin-Kuren. I Malaria-Tilfælde maa man iøvrigt ofte være forberedt paa en lang Sygdomstid, der er adskillige, som vi har haft i Pleje det meste af et Aar. 40 Tilfælde af Lungebetændelse er ingen lille Post, skønt man jo egentlig maa undre sig over, at ikke mange flere Mennesker angribes af denne Sygdom i de elendige Huller, de bor i.

Naturligvis er der ogsaa mange flere i Lejren, men heldigvis er der da tillige en Del, der kan hjælpe sig selv, eller som kun behøver Lægetilsyn, for Lungebetændelse er jo ikke af de langvarigste Sygdomme. De 40, vi har haft i Pleje, har imidlertid kostet os meget af Tid og Omsorg af enhver Art. Af de ca. 50 £, der er udlagte for Reparation af Barakker, for Anskaffelse af Sengesteder og Sengetøj, kommer en stor Del paa deres Konto, først og fremmest maa vi se at faa dem lagt varmt og tørt, ellers kan det slet ikke nytte at begynde paa Kuren. Og hvad er der ikke gaaet af brugt Tøj til dem, baade mens de var sengeliggende, og siden, naar de skulde op, men vi kan da ogsaa berette med dyb Taknemmelighed, at de alle er kom-

Udsigt fra den gamle Borg ud over Aleppo.

ne over det, og at vi ikke behøvede at slippe dem, førend de virkelig var kraftige nok til at genoptage deres normale Liv.

Om mange af dem kan det siges, at de er revne ud som en Brand af Ilden. Lungebetændelse er jo altid farlig, og man kan egentlig knapt nok forstaa, at de kunde blive raske i de elendige Boliger, saa megen mere Grund er der til at takke for alle de Hjems Bevarelse.

Man kan ogsaa godt sige, at det er betegnende for de Forhold, Mennesker lever under her, at vi har haft 22 Tilfælde, hvor Sygdommen væsentlig var Underernæring. Her har naturligvis først og fremmest Suppekøkkenet maattet holde for, men naar det først er kommet saa vidt, at Patienten bliver helt syg af Underernæring, forslaar det nu

ikke, saa maa der rykkes frem med Indsprøjtninger og særlig afpasset Kost.

Ofte er denne Tilstand iøvrigt en Følge af tidligere Sygdomme, Malaria f. Eks., der ikke er blevne rigtig plejede. Vi havde da ogsaa i den første Tid langt flere Tilfælde af den Slags end nu.

Naar man tager i Betragtning, at Barak-Lejren beboes af ca. 12,000 Mennesker, hvad der vel er det samme som omtrent 3000 Familier, og at en stor Del af dem kan sørge for sig selv, ogsaa i Sygdomstilfælde, er det ikke saa mærkeligt, at Resultaterne af vor maalbevidste Pleje og Omsorg allerede nu begynder at kunne mærkes.

Med Tuberkulosen kan vi ganske vist ikke tage Kampen op, der strækker vore Kræfter ikke til, og naar et Sygdoms-Tilfælde fra Be-

gyndelsen af er haabløst, giver vi os slet ikke af med det. *Kræft* kan man heldigvis betragte som en sjælden Sygdom her, men forekommer den, kan vi ikke have med den at gøre. *Meget kostbare Operationer* kan vi heller ikke lade udføre, med mindre vi har grundet Haab om, at de vil føre til Helbredelse.

Vi skal med smaa Midler naa ud til mange, *saa vi kan intet give ud uden netop for Helbredelse*. Ganske vist er det meget svært at give nogen Afslag, men undertiden *maa* vi gøre det, dog finder vi, at Afvisningen *maa* være lettere at bære, naar den er begrundet i noget, der ikke ligger i Menneskers Haand.

Af Tilfælde, hvor vi *formodede* Tuberkulose, har vi haft 12. 2 af dem maatte sendes til et Sanatorium ved Beirut, ikke maaske for at blive helbredede, det ventede vi egentlig ikke, da Sygdommen var for langt fremskreden, men for ikke at smitte deres Paarørende. De øvrige ser foreløbig ud til at være kommet over det. Hvor meget, der virkelig var Tuberkulose, er det vel næppe muligt at fastslaa.

Af Typhus-Tilfælde har vi kun haft 5, i det Hele *maa* det siges, at vi har været forskaanede for farlige Epidemier. Den ene af vore Typhus-Patienter døde, de andre blev raske igen, og de fik en god Pleje i Rekonvalescens-Tiden, *saa* vi haaber, at de ikke faar blivende Mën af Sygdommen.

Ikke mindre end 22 *Tilskadekomne* har vi haft i Pleje. Brøndgravere, der falder ned i dybe Brønde, Murere og Haandlangere, der styrter ned fra Stilladser, Stenhuggere, der bliver begravede i Stenbrud, Lastdragere, der *maa* bære mere end de egentlig kan, trætte Mennesker, der bliver overkørte. Meget ofte er Ulykkens inderste Grund den, at den Paagældende for at ernære sin Familie har maattet paatage sig et Arbejde, som han oprindeligt ikke har lært, og som overstiger hans Kræfter. Og *saa* en skøn Dag er Ulykken der, han faar Overbalance og falder, oftest med en hel Masse over sig.

I Begyndelsen var alt *saadant* meget sværere end nu, fordi de var *saa* længe om at finde os, og *saa*

var det næsten ikke til at faa hellet, da der var gaaet Betændelse i Bruddet eller Saaret, og Patienten var uhyre medtaget af Smerterne og af den hele Elendighed. Nu er vor Læge der gerne et Par Timers Tid efter, at Ulykken er sket, den Tilskadekomne slipper saaledes for megen Lidelse og kommer sig ofte ret hurtigt. Samtidig faar han en god Ernæring og en for det meste haardt tiltrængt Hviletid. Der er (for det meste) mange, der ligefrem synes, at de kan tage Livet op igen med mere Mod og Glæde efter Helbredelsen.

I 17 Tilfælde har det været Øjnene, der blev *saa* *raarlige*, at han eller hun ikke kunde klare sig mere. Saadan noget kan være langvarigt, men endt med Blindhed er det da ikke, de fleste er satte i Stand til at genoptage deres Arbejde. En Mand har ogsaa graa Stær, som endnu ikke er operationsmoden, *saa* *maa* vi jo sætte ham med samt Familien paa Pension saalænge. Den Slags kan forekomme.

32 Tilfælde har vi haft af Sygdomme i Fordøjelses-Organerne, af meget forskellig Slags forøvrigt; hyppig er Dysenteri. Ved Behandlingen af disse Sygdomme spiller Ernæringen en stor Rolle, de er kostbare og ofte langvarige, men nu er da næsten alle de, der var anmeldte før 31. Decbr., udskrevne som helbredede, selv om det jo desværre ikke er udelukket, at en eller anden kan faa Tilbagefald og *maa* tages i Pleje igen.

Vor Læge sagde for et Par Dage siden i Løbet af en Samtale: »Vi har i den Tid, vi har holdt paa med dette Arbejde, haft ca. 50 svære Tilfælde, der efter al Sandsynlighed vilde have faaet en dødelig Udgang, hvis vi ikke havde kunnet tage os af dem, og om en stor Del af de andre kan man jo sige, at var de ikke kommet i Pleje i god Tid, kunde det have udviklet sig til noget lignende«.

Det er vort inderlige Haab, at vor Virksomhed blandt de Syge *maa* bringe Bud om Guds Kærlighed og Omsorg ud til mange, der maaske ellers kunde have Grund til at synes, at deres himmelske Fader ganske havde vendt sit Ansigt fra

dem og overladt dem til en ond Skæbne.

For det er jo en ond Skæbne, der har ramt Armenierne, udplyndrede, udslidte, hjemløse søger de at friste Livet og at grunde nye Hjem for deres Kære i et fremmed Land, et Land, der selv kæmper med haarde økonomiske Kaar.

Maatte det blot ikke komme *saa* vidt, at de skulde miste Troen og Haabet og blive et Bytte for Fortvivlelse, for *saa* er deres Skæbne beseglet. Derfor finder vi det *saa* uendelig vigtigt at tænde Lys i Mørket, og vi haaber, det *maa* gaa saaledes, at de *maa* se, hvis Haand det er, der griber fat i dem, naar de er ved at synke og gaa under, og at vi maatte faa Naade til at handle saaledes, at de maatte takke og prise vor og deres Fader, som er i Himlene.

Aleppo, den 2. Marts 1929.

Karen Jeppe.

Damekredsens Koncert.

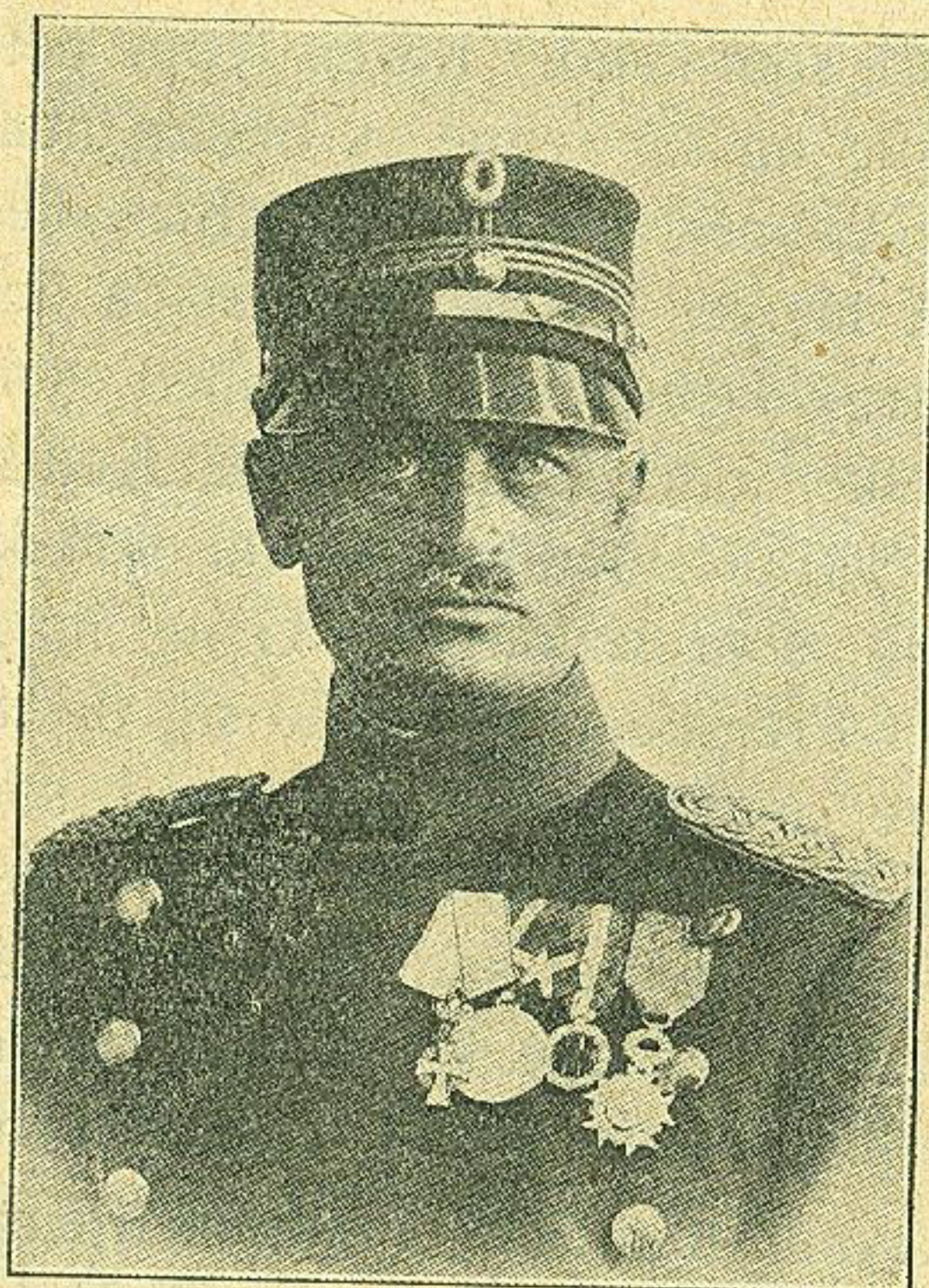
Som det altid plejer at være Tilfældet, naar *Fru Esther Broch* kalder sine Medlemmer i Danske Armeniervenners Damekreds sammen for at støtte Armeniernes Sag, saaledes gik det ogsaa denne Gang. Festsalen i K.F.U.K. var fuld om Aftenen den 16. Februar, og den helt igennem vellykkede Aften indbragte et smukt Overskud til Arbejdet: Netto 400 Kr.

Det *saa* et Øjeblik ud, som om denne Vinters besværlige Gæster, Influenzaen og Frosten, skulde skabe uovervindelige Vanskeligheder ved helt at ødelægge det lagte Program, idet *Kammersangerinde Frøken Ida Møller* fik Influenza, og *Skuespiller Adam Poulsen*, der havde lovet at læse op, telegraferede Afbud fra Fyen, da Isvanskelighederne forhindrede ham i at komme over Store Bælt. Uden at tabe Modet satte *Fru Broch* sig imidlertid straks i Forbindelse med andre udmærkede Kunstnere, der velvilligt stillede deres Tid og Kræfter til Raadighed for det gode Formaal og i Aftenens Løb glædede Tilhørerne med deres Kunst.

Efter at Fru Broch havde budt Velkommen, fremsagde *Forfatterinde Frøken Ingeborg M. Sick* sit gribende Digt »To af Tusinde« for at minde de tilstedeværende om det ulykkelige Folk derude, for hvis Skyld man denne Aften var kommet sammen. Derefter sang kongelig Operasangerinde *Fru Ely Hjalmar*, akkompagneret af *Hr. cand. jur. Poul Kjørboe*, Sange af Heise og andre Komponister, og *Skuespiller Børge Munch-Petersen* læste op af Alfred Ipsen og Johs. V. Jensen, alvorligt og fornøjeligt imellem hinanden. Frøken Sick reciterede en af sine egne Fortællinger, Andalusens Perle, der gjorde stor Lykke og Gang paa Gang fremkaldte Munterhed hos Tilhørerne. Til Slut sang *Koncertsanger Poul Methling* Sange af Beethoven og Schumann.

Det er nu syv Aar i Træk, Danske Armeniervenners Damekreds har afholdt Koncert under Fru Brochs Ledelse, og der er al Grund til at paaskønne det store Arbejde, det er at arrangere en saadan Koncert, og paa Armeniernes Vegne at glæde sig over det gode økonomiske Resultat, den trods alle Vanskeligheder har givet denne Gang saavel som alle de foregaaende Aar.

Vor Foredragsholder.

Kaptajn Chr. D. O. Lunn.

Kaptajn Chr. D. O. Lunn, der den 22. April holder Foredrag for »De danske Armeniervenner«s Medlemmer, er en af de mest kendte af vore Artilleriofficerer. Han er født

paa Herregaarden Knabstrup, blev Officer og valgte straks Artilleriet som sin Vaabenart. Takket være sine udmærkede Sprogkundskaber blev han under Verdenskrigen udsat til paa »Røde Kors«' Vegne at inspicere Fangelejre i forskellige af de krigsførende Stater. Efter Krigen var han Medlem af den Kommission, der fastlagde den sønderjydske Grænse, og som Adjutant

hos General Ernst var han selvskreven til Posten som Sekretær for den Kommission, der under Generalens Forsæde skulde afstikke Grænsen mellem Syrien og Tyrkiet. Kaptajn Lunn viste stor Interesse for Frøken Jeppe og hendes Virksomhed og har medbragt en Række Billeder baade fra Aleppo og fra de andre Steder, han besøgte under sit Ophold i Orienten.

Brev fra Jenny Jensen.

Aleppo. 23. Januar 1929.

Hvor er det dog dejligt, at der igen er kommet Penge til Suppekøkkenet. Hjertelig Tak! Det gør det muligt for os at mætte mange Munde daglig, og vi tager saa mange, vi kan, først og fremmest de syge og deres Paarørende. Nemt er det ikke at udsøge dem, der derefter trænger mest. Nød er der overalt, ja en umaadelig Nød dette Aar, værre end nogensinde: Dyrtid, Sygdom og Arbejdsløshed. Regnen ventede længe med at komme, men da den saa begyndte, blev det saa grundigt, saa man næsten fik Lyst til at bede om, at den maatte ophøre. Det har nu ogsaa i nogle Dage sneet. Et frydefuldt Syn for en Dansker, der sidder lunt inden Døre, men svært for dem, der ikke har at bide og brænde. Der sidder de Stakler i de usle Barakker, vaadt er det overalt.

Hver Dag strømmer det ind til os her af fattige, der beder om Hjælp. Det første, jeg satte mig for, var at undersøge et bestemt Forhold, der i Aar flere Gange er forekommet. Man har nemlig sjældent eller aldrig hørt om, at en Armenier forlod Kone og Børn. I Aar sker det. Han, der ikke kan udholde at se dem sulte, forsvinder, idet han siger, at han gaar til en eller anden Landsby for at søge Arbejde. Maaneder gaar, og der kommer ingen Efterretning. Maaske har han i Fortvivlelse kastet sig i Floden.

Konen søger saa til Frøken Jepses Hus. Man ved, at er vi i Stand til at hjælpe, gør vi det.

Rent fortvivlet har det været den sidste Tid, da Masser af Familier fra Charput i Tyrkiet er ankommet. De er udviste, kommer her blottet

for alt. Bundløst er det. Et tomt, forfaldent Hus er givet dem, og der sidder de. Vi hjælper med Mad og Klæder.

Ja, Gudskelov, at vi har Suppekøkkenet, hvor de hver Dag kan hente saa og saa mange Portioner veltillavet Mad med Brød til. En Glæde er det at se dem, efter at de har spist der en Tid. De begynder at komme sig, leve op. Det er saa svært ellers at møde disse forsultne, haabløse Øjne.

Foruden Maden kan vi saa ogsaa give dem varme Klæder. Mange Kasser fulde er allerede ankommet, og, hvilken Glæde, vi venter en af Dagene 16 Kasser fra Danmark med brugt Tøj; der bliver noget for os at tage fat i.

Tak til hver og en, der betænkte os dermed.

Tænk, at vi allerede er godt inde i det ny Aar! En dejlig Jul havde vi. Først kom vor egen den 24. December, hvor Juletræ og god Mad ikke manglede. Karen Jeppe kunde ogsaa være oppe og fejre Festen med os, hvilket var en stor Glæde.

Saa kom Børnenes Fest Søndag den 6. Januar, der er den armeniske Juledag. Lørdag blev Bunker af Sukker, forskellige Nødder, Rosiner og Appelsiner puttet i pæne Lommetørklæder. Dertil kom Billeder og Strømper, til Drengene desuden Notitsbøger, Blyanter, Viskelæder og Musikinstrumenter som Mundharper og lignende. Til Pigerne var der Sysager og Haarbaand. Juletræet var festligt smykket med mange Lys.

Hvor ønsker man tit, at Vennerne derhjemme kunde være med til at se Børnenes Glæde. Jeg hav-

de først de mindre Børn, dem der er inde under Lepsius Missions Forsorg fra Campen og Enkehuse.

Aldrig før havde disse Børn set et Juletræ. Skønt var det at se de lysende Barneøjne, hvori Lysene afspejlede sig. Med aabne Munde sad de der. Efter Landets Skik fremsagde de smaa et Vers eller sang, hvorefter Læreren talte pænt til dem. Jeg selv sagde ligeledes lidt; det gjaldt jo om, at Børnene og deres Mødre, der ogsaa var til Stede, hørte noget om Jesusbarnet, for hvem vi fejrer Jul.

Kl. 4 kom saa de større Børn, nærmest fra Redningshjemmet. Yndigt var det at høre dem synge: »Glade Jul, dejlige Jul« og andre Julesalmer paa armenisk. Ogsaa der ønskede jeg, at Vennerne kunde have været til Stede og set disse døbte, voksne Drengene og Piger, der 12—14 Aar har været blandt Muhamedanere og nu daglig indlever sig dybere i deres Fædres Tro. Andægtig lytter de til Evangeliet om Verdens Frelser, der fødtes Julenat.

Skønt er det ogsaa at mærke Børnenes Taknemmelighed. De raabte næsten alle i Kor: Hils vore Velgørere der i Dit Land Danmark, og sig, at vi kysser deres Hænder og beder for dem«. —

Det tynder ud paa Hjemmet, 54 er der for Tiden. Vort Agentsystem ophørte, da Forbindelsen med Folket forbundet afsluttedes. Vi havde da forresten heller ikke Midler til at fortsætte det.

Et Under er det, at Flygtninge stadig kommer dryssende, næsten altid fra Tyrkiet, og vi afviser ingen, idet vi har det Haab til Gud, at de nødvendige Midler nok skal komme ind.

Huset staar ogsaa altid aabent for dem, der før har boet i vore Hjem. De ved, at de har et Sted at ty til, naar de trænger til Vejledning eller Hjælp.

Denne Vinter er det galt, Arbejdsløsheden og Sygdom mærkes ogsaa her. Er Hospitalsophold nødvendigt, sørger vi derfor og plejer ellers de Syge i Hjemmet. Ofte kommer de desværre saa sent, saa der næsten ikke er Haab.

For Tiden har vi paa Hjemmet en af vore Unge, der en Tid har været ude i Lære, Sarkis Hagopian.

Han, der nu er 20 Aar, kom for 1½ Aar siden og havde som alle de andre sin sørgelige Historie. Han blev deporteret med sine Forældre, en Broder og en Søster. Faderen blev straks dræbt, og i Maanedsvise vandrede de andre, til de naaede Tel-Abiat. En frygtelig Tid laa bag dem, hvor de havde oplevet og set grufulde Ting. De med mange andre var anbragte i en Stald, hvor de laa uden Læge og Medicin. Et Par Dage efter Ankomsten dertil døde Sarkis' Mor og Søsken af Tyfus.

Sarkis, der kun var 6 Aar den Gang, var utrøstelig, nu havde han mistet alle sine Kære. En armenisk Kone lovede at være Mor for ham, men allerede den næste Dag blev de Deporterede drevne afsted ind i den syriske Ørken. En arabisk Kone kom og slæbte Sarkis med sig; han gjorde Modstand, tiggede og bad for sig, men forgæves. Araberkonen havde i Sinde at slaa Forretning af ham.

Hun solgte ham til en Tyrk fra Urfa. Hos ham var den lille Fyr en Slave, hvem alle kunde hundse.

Efter mange Aars Forløb lykkedes det ham at flygte og naa Fristedet, vort Hjem. Sarkis var svag, da han kom, men blev rask efter en god Pleje. Stille og beskeden var han. Han kom i Bagerlære og blev selverhvervende. Han maa nu have forkølet sig og er bleven meget syg; der kæmpes en Kamp mellem Liv og Død.

For Tiden har vi streng Vinter, Sne og Frost, helt hjemligt. Jeg er, Gud være lovet, rask og rørig. Hvor er det meget at sige Tak for at have Lov at arbejde.

Kærlig Hilsen
Jenny Jensen.

Pigen fra Danmark.

I sidste Nummer af det illustrerede Blad »Sind og Samfund« anmeldte *Gyrithe Lemche* Ingeborg Maria Sicks Bog om Karen Jeppe. Vi gengiver Anmeldelsen:

Denne Bog har vi længe trængt

til, og skønt Ingeborg Maria Sick i sit Forord beskedent siger, at denne Beretning om Karen Jeppe's 25 Aars Arbejde blandt og for det armeniske Folk kun er et Rids, en Antydning, saa vil den forhaabentlig bidrage til ogsaa udenfor de danske Armeniervenners forholdsvis begrænsede Kreds at aabne manges Øjne for, hvad denne danske Kvinde ved sit Hjertes Godhed, sin klare, overlegne Tankegang og sit eminent Administrationstalent har udrettet for at oprejse et søndertraadt Folk og mildne den Gru over al Beskrivelse, som er overgaaet denne Kristenhedens Forpost mod Øst paa samme Tid, som kristne i andre Lande »aad, drak og tog til Ægte«, ja, — beroligede deres Samvittighed med den Løgn, at Armenierne var et fejgt, uregerligt og oprørsk Folk, som selv havde forskyldt sin Skæbne. Armenien ligger jo saa langt borte, og Rygter og løse Formodninger farer som Fnugget med Vinden og slaar Rod, før Sandheden, den tungt skridende, vinder frem. — Ingeborg Maria Sick har tydelig ønsket selv i denne Bog at forsvinde bag den Skikkelse, hun har skildret os fra den første spæde Livsytring og lige til Halvhundredaars Tallet, derfor vil en Anmeldelse af Bogen om »Pigen fra Danmark« heller ikke forme sig som en literær Vurdering, men samle sig om selve Emnet.

Vi, som kender Karen Jeppe personlig og tør regne os blandt hendes Venner, har tidt med Bitterhed paa hendes Vegne mærket os den Ligegyldighed og Uvidenhed, som hersker om hende i store Kredse og skjuler hende for det danske Folk, som sikkert én Gang langt ud i Fremtiden vil regne sig det til Ære, at det er vort lille Land, som har fostret Armeniens Moder. Men Karen Jeppe er selv paa en Maade Skyld i, at hun spiller saa beskeden en Rolle herhjemme. Hvorfor stævner hun ikke Pressens tjenstvillige Folk til Møde paa sit Hotel, naar hun besøger sit Fædreland, og beder dem fortælle Publikum om al den Hyldest og Udmærkelse, som hun er Genstand for i fremmede Lande og ved Besøg i Folkernes Forbund?

Thi selv om hun ikke bliver hentet ved Stationen i Gesandternes Luksusbiler og efter sine Foredrag afnødt Autografer i hundredvis som andre store Landsmandinder, saa ved vi dog, at hun der ude er Genstand for en ganske anden Vurdering end den, som her hjemme offentlig bliver hende til Del. — Hvorfor gemmer hun sig helst ude i sin Faders Hus i det lille Lyngby? — Hvorfor? — jo, ganske simpelt, fordi hun er Karen Jeppe og foragter alt, hvad der er Skin og Udvendighed, fordi hendes eget Jeg er hende saa usigelig ligegyldigt, fordi hendes Livsmaal er langt udenfor hende selv.

»Jeg rejste ud i sin Tid for at antage mig nogle husvilde, forældreløse Børn, hvis Nød var gaaet mig til Hjerte. Men da jeg kom ud, mødtes jeg med et Folk«. Saaledes har hun sagt om sig selv, og i disse Ord ligger hele hendes Livs Saga gennem femogtyve Aar.

Hun lever kun for at opleve den Dag, hvor hun med sine splittede og atter samlede armeniske Venner kan drage over Grænsen ind i Hayasdan (Armenien). Hele hendes Gerning efter Verdenskrigen er en Forberedelse til denne Dag, Armeniens Dag. Men denne Gerning er ikke en Hævnens eller Kampens Gerning, men et Fredens og Forsoningens Værk, og her skal da særlig peges paa hendes Kolonisationsarbejde i Syrien.

Inspirerende for dette Arbejde har været den Overbevisning hos hende selv, at et Folk aldrig maa skilles fra Jorden. Hendes Armeniere maatte ikke som Jøderne degenerere i Landflygtighed. Den franske Regering havde en Tid tænkt paa at iværksætte en saadan Kolonisation, men maatte opgive Tanken. Karen Jeppe blev her Pioneren. Midt i selve Beduinlandet, hvor ingen holdt af at vove sig ind, skød hun sine Landbrugskolonier ud, ved Arabernes Hjælp. At Armenierne nu færdes som frie Mænd blandt Beduiner i Fred og Harmoni med deres Omgivelser, dette er en Kvindes Fredsværk; dette er Indledningen til en helt ny Fredspolitik, som aabner Perspektiver, ingen Mand har drømt om.

Uanselig af Ydre, beskeden af Holdning, ser vi mod Bogens Slutning Karen Jeppe sidde foran sin hvide Embedsbolig. Over hendes Hoved krydser et fransk Militæraeroplan for at vise hende sin Hyldest; omkring hende paa Pladsen foran Huset sidder de fordums Dødsfjender, Arabere og Armeniere, og drøfter fælles Interesser.

Maatte dette Billed brænde sig ind i Læserens Bevidsthed og give Karen Jeppe, Skolelæreratteren fra Gyllinge, en Plads i det danske Folks Hjerte og Beundring, Side om Side med Finlands Mathilda Wrede og Amerikas Jane Addams.

Men selv om jeg har ladet Forfatteren af Pigen fra Danmark forsvinde bagved hendes kvindelige Helt, vil jeg dog ikke slutte uden en varm Tak til Ingeborg Maria Sick for den digteriske Glød, hvormed hun har malet os det Udsnit af Orienten, som danner Skuepladsen for Karen Jeppe's Heltedead og Armenierfolkets blodskrevne Saga, og for den fine Forstaaelse, hvormed hun har tegnet os Pigen fra Danmark, stærkere af Sjæl end mangan Mand, men paa samme Tid kvindeligere i Tanke- og Følesæt end mangan Kvinde.

Gyrithe Lemche.

Den aarlige Generalforsamling

afholdes Mandag den 22. April Kl. 20 i K.F.U.K., Store Kannikestræde 19, København.

Dagsorden (Lovenes § 4):

1. Formanden aflægger Beretning.
2. Regnskabet for 1928.
3. Valg af Styrelsesmedlemmer.
4. Valg af Revisorer.

Alle Abonnenter paa »Armeniervennen« er i denne Egenskab Medlemmer af »De danske Armeniervenner« og har mod Forevisning af Kvitteringen for Modtagelsen af Abonnementsafgiften Adgang til og Stemmeret paa Generalforsamlingen.

Efter Generalforsamlingen taler Kaptajn Chr. D. O. Lunn om sine Indtryk og Minder fra Syrien (med Lysbilleder).

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Januar 1929.

A. Gaver.

Indsamlet gennem »Aalborg Stiftstidende«, 171. Enkefru Buhl, Kolding, 20. Ved Spr. Melbye, Græse, Frederikssund: Julegave fra Menigheden, 6. Ved Fru Lærer S. Andersen, Rønne: Gave fra Fru Klokke Kofod, Rønne, 10; Lærerinde, Frøken Kjøller, Rønne, 14; Gartner Nielsen, Rønne, 2; Julius Jensen, Nekso, 5; Piece- og Mærkesalg, 4,25; tilsammen 35,25. Indkommen ved De Ferslewske Blade, 82. Fru Pastorinde Clausen-Bagge, Ringkjøbing: Fra Venner, 37. Ved Spr. E. Bavnhoj, Hassing pr. Hørdum: Indsamling i Hassingvillerslev Kirke, 120. Ved Proprietær Knud Jessen, Ullemose: Propr. N. Jessen, Skovbøllegaard, Købelev, 11. Ved Spr. C. J. Bang, Skellerup, Ullerslev: Helligtrekongers Kollekt i Skellerup, 27,27; i Illinge Kirke, 8,75; tilsammen 36,02. Ved Fru Johanne Fløe, Skolen, Taars: a) Indsamling i Taars og Morild Kirker, 40; b) Heftesalg, 14; tilsammen 54. Ved Pastor Kr. Svendsen, Rødding: Gave fra Pastorinde Lycke, Rødding, 10. Fru Pauline Pedersen, Tommerup, 50. Ved Spr. N. O. Westh, Skævinge: Indsamlet i Skævinge og Gørløse, 144. Fru Lærer Anna Olesen, Struer: Piece- og Kortsalg, 10. Ved »Kristeligt Dagblad«: Indkomne Gaver, 456. Stud. med. Torben Holbo, Præstø, 10. Ved H. Tøllerup, Frederiksværk: Solgte Postkort, 6. M. S. Til Suppekøkkenet, 5. Ved Pastor Westh, Skævinge: X, 1; K. Sørensen, 2; tilsammen 3. Ved Pastor E. Bavnhoj, Hassing pr. Hørdum: a) N. N., Silkeborg, med Tak for Bogen om Karen Jeppe, 25; b) Samme, Rejsetilskud, 10; tilsammen 35. Fru K. Olsen, København F.: Kort- og Piecesalg, 12,40. Marie Danielsen, Vemmetofte Strand, Faxe, 7,65. Ved fhv. Højskoleforst. G. Himmelstrup, Aarhus: Fra Pastor Vedde, Holtug, og Tandlæge, Dr. Fleischer, Aarhus, 100. Operationssygeplejerske Nina Aggerholm, Nyk. M.: Piecesalg, 1,50. Ved Lærer N. P. Jensen, Salderup Skole, pr. Jejsing St., 10. A. H., Holte, 2,65. Ved Frk. Henni Forchhammer: Fru A. M. Andreassen, Minneapolis, 5 Dollars = 18,59. Fru Skovfoged Petersen, Hansensvej 13, Hillerød, 10; Fru Bruhn, Hellerupvej 47, Hellerup, 47,65. Ialt 1511,71.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Kampmann Arnild, Valby, 200 + 467,50, ialt 667,50.

Februar 1929.

A. Gaver.

Ved Spr. C. I. Scharling, Tostrup pr. Merløse: a) Fra en gl. Kone i Jylland, 100; b) Fra Pastor J. Volf, 5; tilsammen 105. Fru Grosserer Schneicher Petersen, Hellerup, 10. Bibliotekar H. Nielsen, Hjørring: Piecesalg, 2. Pens. Lærerinde A. Jensen, Skævinge, 5. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: Organist Kampmann Arnild, 10; Herr Emil Clausen, 30; Herr A. Johansen, 30; Fru Estrid Hein, 10; Fru Borup, 2,50; tilsammen 82,50. Forfatterinde Sophie Breum, 10. Ved Fru Nyholm, Ballerup: Enkefru Christensen, Ballerup, 10. Ved Frk. H. Forchhammer: Overskud paa solgte Haandarbejder (Vemmetofte), 40. Priorinde, Frk. Rosen, Vemmetofte, 10; Piecesalg, 40; Postkortsalg ved Frk. Forchhammer, 10; ved Frk. E. Kierkegaard, Aalborg, 12; tilsammen 112. Frøken Mimi Liebe, Kbhvn., 50. Ved Pastor E. Bavnhoj, Hassing: Kollekt i Biersted, 6; i Hjallerup, 28,82; i Dronninglund, 39,80; i Hellevad, 20; tilsammen 94,62.

Fru Andersen, O. Fischersg. 53, Kbhvn., 5. Frk. Laura Hals, Skydebaneg. 12, Kbhvn. V., 10. Pastor Rasmussen, Marslev, 10. Frk. Sørensen, Prs. Maries Allé 5, 2,65. »En Jubilæumsgave« ved Stiftsprovst Lützhöft, Odense, 50. H. Kjær, Stenlille, 7,65. Esther Bechman, Skara, 50. Ved Frk. S. Veel Jeppe, Lyngby: Ved Kirkeligt Samfund af 1898 fra Skorup og omliggende Sognes Foredragsforening 50. Fru Pastorinde Johanne Ring, Vium pr. Sjørslev: Postkort- og Piecesalg, 3,65. Lærerinde Ø. Højsgaard, Oldrup, 10. Hans P. Hansen Skov, Antrup, Faaborg pr. Varde, 7,65. Anna Løvstrøm Brejning, 2,65. Frk. K. Lund, Sortedams Doss. 101, Kbhvn., 50. Ved Frk. I. M. Sick: Fru I. Liebe, Amagerbrogade 15, Kbhvn. C., 50. Frøken Marie Brasch, Nivaagaard, 10. Ialt 800,37.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Depotet i Aarhus, Frk. Elisabeth Andersen (Jan.-Febr.): Fru Elna Asby, Aabenraa, 28,50; Frk. S. Wændelin, Viborg, 41,50; Fru Ivara Nyholm, Ballerup, 235; Frk. C. Ravnholdt Jensen, Kbhvn., 150; Fru Kancelliraadinde E. Rosvinge, Odense, 335,85; Frk. Meyland Schmidt, 122; Fru Meta Albretsen, Ringe, 200,75; Fru M. Davidsen, Silkeborg, 45,25; Frk. Kirsten Poulsen, Ryslinge, 34,20; Fru Pastorinde E. Bjerre, Skydebjerg, 195,75; Frk. Louise Holst, Korsør, 65; Frk. B. Hansen, Hjaltese, 190,75; Fru I. Spandet-Petersen, Kbhvn., 30; Frk. Signe Veel Jeppe, Lyngby, 100; Fru S. Saaby, Ringsted, 73,55; Fru Line Lambæk, Lem, 61,75; Fru Maja Holm, Braaskov, 140,05; Fru Pastorinde Houmann, Vester Egede, 118,98; Ialt 2168,88.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,
Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Noter.

Jenny Jensen skriver i et Privatbrev: »Alt paa Systuen gaar sin jævne Gang. Vi har daglig Ordre fra Aleppo, og ligeledes har vi stadig Bestillinger fra Bagdad, Tyskland, Australien og naturligvis fra Danmark. Hvor er det rart, at vi stadig kan give Arbejde til Syerskerne, der kommer her. Hvis De engang overværede saadan en Scene, naar vi maa sige: »I Dag har vi intet Arbejde til Dig —« vilde De forstaa mig. Vore Arbejdersker er fornemlig Koner, der har flere at forsørge. I Aar er jeg i Kontakt med hver enkelt og kan grundig sætte mig ind i deres Forhold og faa talt med dem. — Vi er mest søgt, fordi vi betaler bedst og retter os efter Pengenes Værdi.«

* *

De danske Armeniervenner har netop i disse Dage udgivet en 8-sidet, illustreret Brochure, der i Hovedtræk skildrer det armeniske Folks Skæbne og det Arbejde, der fra dansk Side gøres for at lindre dets Nød. Eksemplarer af Brochuren, der uddeles gratis, faas ved Henvendelse til Armenierkontoret, Holbergsgade 4.

* *

Karen Jeppe har nu lagt alt til Rette for sin Hjemrejse. Hun rejser omkring den 20. April fra Aleppo, kommer 1. Maj til Venedig og rejser derefter til Schweiz, hvor hun sikkert vil trænge til et mindst 6 Ugers Rekonvalescentophold efter sin haarde Bronchitis i Vinter, inden hun — forhaabentlig helt rask — kommer hjem til Danmark.

Skaf Abonnenter!

„Armeniervennen“ er Styrelsens Meddelelsesmiddel til Sagens Venner, Bindeledet mellem Kredsen og Tilidsmændene Landet over, Grundlaget for hele vor Agitation. Det er af den allerstørste Betydning for vort Arbejde at have saa mange Abonnenter som muligt, og vi retter derfor en indtrængende Appel til alle vore Læsere: skaf os flere Abonnenter. Hver Læser kan skaffe os en eller to nye Abonnenter. Bladet bestilles hos Postvæsenet eller paa Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K. Telefon Byen 2358 x.

Rejsesekretærernes Adresser:

Øerne: Frk. Elisabeth Jahnsen, Gl. Kongevej 91, København V. Jylland: Sognepræst E. Bavnhoj, Hassing pr. Hørdum.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved Indsendelse af Beløbet under Adresse „Armeniervennen“, København.

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Frk. cand. polit. M. Lindhardt, Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858, og Overretssagfører H. F. Ulrichsen, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

»Det siger Du sandt«, bemærkede en af dem. »Det er en Skandale, at vi saadan ren og bar er udleverede til Europæernes Naade. Det, de ikke selv gider have, det sender de herover, det er godt nok til os. Man skulde støtte saadant et Foretagende.«

Og for at bekræfte sine Ord tog han et Stykke Stof med sig, som han viste frem henne paa Caféen, saa havde de noget at snakke om saa længe.

Misaks Forretning blev snart et yndet Opholdssted for Tyrkerne. Der var mange, der skulde se hans Stoffer og høre paa det, han sagde. Det var uendelige Samtaler, han førte med dem om Forretning og Politik, og Hovedemnet var naturligvis det osmanniske Rige og hvor-

dan det bedst kunde bringes til at blomstre.

Alt imens passede han sit Købmandsskab, og snart kunde han leje sig et større Lokale, hvor han havde Værkstedet og Butikken ved Siden af hinanden. Det var endnu bedre, saa kunde Kunderne selv gaa ind og se, hvad Stofferne var vævede af, og hvordan det Hele gik til.

Den nationalistiske Strømning bar ikke blot Misak oppe, saa han havde stor Fremgang, den var i det Hele fordelagtig for Armenierne.

Jo længere Ungtyrkerne var ved Roret, jo mere fremstræbende blev deres Bestræbelser for at blive uafhængige af Europa. De tiltroede sig selv politisk og administrativ Dygtighed nok til at kunne konso-

lidere Riget; derimod var de ikke blinde for, at deres økonomiske Fremtid ahang af de kristne Folkeslag, og af dem kom jo for det indre af Landet væsentlig kun Armenierne i Betragtning. Altsaa gav de dem saa megen Luft og Alburum, som deres Kortsynethed og nedarvede Tilbøjelighed til Undertrykkelse tillod.

Vel maatte Armenierne døje megen Uretfærdighed og Tilsidesættelse, Lighed for Loven var der langt fra; men dog var deres Stilling langt bedre, end den havde været før Konstitutionen.

Og de benyttede de Livsmuligheder, der blev dem tilstaaede. Var Tyrkerne af den Mening, at de kunde undvære Europæerne, saa var Armenierne til Gengæld saa meget ivrigere for at lære af dem. Der var Fremgang i Skolevæsenet, i Forretningslivet og i Folkets Livsvilkaar.

(Fortsættes).

Maaltid Mad med Brød til, indtil Faderen igen kan arbejde. Desuden faar Familien, om det skønnes fornødent, en ugentlig Pengehjælp, hvormed de daglige Udgifter kan bestrides og Patienten holde den foreskrevne Diæt.

I første Halvdel af 1928 har vi haft 398 Syge i vor Pleje. I de fleste Tilfælde bliver der foruden Medikamenterne ordineret dem kraftig Næring, Mælk, Suppe eller lignende. Hyppigt forekommer det, at Patienterne først en Tid lang kun maa spise god og kraftig Kost, indtil de ikke mere er underernærede, da de nemlig i den Tilstand hverken kan behandles medicinsk eller kirurgisk.

Nedenstaaende Sygeliste viser, hvilke Sygdomme der dukker op i Flygtningelejren. Trods de mange haardnakkede Tilfælde er der i det første Halvaar ikke indtruffet noget Dødsfald.

	Antal Tilfælde.
Malaria	140
Lungesygdomme og Bronchitis	49
Mave- og Tarmsygdomme	31
Nyresygdomme	39
Bylder og Saar	17
Rheumatisme	14
Syfilis	12
Tuberkulose	11
Gulsot	10
Tyfus	9
Operationer paa Hospitaler	9
Andre Sygdomme	57
Ialt	398

Som Følge af dette Aars daarlige Høst er alle Levnedsmidler nu meget dyre, og Sulden har holdt sit Indtog i mangan en Barak.

Den stadig voksende Arbejdsløshed i Syrien har naturligvis gjort Elendigheden meget større. De ulykkelige Mennesker har maattet sælge det nødvendige, i mange Tilfælde alt Bohave, ja endog Sengetøjet. Modstandskraft har de ikke mere, og Tallet paa Syge vokser bestandig.

Alene for at kunne tage os af Familieforsørgerne behøver vi hver Maaned ca. 1000 Svejtsere Francs, deraf gennemsnitlig 500 Francs til Læge og Medicin og Resten til Understøttelse.

Naar man sammenligner Udgifterne til et Børnehjem og til vor Sygepleje, er Forskellen kolossal:

Vor Sygepleje er faktisk ikke andet end en Forebyggen af Børneforsorg, der i det sidste Tiaar er taget stærkt til. Med forholdsvis faa Penge og megen Udholdenhed lykkes det os Gudskelov at holde de fleste af de Familieforsørgere i Live, der ellers i mangfoldige Tilfælde maatte betragtes som fortabte, da Familien ikke en Gang er i Stand til at lade en Læge kalde, endsige da at skaffe den Syge den fornødne Pleje.

Og desuden vilde Familiens Jammer og Udsigten til Fremtiden, der nu var helt mørk og haabløs, virke saa deprimerende paa den Syge, at han allerede af den Grund ikke kunde komme til Kræfter. Nu ved han derimod, at han efter Helbredelsen atter kan begynde paa Livet uden at maatte slæbe en knugende Byrde af Gæld og anden Ulykke med sig.

Gud være lovet har vi trofaste Venner, der gør deres yderste for at hjælpe os til, at vi kan være til Hjælp for disse stakkels Hjemløse i deres Livs bitreste Stunder.

Penge tiltrænges jo haardt, thi vi har her ikke blot Sygdom, men ogsaa Sult at kæmpe imod, og den sidste bliver det for hver Dag, der gaar, sværere at holde nede.

Jeg er fuldkommen overbevist om, at enhver, der kender Armeniernes Nødstilstand i Flygtningelejren, gerne vil vise sin kristne Næ-

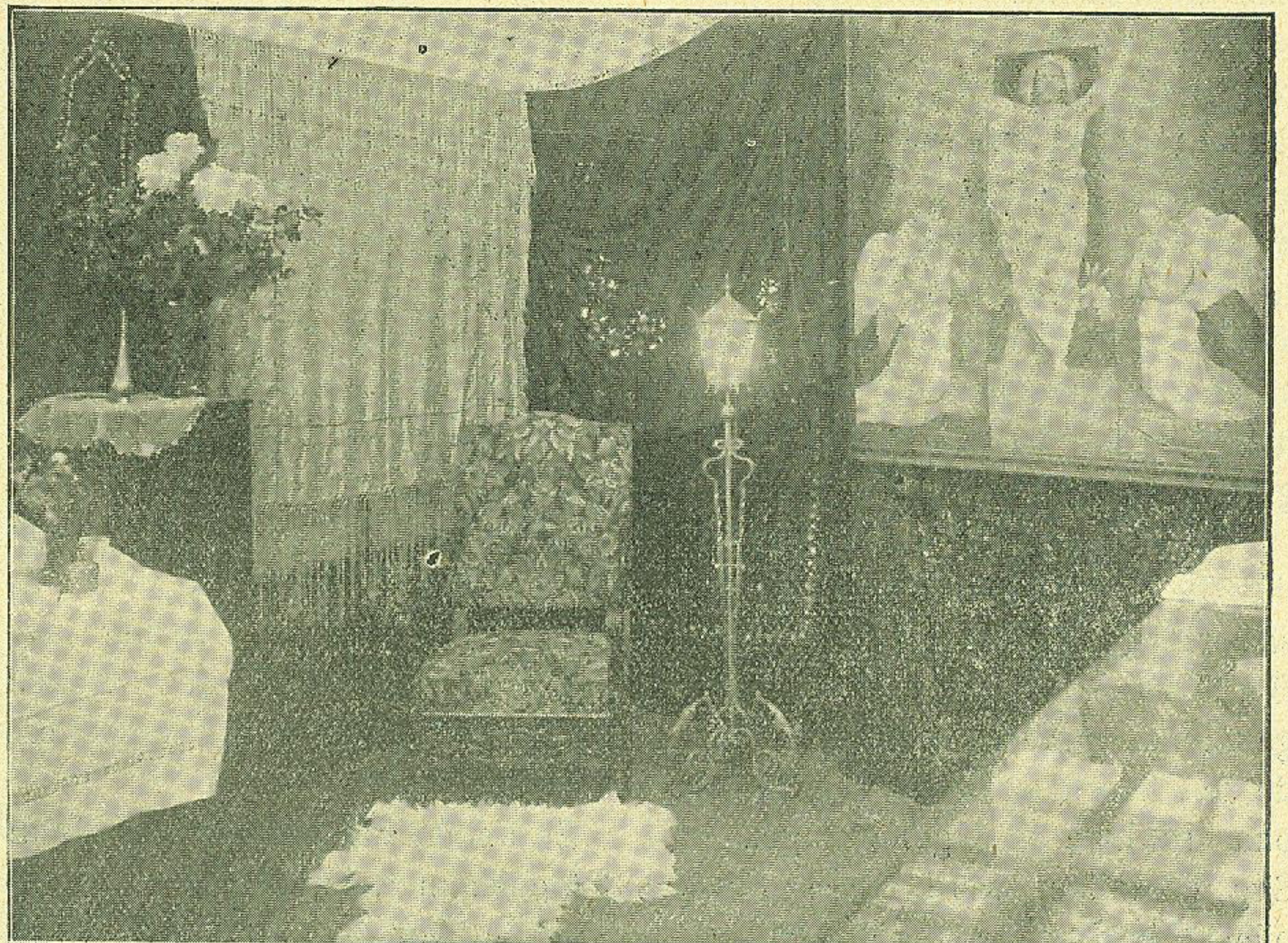
stekærlighed ved at samle Penge, brugt Tøj, Mælk, Kinin og andre brugbare Genstande sammen og sende det til Frk. Jeppes Arbejde.

Enhver Gave, den være nok saa lille, er en stor Hjælp, ganske særlig i disse Maaneder, hvor Nøden er størst.

En Udstilling i Aarhus.

Lørdag den 8. December aabnedes De danske Armeniervenner i Aarhus i en smuk Butik paa en af Hovedgaderne en Salgs-Udstilling af armeniske Haandarbejder. Ejeren af Ejendommen, Tømrermester *Thomas Pedersen*, stillede i Sagens Interesse Butikken til vor Raadighed, og det var ikke faa Mennesker, der her fik Lejlighed til ikke alene at tage de smukke Broderier i Øjesyn, men ogsaa købe disse til Julegaver; Tidspunktet kunde derfor ikke være bedre valgt. I de 14 Dage, Udstillingen var aaben, solgtes der for ca. 2400 Kr., næsten udelukkende mindre Ting. Vi er derfor Hr. Pedersen megen Tak skyldig for hans Redebonhed, ikke alene af Hensyn til det øjeblikkelige Salg, men ogsaa fordi det sikkert vil forøge det fremtidige.

Billedet viser en Del af Udstillingen, der vakte megen Opmærksomhed. *Elisabeth Andersen.*

Fra Udstillingen i Aarhus.

Pigen fra Danmark.

Ingeborg Maria Sick.

Bogen om Karen Jeppes Liv og Gerning.

G. B. N. F., København 1928. Med et Billede af Karen Jeppe, Omslagsvignet efter Dr. theol. Hagob Issaverdens, og Udtalelser af Katholikos Sahag II, Dr. Nathanael Beskow og Generalmajor Ernst. 220 Sider.

Et Rids af Karen Jeppes Liv og Gerning kalder Ingeborg Maria Sick sin Bog — *Bogen* — om Karen Jeppe. Beskedent og stiftærdigt skriver hun i Forordet: »Denne Bog maa antyde — mer end den kan uddybe«. Og hun udtaler det Haab, at Karen Jeppe en Dag vil faa Tid og Kræfter til at gøre mere indgaaende Rede for sin Virksomhed — som *hun* ene er i Stand dertil.

De danske Armeniervenner haaber som Ingeborg Maria Sick, at Karen Jeppes Skildring af sit Virke en Dag vil se Lyset. I samme Øjeblik, vi nævner dette vort Haab, tilføjer vi, at Bogen om Karen Jeppe ikke blot er et Rids, en Antydning, men den levende, dybt følte og med selve Virkelighedens Konsekvens opbyggede Skildring af »Pigen fra Danmark«. Dybt følt er hvert Afsnit, hver Side i Bogen. Ingeborg Maria Sick var Pioner for Armenier-Arbejdet i Danmark og er nu som for Aar tilbage glødende af Begejstring, fuld af Interesse for Arbejdet i alle dets Former. Skildringen er ikke blot bygget over Virkeligheden, den viser os Karen Jeppes Liv og dets Baggrund, saa vi allesammen forstaar, at saadan og *kun* saadan har det formet sig. Og Pigen fra Danmarks Skæbne er sælsom og gribende — i enkelte Afsnit mærkeligere end den mærkeligste Roman.

Ingeborg Maria Sick er ikke for intet en af vore mest læste Forfattere. Hendes Bøger gaar i Oplag efter Oplag, Bogen om Mathilde Wrede og »Højfjældspræst« er oversat til en Række fremmede Sprog. I »Pigen fra Danmark« er Ingeborg Maria Sick ikke blot den udmærkede Fortæller, men man forstaar, at hun selv er med i det

hele, at hun har følt og føler med det Folk, hun skildrer, at hun gennem Aar har arbejdet for samme Sag som Bogens Helt, at hun er trængt ind i hendes Sjæleliv som en Fremmed kun sjældent formaar det, og at hun med egne Øjne har set — og forstaaet at se — det Genrejnings- og Redningsarbejde, Karen Jeppe har grundlagt og leder.

Ingeborg Maria Sick hørte første Gang om Armeniernes tunge Skæbne, deres paa een Gang stolte og triste Historie, hos Mekhitaristerne i Venezia. Siden blev det fremmede Folk — Landet langt borte — i hendes Tanker. Nogle Aar efter hørte Karen Jeppe Åge Meyer Benedictsen tale om Armenien. Den Dag blev Spiren lagt til

Ingeborg Maria Sick

den danske Piges Værk i Orienten. Det Frø, der blev nedlagt i Ingeborg Maria Sicks Hjerte en Sommermaaned i Venezia, bar ogsaa sine rige Frugter — en af de største og skønneste er det Monument, hun nu har rejst Karen Jeppe i Bogen om Pigen fra Danmark.

Fint og stilsikkert — fuldstændig fri for det overdrevent sentimentale, lyrisk-sødladne, nogle Kritkere har fundet i enkelte af hendes Bøger — fortæller Ingeborg Maria Sick om Karens Barndom og Ungdom, om de Tanker, der sattes i Bevægelse i Lærerhjemmet i Jylland, om Maalet hun satte sig, og Sejren hun vandt. Det Kapitel giver Karen Jeppes Person, skildrer Udvikling og Modning mesterligt og forstaaende.

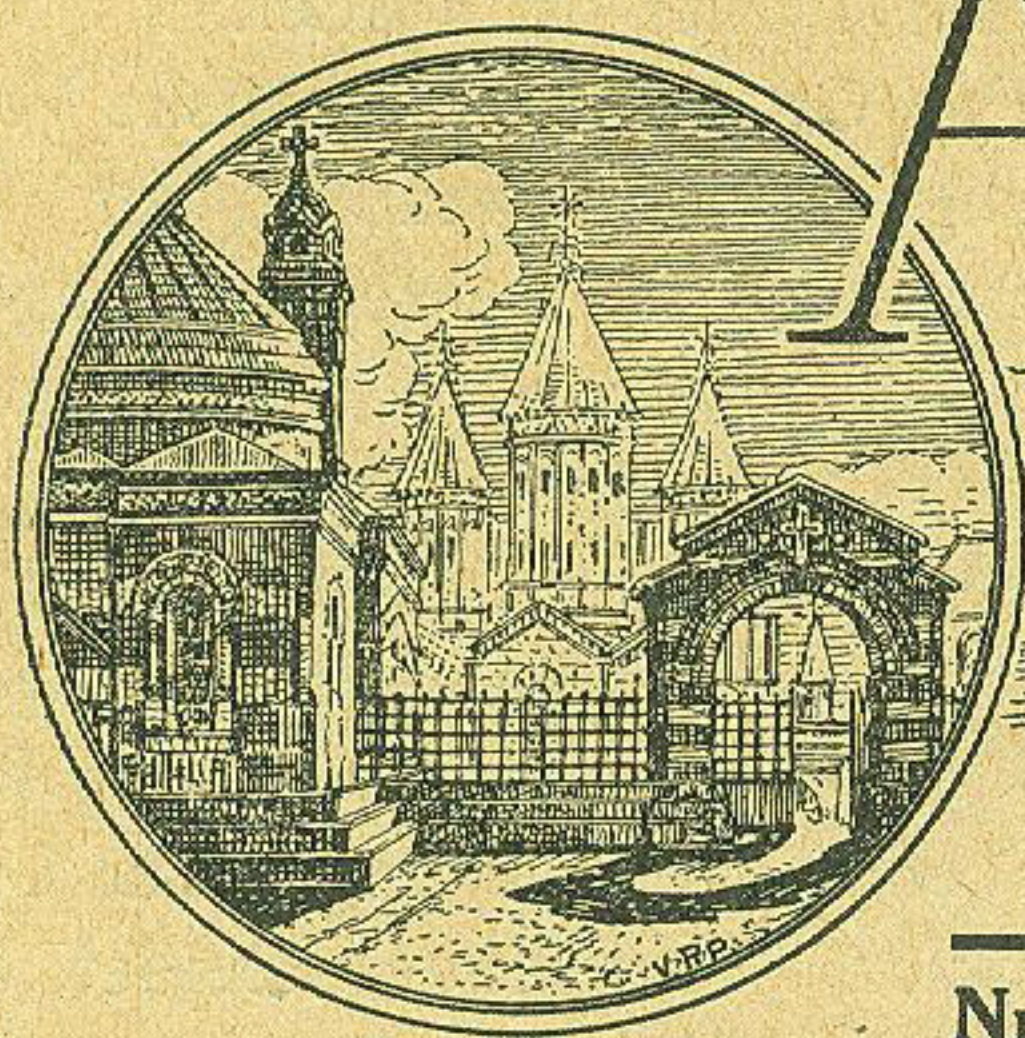
— Saa følger Arbejdets Aar i Urfa og — i 1914 — den store

Katastrofe. Med Gru læser man om Massakrerne og de Ugerninger, der fandt Sted i Ly af Verdenskrigens Begivenheder. Uhyggen — det ufattelige, at Mennesker kan handle saa oprørende og dyrisk — veksler med Beundring for den tapre danske Kvindes Kampe, og med Spænding følger man hendes modige Tovtrækken med de tyrkiske Myndigheder. En Dag maatte Karen Jeppe give op — Kampen var haard, aandeligt havde hun sejret, fysisk slog hun ikke til i Længden — hun, der ellers er Arbejdets og Initiativets Kvinde mere end maaske nogen anden, maatte unde sig halvtredie Aars Hvile. Saa genvandt hun sine Kræfter saa vidt, at hun kunde tage fat paany. Bogens sidste Afsnit er viet denne Del af hendes Liv, den Virksomhed i Aleppo, »Armeniervennen«s Læsere kender saa godt, ogsaa fra Karen Jeppe selv.

Bogen om Karen Jeppe er ikke blot Ingeborg Maria Sicks Hyldest til Pigen fra Danmark. Den er det finest mulige Udtryk for det, vi andre føler og gerne vilde sige, hvis vi blot kunde. Vi bøjer os respektfuldt for Arbejdet og forstaar den armeniske Katholikos Sahag II af Kilikiens Hus, der hilser Karen Jeppe og velsigner hendes Værk: »Lev saalænge der i Verden er Elende og Elendige, for at disse under Deres Omsorg og Kærlighed kan synge Takkesange til Deres Ære«.

De danske Armeniervenner har kun at takke Frøken Sick for hendes Værk. Smukkere og ærligere kunde vor Udsendings Virke ikke være skildret. Ingeborg Maria Sicks Navn som Forfatterinde vil bringe Kendskab til Armenien og til Armenierne ud til Folk og til Kredse — i som udenfor Danmark — der før intet eller kun lidet har kendt til vor Sag.

H. F. Ulrichsen.

ARMENIERVENNEN

Nr. 5-6

Maj-Juni 1929

9. Aarg.

Urfa-Bøndernes Kolonisation i Syrien.

Det er nu fulde to Aar siden, vi sendte den sidste Beretning til vore Venner langt borte, som har sat os i Stand til at realisere vore Planer om Kolonisationen.

Garmudsh-Bøndernes faste Bosættelse i Egnen mellem Rakka, Tel-Abiat og Arab-Pounar er nu en Kendsgerning, som ingen bestrider mere. De lever der imellem Araberne som Jordbrugere, Gartnere, Handlende, Haandværkere eller hvad det nu kan være, og næsten dem alle gaar det godt for. Kun to af de Familier, som i 1926 drog til Charb Bedros, gav op og vendte tilbage til Aleppo, hvor de nu lever i Fattigdom i Baraklejren.

De fleste af dem har nu deres egne Kreaturer og egen Sæd, saa at vi kun har behøvet at give dem en mindre Mængde Hvede til Udsæd i 1929. Denne Kendsgerning bør saa meget mere bemærkes, som begge Aarene 1927 og 1928 har været meget vanskelige for Bønderne: i 1927 ødelagde Græshopperne uhyre Strækninger af Jord, i 1928 var Regnen ikke nær tilstrækkelig.

Armenierne klarede sig imidlertid langt bedre end Araberne, da de er mere opfindsomme og altid kommer igennem paa en eller anden Maade. Arabernes Stilling blev saa fortvivlende, at vi fandt det nødvendigt at hjælpe dem. Vi mener, at de 36,50 Pd., vi gav dem til at lette deres Besværligheder med, var vel givet ud, idet vi derved viste dem, at vi bekymrede os for dem saavel som for Armenier-

ne, og deres Tillid til os styrkedes.

Græshoppeaaret forvoldte ogsaa os store Tab, men det kunde have været værre, idet Armenierne dog ikke mistede hele deres Afgrøde.

Vor Beredvillighed til at hjælpe Araberne har skabt en udmærket Atmosfære af gensidigt Venskab og Tillid, som er af stor Værdi for de armeniske Kolonister, og hvad vi tabte et Aar, kan vi under gunstigere Betingelser vinde et andet Aar.

Tilbagebetalingerne af Bosættelsesomkostningerne vil forhåbentlig begynde i Aar. Men før Folkene ejer deres eget Kvæg og deres egen Sæd, kan de ikke godt betale noget tilbage; heldigvis kan vi vente, det har ingen Hast.

Der er ogsaa det med Armenierne, at de har »aandelige Fornødenheder« — jeg tænker, at Skoler og Kirker maa henregnes hertil. I Tel Samen klarer de nu sig selv; i Charb Bedros underviser Læreren fra vor Koloni Børnene og prøver ogsaa at give Forældrene, hvad han har at give dem, læser højt for dem af Biblen og af andre Bøger og lærer dem Salmer og Sange. I Arab-Pounar har Armenierne det saa godt og er saa mange, at de i det mindste *burde* kunne sørge ordentligt for deres Børn og for sig selv. Men saa er der saadanne Steder som Tel-Abiat og Ain-Isa, hvor en lille Smule Hjælp er godt til at holde Humøret oppe.

En gregoriansk Præst virker paa disse Steder; han faar sin Løn fra forskellige Kilder, som han bedst

kan. Han er i Virkeligheden ikke meget værd, men repræsenterer dog i alle Tilfælde Kirken og leder Folk til den, og i Mangel af anden Ordning er han bedre end slet ingenting. Pionererne er altid udsat for at komme til at savne et og andet; det økonomiske Grundlag maa først være der, bagefter kommer alle de andre Ting. — Paa den anden Side har disse Mennesker lidt saa meget, at vi føler, de trænger til at have det godt, saa vi vil sandsynligvis af og til yde dem Hjælp med Kirke- og Skolesager.

Der er en Ting, vi ikke kan være taknemmelige nok for: *de er alle fuldkomment sunde og raske.* Kraftige og livlige Børn vokser op allesteder, og Nybyggerne finder i Legen med deres Børn og i deres Familieliv en ikke ringe Erstatning for, hvad de maatte være gaaet Glip af i Samfund med en større Verden.

En Fader, som sad foran sit Hus med sine to Smaadrenge paa Knæet, sagde: »Se, vi kan ikke holde vore Børn fra os. Om Dagen løber de efter os ud i Marken, og om Aftenen sidder de paa vort Skød. Det er helt mærkeligt, for i vor Barndom vidste vi knap, at vi havde en Fader. Han var altid sammen med de andre Mænd, medens vi blev overladt til Kvinderne«. Og han tilføjede: »Dette Liv med vore Børn er en Kilde til rig Glæde«. Sandsynligvis fandt han det ogsaa behageligt at leve et mere intimt Familieliv sammen med sin Kone, men naturligvis kan ingen Mand med Agtelse for sig selv udtale saadan noget.

At Folkene er lykkelige og til-

fredse er ikke til at tage fejl af, og ikke faa Armeniere fra andre Egne af Tyrkiet vender Blikket i den Retning og vil gerne bosætte sig i vort Distrikt. Undertiden kommer der virkelig ogsaa et Par Familier; men naturligvis passer vi paa ikke at gøre os alt for bemærkede. Det vil nu i Løbet af kort Tid vise sig, hvordan det vil gaa de Armeniere, der har bosat sig paa Amuk-Sletten og i Kystegnen der. Imidlertid gaar det fremad for vore Nybyggere, og hele Distriktet udvikler sig hurtigt. Faktisk betragtes Armenierne ikke mere som Kolonister, men som en Del af Befolkningen; Beduinerne gør endog Krav paa, at de hører til deres Stamme, til »Anazeherne«.

Vi er meget taknemmelige over, at hele denne Kolonisationsplan er bleven gennemført saa godt og fredeligt, og vi beder om at maatte overbringe vor egen og Nybyggernes Tak til de Venner hjemme, som hjalp os til at føre Planen igennem.

Aleppo, den 21. Marts 1929.

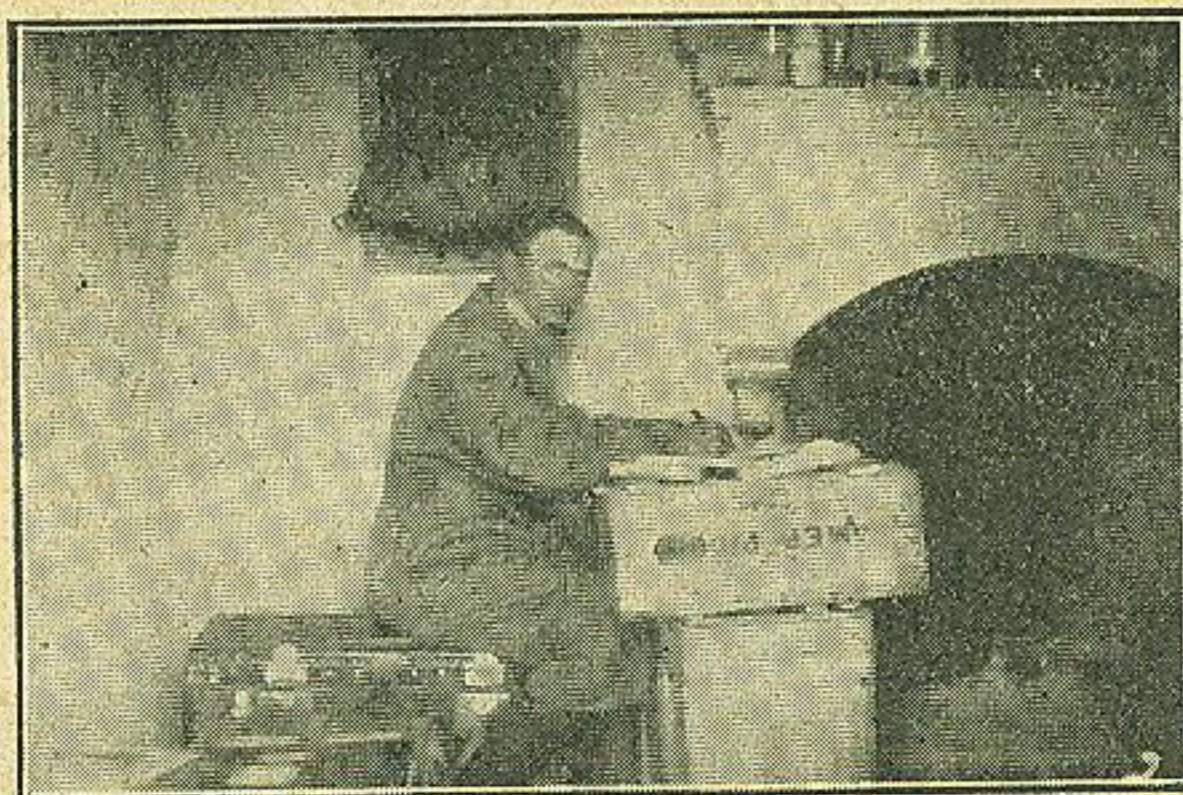
Karen Jeppe.

Indtryk fra Syrien.

Umiddelbart efter Afholdelsen af De danske Armeniervenners Generalforsamling den 22. April fortalte Kaptajn Lunn om sit Ophold i Syrien, da han var Sekretær i den Kommission, der under Forsæde af General Ernst skulde afstikke Grænsen mellem Syrien og Tyrkiet. Kaptajns Foredrag, som han kaldte Indtryk og Minder fra en Rejse i Syrien, virkede stærkt fængslende ved sit interessante Indhold og ved den glimrende Form, under hvilken det fremførtes. Den fjerne Orient syntes at rykke saa nær ved Skildringerne, der snart var fornøjelige, snart dybt alvorlige.

Kaptajnen begyndte med at skildre Syriens Land og Befolkning. De store Skove, der fordum dækkede Landet, er saa godt som alle forsvundne; i Stedet findes talrige Sumpe, som der nu er Bestræbelser i Gang for at udrydde, da de befordrer den frygtede Malaria. Klimaet er et halvtropisk

Fastlandsklima med pludselige og stærke Overgange mellem Varme og Kulde, kort Foraar, glødende varme Somre. Befolkningen er yderst blandet baade i Henseende til Race, Sprog og Religion, hvilket hænger sammen med, at Syrien i det hele taget er præget af, at mange forskellige Folkeslag

Kaptajnen ved sit „Skrivebord“.

gennem Tiderne har væltet sig ind over Landet. I Romertiden var der 30 Millioner Indbyggere, nu kun 3. Forøvrigt har Romerne efterladt sig mange Spor som de dygtige Bygningsmestre, de var, og rundt om paa Veje, Broer og lignende kan man læse: Roma construxit.

Aleppo er en interessant By; det skyldes ikke mindst Bazaren, hvor alle Forretninger indenfor samme Branche ligger sammen. Der maa, som overalt i Orienten, tinges om Prisen, og der er meget Tiggeri. Kun Armenierne tigger ikke, ene af alle Orientalere. Det eneste ordentlige Hotel i Aleppo indehaves af en Armenier, og Betjeningen er armenisk.

Der staar i Koranen: Al Hastværk stammer fra Djævelen — og denne Tankegang præger jo ogsaa hele Orienten, der i Henseende til Civilisation lever som paa Kristi Tid. Alt er yderst primitivt, Mændene er døvne, medens Kvindens Stilling nærmest er retsløs. Flerkoneriet er stadig tilladt. Der fødes en Masse Børn, men da Børnedødeligheden er 75—90 pCt., er Befolkningstilvæksten meget ringe. Skoleundervisningen er mere end mangelfuld.

Ganske anderledes er det armeniske Folk, der fortjener at blive hjulpet. Hvor der findes Armeniere, bliver der ogsaa arbejdet — forudsat da, at Arbejde findes. Armeniernes økonomiske Overlegenhed og større Dygtighed var Grun-

den til, at de var saa ildesete blandt Tyrker og Kurder.

Paa Grund af diplomatiske Vanskeligheder indtraadte der en Standsning i Grænseopmaalingen, og Kommissionens Medlemmer, der i Ventetiden opholdt sig i Aleppo, havde da rig Lejlighed til at iagttage Karen Jeppe's Arbejde. Nøden i Flygtningelejren er forfærdende, men der er ogsaa Lyspunkter. Kolonisationsarbejdet, der er glimrende organiseret, gaar godt fremad, og Jenny Jensen gør et stort Arbejde i Optagelseshjemmet. Ogsaa paa et andet Omraade bør Danmarks Indsats i Syrien omtales, nemlig ved Østerlandsmissionens Gerning; det danske Hospitalet i Nebk er til megen Gavn, og der haves Vidnesbyrd om, hvorledes Kristendommen alt har sat sine Spor i Landet.

Kaptajn Lunn sluttede med at udtale sin Glæde over at vende hjem fra Syriens glødende Sandstorme til Danmarks milde Klima: Jeg tror, der er skønnest i Danmark!

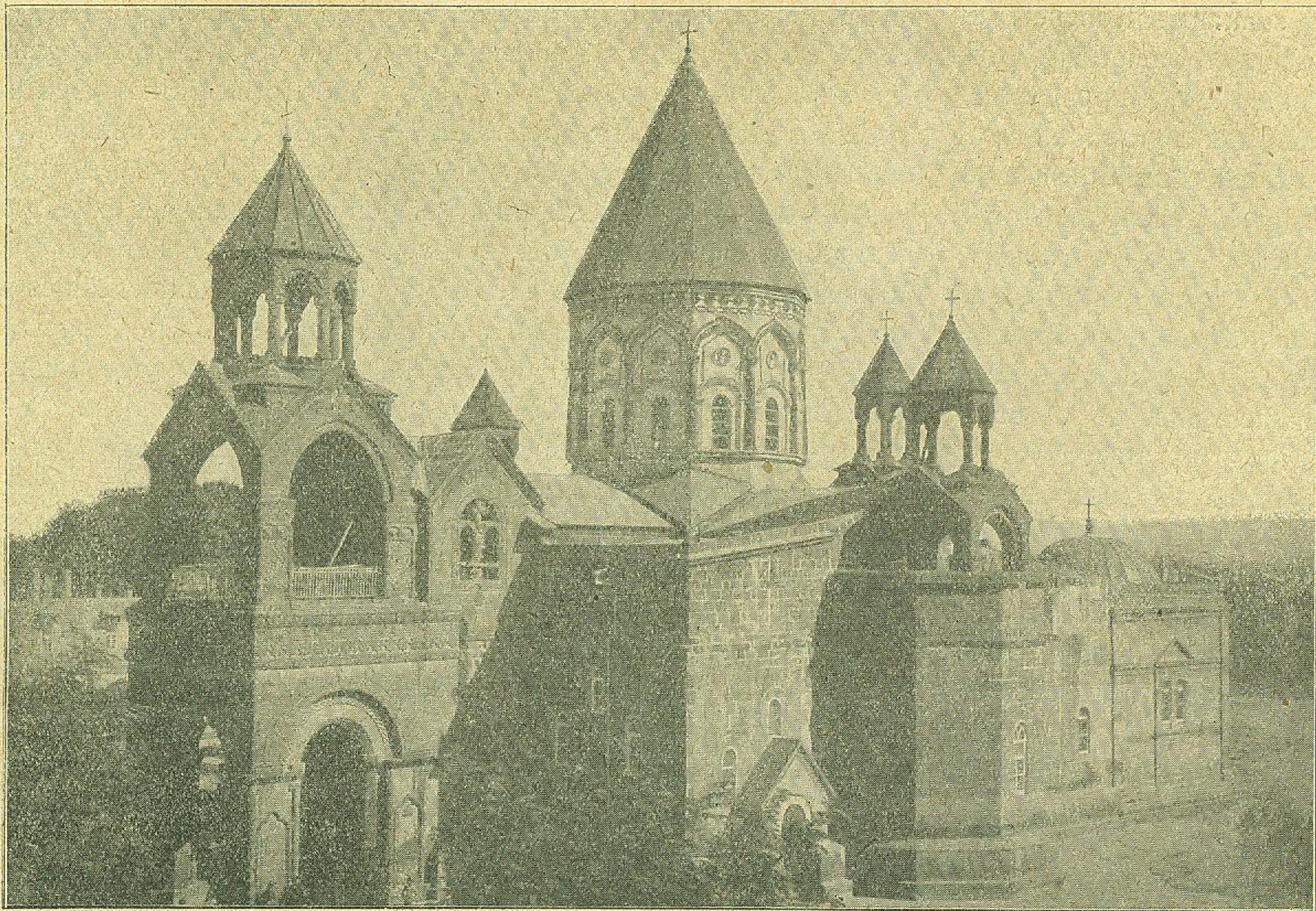
Efter Foredraget fremvistes en Række glimrende Lysbilleder, og tilsidst hørte man fra en Grammofoonplade den skønne armeniske Nationalhymne om *Hayasdan* (Armenien) blive sunget.

Brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølede Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment til de Armeniere, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Baraklejre. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret Søndage 1—3). Saafremt Pakkerne ønskes afhentet — i København —, vil det ske efter Henvendelse sammesteds. Tlf. Byen 2358 x.

Moderkirken i Etjmiadzin.

Armenisk Kultur.

Formanden for Dr. Lepsius' tyske Orient-Mission, *Superintendent Fleischmann*, skriver i „Der Orient“ om den armeniske Kultur. Vi bringer i Oversættelse et Uddrag af Artiklen.

Hvor ofte har man ikke i de Kredse, der staar det armeniske Folk nær, hørt og læst om de Lidelser, disse Ulykkelige har gennemgaaet, og om, hvorledes man har bestræbt sig for at lindre deres Nød. Derimod har man kun sjældent hørt om det rigt begavede Folks Aandsliv og Kultur, dets Religion, Digtning og Kunst. Og Armenierne hører dog til de Folkeslag, der ikke blot har skabt en høj Kultur paa et tidligt Tidspunkt, men tillige gennem Aarhundreder sejt har bevaret de kulturskabende Kræfter. Næppe noget andet af Orientens Folk har lige op til vor Tid frembragt saa mange rigt begavede, skabende Personligheder. Derfor er det ogsaa, at man i Rusland og Tyrkiet bestandig anbragte Armeniere paa ansvarlige Poster indenfor Administrationen, i Hæren, i Undervisningsanstalter af alle Arter. Dette Forhold bevirkede ofte, at der vakte Misundelse hos de dem aandeligt underlegne Mennesker,

de var omgivet af. Her er en af Grundene til, at der hos Armenierne udvikledes visse usympatiske Karaktertræk, der i alt for høj Grad har paavirket andre Nationers Dom om dem. Som andre Grunde maa nævnes det svære politiske Tryk, de har levet under, de bestandige Skuffelser, de europæiske Stormagter har tilføjet dem, og fremfor alt Fordrivelsen fra deres eget Land. Men en rolig, af Retfærdigheds Aand bestemt Dom vil altid vurdere det armeniske Folk anderledes og vil, naar Fortrin og Mangler skal vejes op mod hinanden, ikke undlade at lægge dets højt udviklede Kultur med i Vægtskaalen.

Den armeniske Kultur begynder med Kristendommens Indførelse, og det er historisk konstateret, at der har været kristne Menigheder i Armenien i Slutningen af det 2. Aarhundrede. Og endnu inden Konstantin indførte Kristendommen som Statsreligion, dannedes i der i Armenien sidst i det 3. Aar-

hundrede en kristen Folkekirke. Fortjenesten herfor tilfalder *Gregor*, kaldet Lysbringeren, der paa den Tid udfoldede en ivrig missionerende Virksomhed. Hvorvidt han virkelig har forfattet Prædikener, der endnu bærer hans Navn, faar staa hen. Men allerede i Midten af det 5. Aarhundrede oversættes Bibelen til armenisk samtidig med, at et eget Skriftsprog dannes. Hermed indledes den armeniske Literaturs Guldalder. De første store Historieskrivere, blandt hvilke navnlig *Moses af Chorene* er kendt, behandler Folkets Historie og Sagaerne. Interessen vender sig ogsaa udad, og den udenlandske Literaturs store Værker oversættes, saavel de græske Klassikere som den romerske Nabokirkes religiøse Skrifter. Ogsaa den græske Filosofi vinder Indpas. Som Højdepunktet indenfor denne Udvikling maa Slutningen af det 7. og Begyndelsen af det 8. Aarhundrede betegnes.

Samtidig møder den armeniske Kirkearkitektur os i sjælden Formfuldendthed, nemlig i den oldkristne Kuppelbygning, der gaar helt tilbage til det 4. Aarhundrede. Kathedralen i Mastara viser den oprindelige Stil i Renhed: ud af en kvadratisk Underbygning, til hvis

Sider de saakaldte Koncher, en Art Udbygninger, læner sig, vokser den mægtige Kuppel frem, over hvilken det pyramidale Tag hæver sig. Denne Grundform indeluttes i sig en Mængde Udviklingsmuligheder, og *Rohrbach**) har i sin Bog om Armenien en Mængde udmærkede Afbildninger af armeniske Kirker, der ved deres ædle Monumentalitet er af stærk Virkning. Hvor rigt udviklet Kunstsansen i det hele var, viser Bogens Billeder af Miniaturmalerier og Ornamentik, Udskærings- og Billedhuggerkunst.

En uoverskuelig Rigdom lukker sig op for os, naar vi betræder Digtningens Omraade. Det er navnlig Lyrikken, der kan sidestilles med det bedste, vi skylder orientalsk Digtning: Dybde og Ægthed i Følelsen, Umiddelbarhed i Udtryksmaaden, Skønhed i Formen. Og dette gælder saavel Folkeviserne som Kunstlyrikken. Alt det, vi kender og elsker i vore egne hjemlige Folkevisetoner, strømmer os i Møde sammen med Orientens stærke Farver og Billedrigdom. En tydelig Forskel fra den øvrige orientalske Digtning, navnlig de semitiske Folks, fremgaar af disse Sange: det er Armeniernes stærke oprindelige Livsglæde, deres urokkelige Tro til Fremtiden. Mangt og meget minder om indisk Digtning, andet er præget af vesteuropæisk Aand. Endnu drager, som i Homers Dage eller i Middelalderen, de farende Svende fra Sted til Sted og synger deres egne Sange eller bærer dem videre, der lever i Folket.

Men ogsaa den moderne Poesi skyder stadig nye Skud, og netop vor Tid er rig paa aandfulde Digttere. De forfærdelige Lidelser kalder paa uanede Kræfter og lader det, der ellers faar Mennesker til at forstumme, give sig Luft i Sangen. — *Rohrbachs* Bog indeholder et udmærket Udvalg af Digte fra ældre og nyere Tid.

Ved Siden af Lyrikken er ogsaa de andre Literaturformer repræsenteret: den episke og dramatiske Poesi, Novellen, Romanen. En

*) Poul Rohrbach, Armenien. Stuttgart, Engelhorn's Nachf.

af de mest kendte Forfattere er *Melik Hakobian*, hvis Romaner for en stor Del er oversat til Tysk. Indenfor den højere Gejstlighed møder vi Navnet *Mgrditsch Khrimian*, der i sine sidste Aar var Katholikos, en Mand, der af det armeniske Folk omfattes med dyb Taknemmelighed. Hans Digtning fik navnlig Betydning for de Unge, men ogsaa ved filosofiske og rent opbyggelige Skrifter har han haft stor Indflydelse. Han grundede en Skole i Aghtamar, i hvilken kendte Digttere og Forfattere er blevet paavirket af hans Tanker.

Denne Mands Navn leder Tanken hen paa Oplysningen i det armeniske Folk. Intet Tryk, hvorunder det har lidt, har kunnet hindre, at man, og navnlig i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede, har lagt mere og mere Vægt paa Undervisning og Uddannelse af enhver Art. Som et aandeligt Centrum for alle Bestræbelser i denne Retning kan Akademiet i Etjmiadzin betegnes. Oprindeligt opført til Klosterskole blev det i 1870'erne ombygget til en videnskabelig Lærestanstalt, hvor der blev undervist i de samme Fag som ved de almindelige europæiske Universiteter. Ikke faa af Docenterne har været Mænd, der har indlagt sig Fortjeneste ogsaa indenfor videnskabelige Kredse i Europa, navnlig ved Oversættelser fra den oldkristne Literatur.

Ved Sovjetrepublikkens Indførelse blev Akademiet lukket, de fleste Lærerkræfter overgik til det kort i Forvejen oprettede nationale Universitet. Naturligvis er den teologiske Videnskab banlyst; det er de naturvidenskabelig-tekniske Fag, der har Forrangen, og næst efter disse dyrkes de filosofiske og filologiske Videnskaber. Foruden Akademiet i Etjmiadzin fandtes en Skole i Moskva, særlig indrettet for Studiet af orientalske Sprog. Forberedelsen til Universitetet fuldbyrdedes paa talrige Gymnasier og Seminarier, deriblandt flere Pige-gymnasier.

Haand i Haand med den højere Undervisning har Folkeskolerne udviklet sig, og indenfor det gamle tyrkiske Statsomraade fandtes

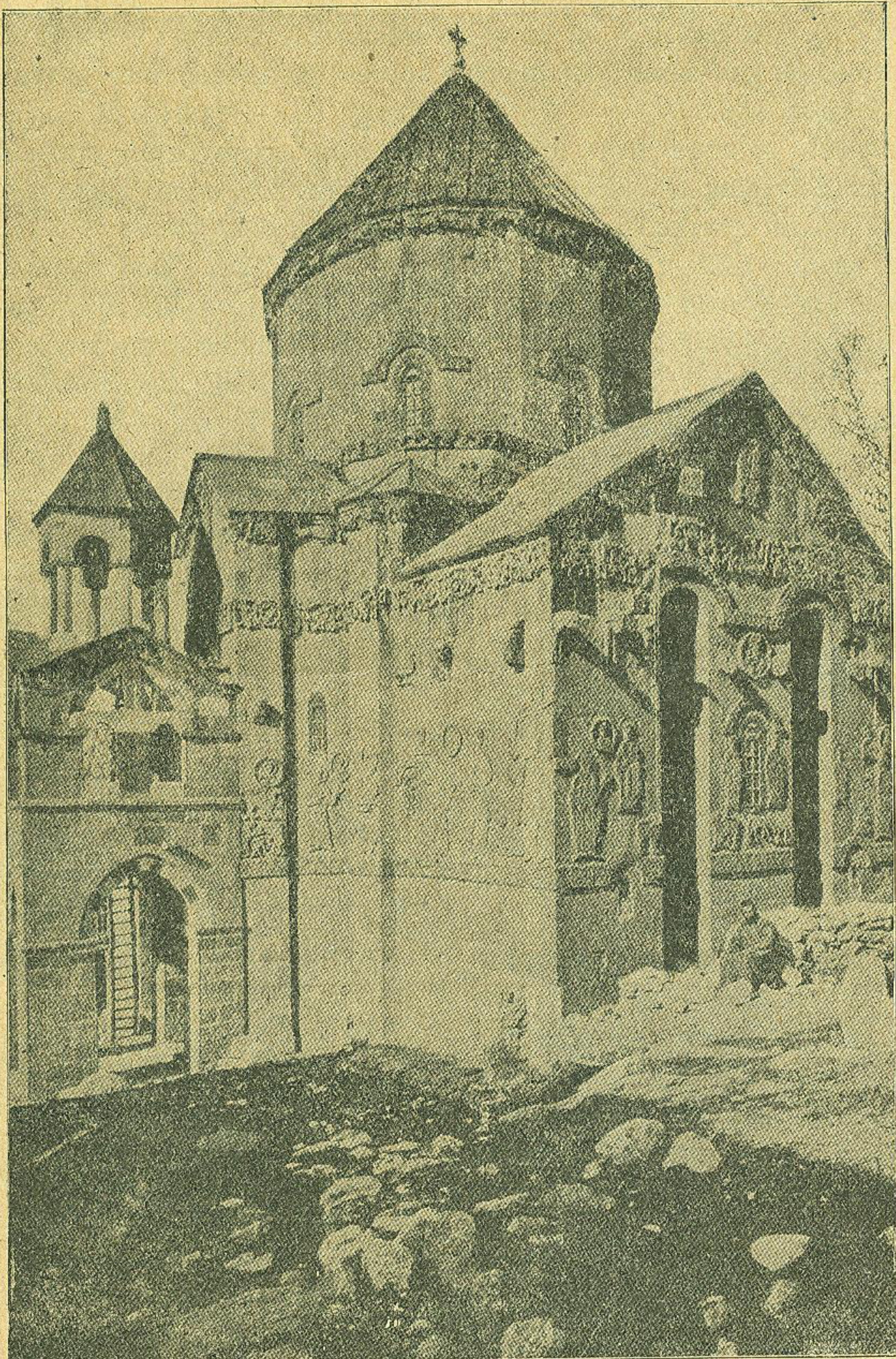
ved Verdenskrigens Begyndelse ca. 1000 Skoler med gennemsnitlig 100 Børn og 3 Lærere i hver Skole.

For ret at kunne vurdere disse Bestræbelser paa at højne Oplysningen maa det ikke glemmes, at alle disse Skoler var Privatskoler, der maatte underholdes af det armeniske Folk selv, og at Folket tillige betalte tunge Skatter til det offentlige tyrkiske Skolevæsen. Sovjetrepublikkens Indførelse har naturligvis ogsaa her bragt store Omvæltninger. Skolerne, der hidtil havde staaet under Kirkens Ledelse, er bleven Statsskoler, Religionsundervisningen er afskaffet, og al religiøs Undervisning af unge Mennesker er forbudt indtil det fyldte attende Aar. —

En nok saa lille Oversigt over armenisk Kulturliv kan ikke helt forbigaa *Mekhitaristernes**) Kongregation med sine to Kulturcentre i Venedig og Wien. Denne med Rom forbundne Benediktinerorden har efter sin Stifter Mekhitar's Eksempel ydet en stor Indsats for Oplysningens og Videnskabens Fremme. Overalt i Verden, hvor der bor Armeniere, rejser sig dens Klostre og Undervisningsanstalter, og med en brændende Kærlighed til deres ulykkelige Folk har disse Mænd ved at beskæftige sig med de mangfoldigste Grene af Videnskaben indlagt sig Hæder rundt om i Verden og derved gavnet deres Folks Sag. Deres største Fortjeneste bestaar i at have været Formidlere mellem vesteuropæisk og armenisk Kultur. Den, der engang har haft Lejlighed til ved et Besøg i Venedig at sejle over til den lille Laguneø San Lazzaro til det armeniske Kloster og se Bibliotheket med dets Skatte af Bøger og Haandskrifter, vil derigennem have vundet et uudsletteligt Indtryk af det armeniske Folks kulturskabende Kræfter.

*) Ingeborg M. Sick. Pigen fra Danmark. S. 10 ff.

Kirken paa Øen Aghtamar (bygget ca. 1000).

Redningsarbejdet i 1928.

Om at holde Døren aaben og Lyset brændende.

Vort Arbejde har i dette sidste Aar været meget forskelligt fra det foregaaende Aars. Det var *ikke egentligt Redningsarbejde*, da vi hverken havde Stationer eller Agenter til at opsøge de fangne Kvinder og Børn. Vi holdt kun Døren til Optagelseshjemmet aaben, og for at de, der ønskede at komme til os, skulde være i Stand til at naa den lange Vej frem, havde vi rundt omkring gode Venner til at modtage dem og hjælpe dem til at naa Aleppo. En særlig Hjælp ydede vi dem, der søgte efter deres Slægt og ikke selv kunde afholde alle Udgifterne herved.

98 Mennesker naaede til vort Hjem i 1928; af disse var 65 unge Piger eller Kvinder med deres Børn; Resten var store Drengene.

I Begyndelsen af Aaret paatog en armenisk Komité sig at drage Omsorg for Drengene og betale deres Rejseudgifter, men dens Midler var snart udtømt, og vi maatte atter et Stykke Tid tage os af dem. I Midten af Aaret blev det endelig ordnet saaledes, at den armeniske Hjelpeunion helt skulde overtage den Del af Arbejdet, saa at vi nu kun har med Pigerne at gøre.

De fleste af vore Folk kom fra

det nordøstlige Hjørne af Syrien, som aldrig har været til Bunds gennemsøgt, medens kun faa kom fra vore gamle Distrikter. Næsten alle er de undervejs blevet hjulpet af Venner, som de har truffet paa Rejsen til Aleppo. 14 af dem naaede til os ved egen Hjælp, for de andre har vi maattet betale Rejseudgifterne. Alle er de blevet modtaget i vort Hjem eller paa anden Maade godt anbragt og er derefter paa forskellig Vis blevet underholdt af os. Udgifterne hertil saavel som Eftersøgning af Slægtninge har været 300 engelske Pund eller gennemsnitlig ca. 50 Kr. for hver; Optagelseshjemmets Udgifter er blevet dækket ad anden Vej.

Vi haaber i Aar at kunne disponere over tilnærmelsesvis samme Sum. Det vilde være haardt at maatte spærre Vejen for de Ulykkelige, naar det endelig lykkes dem at komme ud af det Mørke, de har levet i. Men ligesaa nødvendigt er det at betale deres Rejseudgifter og tage imod dem i Aleppo; thi ingen Kvinde kunde uden vor Hjælp vove sig ud paa den lange Rejse gennem Ørkenen, ej heller kunde hun komme til Aleppo uden at vide, hvor hun skulde vende sig hen.

I Begyndelsen af 1928 havde vi i vort Hjem 43 unge Piger og Kvinder med deres Børn; 2 unge Piger maatte vi tage igen i Aarets Løb, den ene paa Grund af Sygdom, den anden fordi den Familie, hun var hos, forlod Aleppo, og vi fandt det usikkert for hende at rejse saa langt fra os.

Af disse 45 er 10 blevet hjulpet af andre Venner, og 2 Børn er bleven anbragt i Børnehjem. 9 har fundet deres Slægtninge, 13 blev gift — deraf 9 med vore unge Mænd i Kolonierne — 6 ældre Piger har faaet Pladser som Tyende. 5 er blevet hos os, nemlig to svagelige unge Piger, den ene endog meget syg, samt en Moder med sine to Smaabørn.

Af de 65 unge Piger, vi i Aar har modtaget i vort Hjem, har 34 fundet deres Paarørende, 11 bor hos Venner eller fjernere Slægtninge, og vi har hjulpet dem i Gang med et passende Arbejde. 4 er

gifte, 2 er Tjenestepiger, og endelig bor endnu 14 hos os. Disse 14 er alle ankommet i Løbet af det sidste halve Aar, saa vi har endnu ikke kunnet opspore deres Familie eller paa anden Maade sørge for dem.

Vi betragter det som en af vore vigtigste Opgaver at holde Øje med dem, der har forladt vort Hjem, og Jenny Jensen ofrer megen Tid herpaa. Hvis nogen af dem kommer i Nød, ved de, at de kun behøver at komme tilbage til os, og vi vil tage os af dem. Mange er saaledes kommet paa Grund af Sygdom og er bleven plejet i vort Hjem, til de var raske; paa Søndage eller andre Højtidsdage, som i Julen, ved Brylluper eller lignende ved de, at vi altid venter at se dem i Hjemmet for at være sammen med os eller med hinanden indbyrdes, og vi er lykkelige, naar vi ser, hvorledes de føler sig som een stor Familie og forsøger at hjælpe hinanden.

Fra dem, som har forladt Aleppo, faar Jenny Jensen ofte Breve med Beretninger om, hvorledes deres videre Skæbne former sig. Alt i alt er det gode Beretninger, og deres Taknemmelighed over, hvad vi har gjort for dem, er meget opmuntrende.

Maatte disse Linier bringe deres Tak videre til dem, der hjalp os at redde dem og sætte dem i Stand til at finde og udfylde deres Plads i Livet sammen med deres eget Folk og den kristne Verden.

Aleppo, 14. Marts 1929.

Karen Jeppe.

General- forsamlingen.

De danske Armeniervenner afholdt den aarlige Generalforsamling Mandag den 22. April Kl. 8 i K. F. U. K.s Lokaler.

Til Dirigent valgtes Fuldmægtig *Gjødesen*, der gav Ordet til Frk. *Forchhammer*, som paa Grund af Formandens Bortrejse ledede Mødet.

Frk. *Forchhammer* mindedes først Forfatterinde Fru *Inga Nal-*

bandian og hendes store Indsats i Arbejdet for Armenierne, og de tilstedeværende gav deres Tilslutning ved at rejse sig.

Dernæst aflagde Frk. *Forchhammer* Beretning om det Aar, der var gaaet. En Mærkedag havde d. 3. November 1928 været, da det paa den Dag var 25 Aar, siden Karen Jeppe begyndte sit Arbejde blandt Armeniere i Urfa. Kolonisationen, som Karen Jeppe i Øjeblikket sætter særlig Kraft ind paa at udvide, synes stadig at faa bedre Fremtidsmuligheder, og der er en voksende Tryghed i Forholdet mellem Armeniere og Arabere.

Hvad angaar Arbejdet i Flygtningelejren, har Karen Jeppe i dette Aar især bestræbt sig paa at støtte *Familieforsørgerne*, at komme dem til Hjælp ved Sygdom, skaffe dem Arbejde og i det hele holde dem oppe i den haarde Kamp for Tilværelsen.

I Foraaret 1928 besøgte Forfatterinde Frk. *I. M. Sick* Karen Jeppe i Aleppo, og i Efteraaret udkom hendes Bog om Karen Jeppe »Pigen fra Danmark«. Frk. *Forchhammer* rettede under Forsamlingens stærke Tilslutning en Tak til Frk. *Sick* for denne Bog, der er en saa værdifuld Hjælp til hele Arbejdet. Endvidere omtaltes *Jenny Jensen's* Besøg her i Danmark i Sommeren 1928.

Pastor *Bavnhøj*, Foreningens nysudnævnte Rejsesekretær, har i Løbet af de første Maaneder af 1929 paabegyndt sit Arbejde med at rejse rundt og holde Møder og har allerede haft gode Resultater. — Til Slut omtalte Frk. *Forchhammer* den Pjece, som netop er udkommet, og som De danske Armeniervenner har udgivet til gratis Omdeling for at sprede Kendskabet til Arbejdet i saa vid Omkreds som muligt. Hun anmodede Medlemmerne om at arbejde paa Udbredelsen af »Armeniervennen«, som er Bindeleddet mellem alle Armenier-interesserede.

Herefter aflagde Kassereren, Direktør *Malmstrøm*, Beretning om Regnskabet, der vil være at finde andetsteds i Bladet. Det adskiller sig ikke meget fra det foregaaende Aars Regnskab, kun har der

været en mindre Nedgang i de indsamlede Bidrag: de sløje Tider spores ogsaa her. Der gaves Decharge for Regnskabet, og som Revisorer genvalgtes statsautoriseret Revisor *Riis-Magnussen* og Bogholder *Baggesen*.

Til Styrelsen genvalgtes Fru *Esther Broch* og Fru *Nyholm*.

Da Generalforsamlingen var sluttet, holdt Kaptajn *Lunn* Foredrag, der findes refereret, andetsteds i Bladet.

Noter.

Frøken *Henni Forchhammer* er villig til at holde Foredrag om Armenier-Sagen i første Halvdel af Juli. Henvendelse kan ske til vort Kontor i Holbergsgade.

* *

The International Near East Association's halvaarlige Styrelsesmøde afholdtes den 16. April i Paris. De danske Armeniervenner var ikke repræsenteret ved Mødet, men har fra General-Sekretæren, Hr. *Gordon Berry*, modtaget en længere Beretning om Mødet og de Sager, der drøftedes.

Styrelsen foreslaar at begynde et effektivt Arbejde for at bekæmpe Øjensygdommene. Man vil paa det Felt samarbejde med Folkeforbundet, Røde Kors og det amerikanske Selskab til Bekæmpelse af Blindhed og tænker sig foreløbig et internationalt Møde arrangeret i Amsterdam nu til Efteraaret i Forbindelse med Øjenlægernes Verdenskongres.

* *

Medlemmer kan ved Henvendelse til Kontoret faa tilsendt Eksemplarer af den lille Propaganda-Piece, Frk. *Forchhammer* har forfattet og De danske Armeniervenner udgivet. Piecen, der er forsynet med Billeder og med et Kort over Armenien og omgivende Lande, indeholder en kortfattet Redegørelse for Armenier-Sagen og for De danske Armeniervenners Maal og Virke.

* *

Hr. *Gordon Berry* har i et Brev til vor Formand udtrykt sin dybe Beklagelse over Fru *Inga Nalbandian's* Død. Paa *Near East Association's* Vegne beder han De danske Armeniervenner's Styrelse og øvrige Medlemmer modtage Komiteens Sympatitilkendegivelse overfor det store Tab, Armeniersagen herved har lidt.

Flere Abonnenter!

Vore Læsere opfordres indtrængende til at arbejde paa Bladets Udbredelse, da det er en Betingelse for hele Agitationen, at Kendskab til Sagen paa denne Maade udbredes. Bladet bestilles hos Postvæsenet eller paa Armenierkontoret.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Marts 1929.

A. Gaver.

Ved Frk. K. M. Glæsel, Fredensborg: Gave efter et Foredrag i Frederiksstad, 125; Fru Hansen, Bartholinsgade 3, Kbhvn., 100; Frk. Agda Bendtz, Rosenvængets Allé 6, 2,65; P. Andersen, Fur: Kortsalg 4,00; Frk. Katla M. Jensen, Sønderborg, 7,65; Fru Ida Schleiss, Strandvej 37, 25; Frk. Laura Hals, Skydebanegade 12: Bidrag for Februar Maaned 15; Den grundtvigske Valgmenighed ved Pastor Th. Knudsen, Ryslinge, 130; Heftesalg ved Kontoret 1; Fru Agathe Brandt, Aunede: Mærke- og Heftesalg 15,50; Fru Marie Frederiksen, Kirke Helsinge, Gørlev, 45; Pastor Stricker, Helsinge, 10; Johs. Thorsted, Nyk. M., 3; Ved Frk. cand. polit. M. Lindhardt: a) Sekretær, Frk. Jessen 5; b) Sygeplejeelev Frk. Emma Larsen, Frederiksberg Hosp., 2; ialt 7; Provst Lauesen, Aarslev, Randers, 5; Ved Pastor N. Kragh, Hundslund: Gave fra Husmand Karl Jørgensen, Hundslund, 10; Ved Fru Esther Broch: Gave fra Frk. Dagni Rump, Charlottenlund, 10; Lærer A. Pedersen, Kongens Lyngby, 50; Fru Købmand Petra L. Rasmussen, Ballen, Samsø, 25; Ved Kordegn O. Heil, Kbhvn. V.: Fra Enghave Sogn ved Pastor Herman Larsen 25; Ved Fru

Amalie Berntsen, Vejle: Indgaaede Bidrag fra forskellige 53; Ved Pastor S. Jørgensen, Nr. Bjært: Solgte Postkort ved P. Lindbæk, Strandhuse, 20,50; Ved Pastor em. J. J. Kildsig, Lemvig, 188,06; Ved Sognepræst J. Eriksen, Asserballe: Salg af Postkort 5; Ved Spr. K. Bjerre, Skydebjerg: Fra Spr. Høst, Søllested, 15; Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: a) Frk. E. Mosel 45, b) Fabrikant Gravesen og Hustru 10, c) Hr. og Fru Hammelev 10, d) Skrædermester Madsen 10, e) Hr. Kleffel 10, f) Hr. C. Nielsen 5, g) Hr. Maskinmester Larsen 10, h) Fru Axel Aller 30, i) Til et arm. Barn fra Alnabru Missionskreds 35, j) Fru Skibsreder Bothner, Oslo, 35, ialt 200.

Ialt Kr. 1097,36.

B. Koncert.

Ved Fru Esther Broch: Overskud fra Damekredsens Aftenunderholdning 400.

Marts 1929.

A. Gaver.

Ved Spr. J. Eriksen, Asserballe: Paa-skeoffer i Asserballe Kirke 25,50; Kirkeskov, Gjedved: Bidrag fra en Dilettantforestilling 20; Ved Spr. Jul. Paulsen, Fraugde: Bidrag fra Kredsen i Fraugde 43; Fru S. Heintzelmann, Aalborg: Ved Stiftsprovst Barsøe 20; Boghandler Frk. Petrea Pedersen, Aarhus: Kortsalg 2,30; Fru Apoteker Davidsen, Silkeborg 15; Operationssygeplejerske, Frk. Nina Aggerholm, Sygehuset, Nyk.

M., 10; Ved M. Samsøe, Barløseborg, Assens, 12,25; Frk. Laura Hals, Kbhvn.: Bidrag fra Marts 1929 20; Fru. M. Jespersen, Vemmetofte pr. Fakse, 10; Fra Kredsen i Strandhuse pr. Kolding, ved Anna Lindbæk 87; Ved Spr. Martin Hansen, Visby: Andel i en Bortlodning 50; Ved Spr. Carl Hansen, Gjerrild: Fra Menigheden i Gjerner og Hemmer 14,20; G. Just Pedersen, Odense, 10; Fru Andersen, Olf. Fischersg. 55, Kbhvn., 1. Ialt Kr. 340,25.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus, i Febr. og Marts ved Fru Ring, Vium, 50, Frk. Hjortnæs, Vodskov, 70,80, Fru Elna Asby, Aabenraa, 129,40, Fru Agathe Brandt, Aunede, 104,25, Fru Lærer Andersen, Rønne, 135, tilsammen 489,45; Ved Fru Meyer Benedictsen 175.

Ialt Kr. 664,45.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:

Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
Telefon Byen 2358 x.

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

Da Misak udvidede sit Værksted, fik han sine Svende til at sætte deres Spareskillinger i det, og nu havde han endnu større Fremgang, da de jo alle havde lige stor Interesse i dets Trivsel. Det vakte da ogsaa Opmærksomhed inden for Armeniernes Rækker, og det varede ikke længe, førend nogle unge Mænd havde slaaet sig sammen og taaet en lignende Forretning startet.

Der kom mange, nye Impulser til Haandværkerstanden, og Misak var med i det Arbejde. Han gav sine egne Svende gode Kaar, og han holdt stadig et lille Vindue aabent ud imod Vesten og dens Foreteelser, en og anden lærte noget af at se paa Verden gennem det.

Han var vokset fast til Urfa og

til de Mennesker, den By husede. Vel kunde han undertiden fortvivle over deres Smaalighed og deres Mangel paa Udsyn; men han elskede dem alligevel, og han undskyldte dem med, at i et saa snævert Farvand som det, de havde levet i, kunde der umuligt udvikles andet end smaa Fisk. Havde de levet under større Forhold, saa var de ogsaa nok blevne større.

Endelig i 1913 blev Misak og hans Moder enige om, at nu var det paa Tiden, at han blev gift, og de traf omfattende Foranstaltninger med det Formaal for Øje.

Det, de kom lettest fra, var at finde Bruden; for hende havde de allerede, Misak havde været hemmeligt forlovet et Par Aar.

Ganske vist havde en hemmelig

Forlovelse intet som helst Grundlag i Egnens Skik, en Forlovelse var i Følge sin Natur en lige saa offentlig Handling som et Bryllup; men da Misaks Moder nu en Gang var Europæerinde, saa kunde de jo tænke sig og tillade sig et og andet, som andre Folk ikke gjorde. Det var »a la franca« ligesom saa meget andet, der var paa Mode, og som man lidt efter lidt vænnede sig til.

For lang Tid siden havde de truffet deres Valg. Lucia, Misaks tilkommende Brud, var en ung Pige fra Børnehjemmet, der altid havde staaet hans Moder meget nær. Den Dag, da hun opslog sin Bolig i Børnehjemmet, var Lucia bleven hende tildelt til at holde hendes Værelse i Orden, medens hun samtidig under hendes Vejledning øvede sig i at undervise i Børnehjemmets Skole.

(Fortsættes).

Regnskab for „De danske Armeniervenner“ 1928.

INDTÆGT		Kr.	Ø.	UDGIFT		Kr.	Ø.
Beholdning		1.959	48	Udsendt til Virksomheden i Syrien (incl. Udg. i Danmark for Arbejds- marken)		12.040	00
Gaver (incl. Salg af Pjecer og Postkort)		17.876	26	Udsendt til Syrien: Betaling for solgte Haandarbejder		25.010	11
Overskud fra Koncert ved Danske Ar- meniervenners Damekreds		753	15	Fragt af Tøjforsendelser til Syrien		552	48
Solgte Haandarbejder		24.827	87	Udsendt til andre armeniske Hjælpe- arbejder		927	15
Salg af Bogen „Armenien“		171	29	Udgifter i Anledning af Basaren og Gene- ralforsamlingen		798	83
Indvundne Renter		865	61	Udgifter ved Frk. Jenny Jensens Afskeds- møde		165	86
Overført fra Bladets Regnskab		1.226	00	Rejseudgifter		540	82
				Portoudgifter		320	80
				Kontorholdsudgifter (Lokale, Lønninger, Telefon, Tryksager etc.)		1.508	59
				Anskaffelse af Lysbillede		148	95
				Trykning af Postkort		48	00
				Forskellige andre Udgifter		354	24
				Beholdning		5.263	83
		Kr.	47.679 66			Kr.	47.679 66

BLADETS REGNSKAB

INDTÆGT		Kr.	Ø.	UDGIFT		Kr.	Ø.
Abonnement		3.416	40	Trykning af Bladet		1.172	80
Refunderet Porto		335	40	Anmeldelse til Postvæsenet		495	00
				Porto- og andre Optrækningsudgifter ..		458	00
				Redaktion og Ekspedition		400	00
				Indbetalt til Hovedkassen		1.226	00
		Kr.	3.751 80			Kr.	3.751 80

Foreningens Formue udgjorde pr. 31. Decbr. 1928:

a. Bank- og Kassebeholdning	5.263 83
b. nom. Kr. 6000 5% Panteobligation i Ejendommen Vesterbrogade 111 i Kø- benhavn	6.000 00
c. nom. Kr. 5000 4½% Fynske Kredit- foreningsobligationer 10. Serie 3. Afd. à 90¾	4.537 50
d. nom. Kr. 4000 4½% Jydske Kredit- foreningsobligationer 7. Serie à 90½ ..	3.620 00
e. nom. Kr. 400 4½% Jydske Kredit- foreningsobligationer 6. Serie à 92 ..	368 00
	<u>Kr. 19.789 33</u>

København, den 22. Februar 1929.

Johs. Malmstrøm,
Direktør,
Indsamlingens Kasserer.

Ovenstaaende Regnskab har vi revideret og be-
fundet overensstemmende med Foreningens Bøger
og Bilag.

De kontante Beholdningers samt Værdipapirers
Tilstedeværelse har vi konstateret.

København, den 5. April 1929.

Henry Riis-Magnussen,
statsaut. Revisor.

E. Baggesen,
Kontorchef.

Rejsesekretærernes Adresser:

Øerne: Frk. *Elisabeth Jahnsen*, Gl. Kongevej
91, København V. Jylland: Sognepræst
E. Bavnhøj, Hassing pr. Hørdum.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr.
35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Ind-
sendelse af Beløbet** under Adresse
„Armeniervennen“, København.

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under
Redaktion af Frk. cand. polit. *M. Lindhardt*,
Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858,
og Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhus-
gade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

Armenierdagen i Viborg.

Vor dygtige Medarbejder, Fru Fuldmægtig *Louise Madsen*, udtaler sig til »Armeniervennen«.

»Armeniervennen« har bedt mig meddele lidt om, hvordan jeg griber Indsamlingen an her i Viborg.

Kort før Armenierdagen henvender jeg mig til nogle ansete Borgere med Anmodning om Tilladelse til at sætte deres Navne under et Opraab til Fordel for Frøken Karen Jeppe's Virksomhed; de giver gerne deres Samtykke, og jeg henvender mig da til Bladene, som altid har taget elskværdigt og forstående paa Sagen. Jeg plejer at tage en af Artiklerne i »Armeniervennen« som Grundlag; i Aar tog jeg mig den Frihed i det væsentlige at gengive Frk. Ingeborg Maria Sicks Artikel om Besøget hos Karen Jeppe og gjorde til Slut følgende Tilføjelse:

»I Henhold til foranstaaende Skildring af Frk. Karen Jeppe's storslaaede, velsignelsesrige Virksomhed, som imidlertid ikke kan føres videre, hvis ikke store Bidrag samles Landet over, frembærer vi — trods alle de forskellige Krav, der stilles til Menneskers Medfølelse og Hjælpsomhed — med Tryghed Armeniernes Sag, thi der findes overhovedet ingen Nød herhjemme, der taaler Sammenligning med Armeniernes Lidelser.

Fridtjof Nansen, der ved forskellige Lejligheder har søgt at vække Europas slumrende Samvittighed, skrev i en Kronik blandt andet: Har noget Folk paa Jorden gennemlevet en saa uendelig Række af umenneskelige Lidelser, men har ogsaa noget Folk vist en sejgere Livskraft, en mere ukuelig Livsvilje gennem Tidernes grusomme Omskiftelser?

Siden sidste Aars Henvendelse om Bidrag er den storslaaede, evnerige Personlighed, Åge Meyer Benedictsens, der ved sine hjertegribende Skildringer har været Sjælen i Arbejdet for Armeniersagen herhjemme, afgaaet ved Døden; i hans Sted er som Formand for de danske Armeniervenner valgt Folketingsmand, Overretssagfører H. F. Ulrichsen, og i Aleppo virker som ovenfor beskrevet den utrættelige Frk. Karen Jeppe; hende maa vi ikke svinge; hun bærer i en stor Sag Danmarks Navn frem med den største Ære.

Enhver af os modtager med Tak Bidrag i Penge og Tøj.

Apotheker von Eggens, Fru Skolebestyrer Fønss, Borgmester Hørring, Fru Louise Madsen, Fru Rigmor Saxild, Fru Stiftsprovst Schepelern, Købmand Frederik Skov.

Naar denne Artikel er bleven læst,

retter jeg en Henvendelse til enkelte Venner af Sagen og til forskellige Institutioner, som Sygehus, Sindssygehospital, Folkekuren, Skolerne og Præsterne, med Anmodning om at sætte en Indsamling i Gang de respektive Steder, idet jeg samtidig sender Bidragslister — ogsaa til Opraabets Medunderskrivere — og Mærker til nogle af Skolerne; dernæst foretager jeg personlig en Husindsamling; de allerfleste Steder bliver jeg venligt modtaget, og ikke ret mange Steder faar jeg Nej. Langt de fleste Bidrag er fra 1 til 10 Kr., et enkelt paa 25 Kr., et Par endog paa 100 Kr.

For at holde Ilden vedlige sætter jeg gerne, naar der er gaaet en halv Snes Dage, igen en lille Notits i Bladene. I Aar havde den følgende Indhold:

»Frk. Karen Jeppe holder i Dag 25 Aars Jubilæum, idet det er saa længe siden, hun rejste til Urfa, hvor hun blev Lærerinde ved det tyske Børnehjem for de paa Grund af Massakrerne forældreløse Armenierbørn.

Siden da er Ulykkerne i større og større Omfang skyllet ind over det forpinte Folk, indtil det nu er helt oprevet og fordrevet fra sit eget Land. Nu frister det Flygtningenes usle Tilværelse i den tristeste Elendighed.

Midt i al denne Nød staar Karen Jeppe som den gode Aand, der hjælper, saa vidt de Midler rækker, som gode Mennesker sender hende.

Hun er af sit Land hædret med Fortjenstmedaillen i Guld og har af Folkenes Forbund været udnævnt til Folkeforbunds-kommissær; den bedste Maade vi, hendes Landsmænd, kan glæde hende paa, er at støtte den Ind-

samling, der er sat i Gang, saa at hun kan fortsætte sit Kærlighedsarbejde.

Ethvert Bidrag modtages med Glæde af den stedlige Komité's Medlemmer, der som tidligere nævnt bestaar af: (her følger Medlemmernes Navne).«

Samtidig affattede jeg en lille Opsats om brugt Tøj og bad dem, der maatte have noget, ringe til mig, hvorefter det vilde blive afhentet; jeg allerede med en Varebil, der afhentede Tøjet, og der blev fem store Sække fulde.

Som Hovedsynspunkt vil jeg sige, at det er *Husindsamlingen*, der betyder mest og faar Summen til hurtigt at vokse; i Skolerne er Mærkerne gode; men Postkort og Pjecer er der alt for megen Ulejlighed ved at sælge i Forhold til den ringe Sum, Salget indbringer; naturligvis er jeg ikke blind for den Propaganda, Tryksager samtidig øver, men i pengelig Henseende giver det lidt.

Hvorvidt det er muligt til næste Aar at faa samme Resultat af Indsamlingen er meget tvivlsomt; det bliver vanskeligt at holde Interessen fangen og Medfølelsen vaagen; det kan jo være, at den smukke Bog, Frk. Ingeborg Maria Sick har skrevet om Karen Jeppe, kan faa en inciterende Betydning ogsaa paa fremtidige Indsamlinger. Den almindelige Mand har Vanskelighed ved at forstaa, at det er nødvendigt at vedblive med Indsamlingen — men desværre ser det jo ud til, at Arbejdet for denne store Sag foreløbig ikke kan standse; men vanskeligere og besværligere vil Arbejdet sikkert blive.

Viborg, Nørrehus, den 11. December 1928.

Louise Madsen.

„De danske Armeniervenner“.

Til Arbejdet for Armenierne modtages med Tak Bidrag af Styrelsens Medlemmer:

Frøken **Elisabeth Andersen**,
Sønder Allé 18, Aarhus.

Fru **Meyer Benedictsens**,
Holbergsgade 4, København K.

Fru **Esther Broch**, Grosserer **Christen Daell**, Frøken **Henni Forchhammer**,
Skindergade 24³, Nørregade 12, København K. Mariendalsv. 32 B, København F.
København K.

Frøken **Karen Glæsel**, Frøken **Karen Jeppe**, Cand. polit., Frk. **Marie Lindhardt**,
Fredensborg. Aleppo, Syrien. Gl. Kongevej 89, København V.
Komitéens Sekretær.

Stiftsprovst **H. Lützhøft**, Direktør **Johs. Malmstrøm**, Fru Skoleinspektør **Nyholm**,
Odense. Slotsholmsg. 16, København K. Ballerup.
Komitéens Kasserer.

Dr. phil. **C. J. Scharling**,
Tostrup Præstegaard, Merløse.

Forfatterinde Frk. **Ingeborg Maria Sick**,
Pileallé 19 B, København F.

Overretssagfører **H. F. Ulrichsen**, M. F.,
Boldhusgade 6, København K.
Komitéens Formand.

Bryllup i Kolonierne.

*De nygifte otte Par.
Biskoppen med to Præster i Midten, Misak og Læreren i Landsbyen tilhøjre,
Jenny Jensen og Biskoppens Kawas tilvenstre.*

Vennerne husker maaske, at jeg, da jeg var hjemme, fortalte om nogle af vore unge Bønder i en af Landbrugskolonierne, der skrev til mig om Koner, og at jeg sidste Aar havde sendt 8 unge Piger derud.

Nu i Aar kom jeg saa tidsnok til inden Regntiden at kunne forsyne endnu flere med Koner, ja selv overvære Højtideligheden i Landsbyen. Det var dejligt at kunne være med!

Denne Gang tog jeg med Tog til den nyeste af vore Kolonier, Charb Bedros. Farten varer 9 Timer. Grunden er den langsomme Kørsel og Venten ved Stationerne.

Det var som en hel Drømmeverden for mig at se de Steder, vi passerede. Jeg saa og hørte: Djoraboulous, Arabpoumar, Sourousch og andre Navne, der var mig bekendt fra Børnenes Beretninger. Jeg kunde bogstavelig se de smaa Væsener for mig, som jaget Vildt, ofte med Forfølgerne i Hælene, søge at naa til Fristedet Arabpoumar, hvor vi havde en Agent. Kom de først der, var de sikre. Derfra gik det i Bil mod Hjemmet i Aleppo, og saa var Nøden og Trængslerne forbi. Til de fleste fandt vi Slægtninge, og de andre har nu næsten alle sat Foden under eget Bord.

En Fryd var det at se mine gamle

Børn i deres egne smaa Huse, som de selv har opført. Der er helt hyggeligt derinde. Hver har 3 Stuer, der staar i Forbindelse med hverandre. De bestaar af et Opholds-værelse, et Køkken og en lille Stald, hvor Besætningen af Æsler, Faar, Geder, Høns og Duer efterhaanden vokser. Og skulde den blive for stor til Stalden, kan man nemt smække en Fortsættelse op. Det ser ud som tre Huse, fordi den øverste Del af Taget paa hver Stue er separat.

Jeg gik rundt til hver enkelt, og vi talte Alvor og Gammen sammen. De betroede mig deres Sorger og Glæder. Hos et Par Stykker var Æslerne rendt væk eller et Par Faar stjaalet, det var jo slemt nok. Dog var Glæderne overvejende. Flere havde hørt fra Slægtninge i Amerika eller Frankrig, fine Fotografier af dem prydede Væggene, og ikke sjældent fik de en Penge-gave, der var velkommen.

En af de unge, hvis Broder var dukket op i Amerika, bad bønligt om at blive fotograferet. Her ses han med sin Kone og med Broderens Billede under Armen.

Hvor var selve Brylluppet festligt. En stor Begivenhed og Ære for os var det, at selve Biskoppen fra Aleppo foretog Vielserne. Et stort Telt var slaet op, hvor Hand-

lingen foregik, og hvor Bispisningen senere fandt Sted.

Ved saadan en Lejlighed indbydes baade de franske og arabiske Autoriteter fra Rakka, og de giver gerne fuldtalligt Møde. Livet er ikke saa rigt paa Begivenheder derude paa Bondelandet.

For mig var det saa alvorligt. Jeg har jo faaet Lov at være Mo'r for disse store Børn, og Vennerne forstaar, at jeg stod der med Tak til Gud over at se de lysende Ansigter.

Igen gik Tankerne tilbage til den Dag, de ankom til Hjemmet, forhutlede, forkuede, forvildede — og saa nu, hvilken Forskel! Kristne unge, der igen er iblandt deres eget Folk og kender Frelsesvejen i Jesus Kristus. Det er nok værd at sige Tak for; og Bøn var der i mit Hjerte for dem, at Fremtiden maatte blive lys og god, bedre end Fortiden, hvor de har lidt saa meget og ikke kendt Forældres værende Kærlighed.

Billederne her er taget Dagen efter Brylluppet lige før Biskoppens Afrejse. Han ses jo ogsaa her. Alt var festligt!

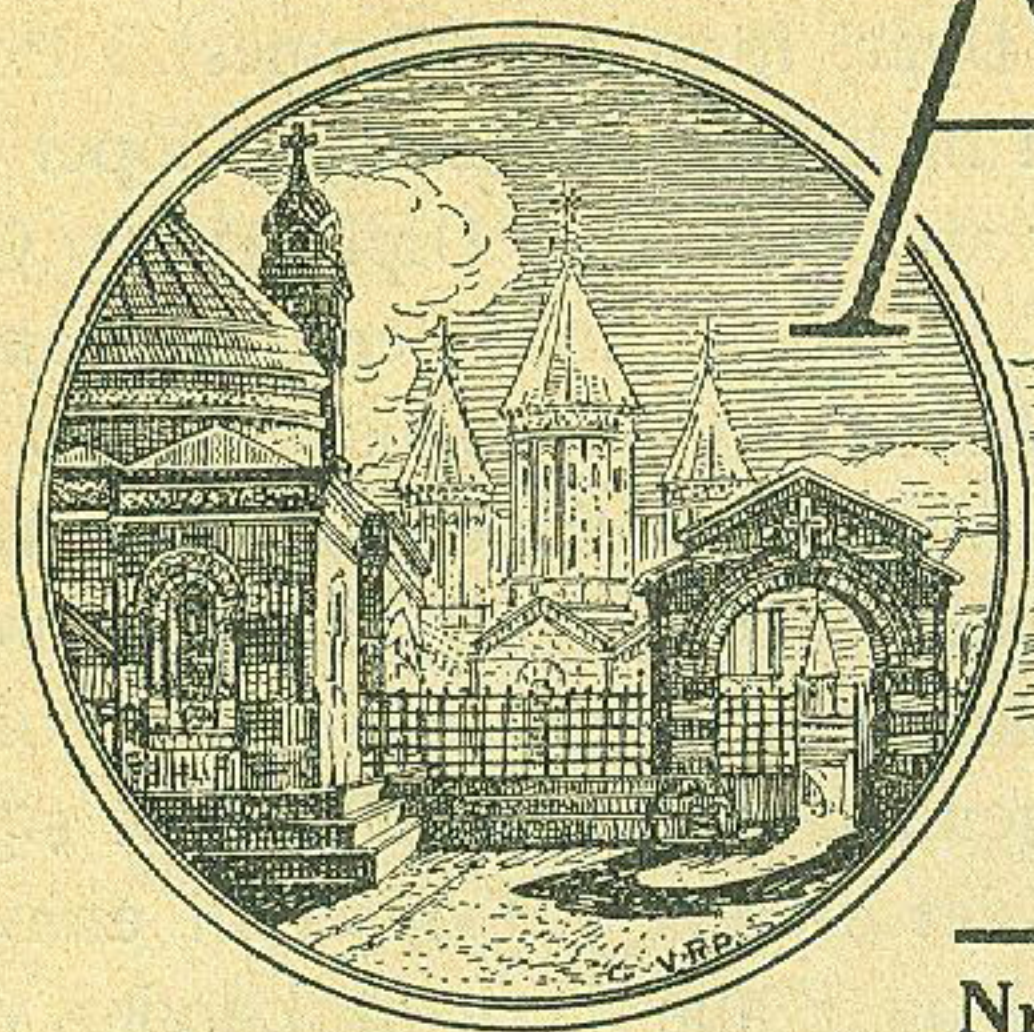
Et velsignet Nytaar ønskes alle Venner og Bekendte. Tak for det gamle!

Jenny Jensen.

Aleppo, den 4. December 1928.

Babo og Kone.

ARMENIERVENNEN

Nr. 7-8

Juli-August 1929

9. Aarg.

Tyrkere og Armeniere.

I det udmærkede tyske Tidsskrift „Der Orient“ har en Armenier, Melkon Krischtschian, skrevet en Artikel om Tyrkere og Armeniere før og nu. Vi gengiver nedenfor det væsentlige af Artiklen.

Det tyrkisk-armeniske Problem er snart præget historisk-etnografisk, snart religiøst, snart socialt og politisk, men Magten i Stedet for Retten har gennem Aarhundreder været den afgørende Faktor de to Folk imellem.

Magten ynder at iklæde sig et ideelt Klædebon. De osmanniske Herskere anvendte deres Magtmidler til Allahs Ære og efter Profetens Bud. De »Retroende« stod overfor de vantrø Rajah'er. Undertvang de Retroende de vantrø Kristne, naaede de dog i hvert Fald det, at de vantrø kom til at arbejde som deres Slaver, altsaa efter Profetens Rettesnor. De Herskendes Retfærdighed var i sig selv sikret ved Profetens Repræsentation gennem Kalifens Person.

Religionen blev den store Skillelinie i Orienten. De kristne, der antog Islam — saaledes de georgiske Stammer ved Sortehavets sydøstlige Hjørne — sparede for Myrderier. Men Religionen alene bestemte ikke Folkenes Skæbne. Der var uophørlige Kampe mellem Tyrkerne og Araberne i Jemen og Hedjaz og kurdiske Oprør med paafølgende Massakrer og Deportationer. Baade Tyrkere, Arabere og Kurder var og er Muhamedanere. Religionen var altsaa ikke den eneste Skillelinie.

Den theokratiske osmanniske Stat stræbte i Fortiden altid efter at sammensvejsse alle muhamme-

danske Folk under Islams Overhoved, Kalifen i Konstantinopel. Islam var den store Triumf imod Rusland og England. Abdul-Hamid søgte at gennemføre Pan-Islamismens Tanke i sin yderste Konsekvens, men han stødte først og fremmest paa Modstand hos Araberne, hvis nationale Særpræg allerede i hans Tid var stærkt udviklet. Ungtyrkerne maatte derfor kaste Pan-Islamismen overbord. De havde ogsaa Brug for de Kristnes Medvirkning. De alene kunde hjælpe dem med at erstatte den gamle middelalderlige Feudal-Administration med en moderne Stats-Organisation. Derfor optog de den franske Revolutions Ligheds-Tanker og proklamerede alle Ottomanernes Ligeret uden Hensyn til Race eller Religion. Prins Sabaheddin var den ottomanske Statstankes oprigtige Ven, men Enver og Talaat var fra Begyndelsen Tyrkere og kun Tyrkere.

Allerede under Balkankrigen (1912—13) brast Haabet om at skabe en Stat paa Princippet om alle Ottomanernes Ligeret. Pan-Tyrkismen blev i Stedet sat i Højsædet. Ved Verdenskrigens Udbrud koketterede Ungtyrkerne med Pan-Islamismen, brugte den forlængst hensmuldrede Idé som Vaaben i Krigen. Da Ungtyrkerne tabte Spillet og det kemalistiske Tyrki blev deres Arvtager, var ikke blot Pan-Islamismen men ogsaa

Islam opgivet. Nu skulde Islam, Kalifen og den gejstlige Ret stryges af det statspolitiske Leksikon.

— De gamle ural-altajisk, tyrkisk-tatariske Hyrdefolk, der i det 8. og 9. Aarhundrede begyndte at oversvømme de russiske Stepper og Vestasien, var sunde, primitive, krigerske Stammer, der kun tænkte paa Erobring. Forud for Seldjuckerne og Osmannerne var der gaaet en Række Nomade-Stammer, der langsomt borede sig ind i de vestasiatiske Folk, ind i Armenien, Mesopotamien, Persien og Lilleasien. Deres Pioner-Arbejde muliggjorde det osmanniske Fremstød, der først standsedes i 1683 foran Wiens Mure. Stor Betydning for de store Resultater var det, at disse Ørkenernes og Bjærgenes Krigere havde antaget Vestasiens og Nordafrikas Religion Islam, og derved ligesom slaaet en Bro, der forbandt dem med Persere og Arabere.

Osmannernes Imperium maatte gaa til Grunde, hvis det ikke stadig bevarede sin militære Kraft. Derfor fortsattes Togterne og Krigene, derfor holdt Erobrerne sig fra Haandværk, Handel og andet fredeligt Erhverv. Krigskasserne maatte fyldes af andre, Markerne dyrkes af andre. Arbejdets Forbødelse — og Velsignelse — blev alene de undertvungne Folks, Rajah'ernes. Herrefolket kunde godt staa paa en god Fod med de arbejdende Tjenere, de fremmede, der trælledes for Overklassen, for Herskerne, men hvis Flid og taalige Kaar var en Betingelse for Rigets Trivsel. Rajah'erne maatte trives, men ikke vokse op mod Himlen. De maatte holdes borte

fra al Mulighed for at kunne blive de herskende, derfor maatte Vaaben kun bæres af Osmannerne. Ikke mindst da de Kristnes Tal stadig blev større — det arbejdende Folk var mere frugtbart end den kæmpende Hersker-Kaste.

Staten krævede altsaa et vist bestemt Forhold mellem Herrerne og deres Tjenere. Rajah'erne skulde udnyttes, men leve. Det var naturligt nok Profetens Vilje, at Islam skulde sejre, og i Aarhundredernes Løb blev Tusinder af Kristne tvunget til at omvende sig til Islams Tro — mange af Islams Proselyter blev de største Fanatikere i Kampen mod de Kristne. Men Kristendommen var ikke til at udrydde. Hundredtusinder af Armeniere udvandrede i Tidernes Løb — til Persien, Indien, Polen, Rusland — og overalt betød deres Ankomst Arbejde, nye Impulser, voksende Kultur og Omsætning. Samtidig blev deres Afrejse et Minus for Sultanernes Skatteopkrævere.

Det gjaldt altsaa om at drive *Balance-Kunst*. Den nødvendige Decimering af den armeniske Befolkning besørgetes i det hele og store af Kurdernes Røverbander. Det skadede ikke Regeringen, Herskerne, saa meget, at de Kristnes Tal i Hovedstaden voksede. Der var ikke Fare for en Opstand eller Løsrivelse. Man havde Brug for Armeniernes og Grækernes Hjælp i Samkvemmet med de Fremmede, og i Hovedstaden naaede Kristne op til de højeste Poster, ja nød ligefrem godt af et Slags Privilegium.

Denne Tyrkernes Optræden i Hovedstaden forvirrede Udlandet. Hver Gang der var Massakrer paa Kristne, var der Europæere, der forsvarede Tyrkerne. De kendte kun den osmanniske Regerings »milde Haand« fra Konstantinopel, og de var ikke begejstrede for de Kristne, der jo først og fremmest var Købmænd, Agenter, Fremmedførere, Veksellerere, Tolke, eller i daglig Tale Aagerkarle, Prangere, Snydere. Disse Tyrkerdømmets Forsvarere hæftede sig ved den Kendsgerning, at Grækere og Armeniere indehavde Poster i Cen-

traladministrationen, de talte om de Kristnes Kultur-Autonomi — men förstod ikke Grunden dertil, kendte ikke den tyrkiske Mentalitet og de Styrendes Balance-Politik. De heftede sig ved, at en Armenier, Noradunghian, var Udenrigsminister, da Balkankrigen sluttede (tænkte ikke paa, at Odiet i Anledning af Underskriften af den ydmygende Fred derved kom til at hvile paa en Kristen), men vidste ikke, at en Armenier i Provinsen ikke kunde naa (eller i Praksis ikke naaede) at blive Politibetjent. Man förstod heller ikke, at en enkelt armenisk Minister eller anden høj Embedsmand — ofte valgt med Henblik paa administrative Evner eller Sprogkundskab — ikke havde nogen Indflydelse paa Styret ude i Provinsen i de Egne, i hvilke hans Folk levede under Vilkaarlighedens Svøbe.

Men da den armeniske Kirkes Privilegier? Der var jo givet den armeniske Patriark en vidtgaaende Competence. Han repræsenterede — paa Papiret — sit Folk overfor Sultanen. Ved officielle Lejligheder gav man Udtryk for den Betydning, man tillagde den øverste Leder af den armeniske Kirke i Tyrkiet. Man glemte, at hans Indvendinger, Andragender og Klager som Regel lige saa godt kunde være havnet i Papirkurven som i Sultanens Arkiver. Der var Forskel paa det ydre Skin og paa selve Virkeligheden! De Patriarker, der tog deres høje Embede for alvorligt og med Iver varetog deres Kirkes Interesse, blev sans façon sendt til Jerusalem — som Chirmian og Ismirlian (der begge senere blev Katholici i Etsjmiadzin) og Durian.

Patriarken i Konstantinopel var Formand for Kirkeraadet og for det læge (»politiske«) Raad, de to Forsamlinger, der skulde give Verden et Indtryk af det armeniske Folks Autonomi. Forsamlingerne repræsenterede kun sig selv — de fleste Sæder indtoges af en Klike, man ikke med Urette kaldte »Tallerkenslikkerne«, Armeniere, som mest af alt tænkte paa at mele deres egen Kage ved nær Forbindelse med de ledende Hofkredse og

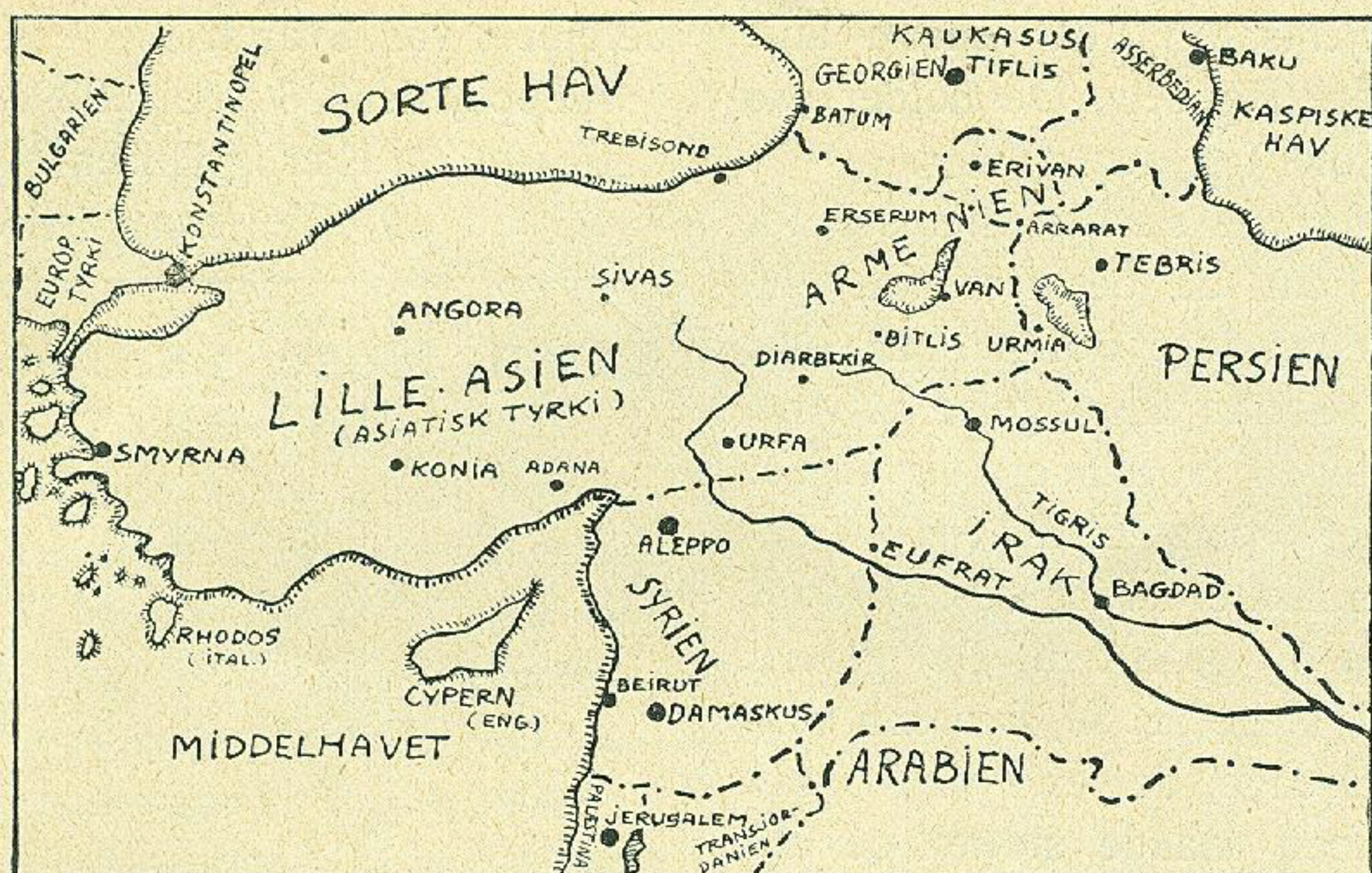
med de førende tyrkiske Politikere.

Indrømmes maa det, at i de store Byer, først og fremmest i Porten til Europa, i Konstantinopel — for de fremmede Diplomaters Øjne — havde Armenierne saadanne politiske og økonomiske Kaar, at de kunde opretholde store og velledede Skoler, Velgøreheds-Institutioner og andre nationale Foretagender. Man kan heller ikke sige, at det at leve i Tyrkiet til enhver Tid og i alle Dele af Landet var et Helvede for Armenierne. Den tyrkiske Balancepolitik betød en stadig Svingning mellem den milde (eller forholdsvis milde) Haand og den haarde (nu og da grusomme). Undertiden var der en god, retfærdig Vali (Generalguvernør) i Sivas eller Erzerum — paa samme Tid i et Nabo-Vilayet en Regerings-Repræsentant, der med Glæde saa Røvere og Kurder massakrere Armeniere og ødelægge Resultaterne af Slægtleds Flid og Arbejde. Nogle kurdiske Stammer var Armeniernes stadige Rædsel — Dersim-Shejken var gennem Aar Armeniernes Ven og Beskytter. Kurderne i Diarbekir, Bitlis og Seid var derimod militært udrustede Aaret igennem (Padishahen ønskede det!) — og var det ikke Profetens Mening, at Kalifens Vaaben skulde bruges til at massakrere de vantro »Giaurer«, hvis Rigdomme alene burde tilhøre de rettroende?

Usikkerheden for Liv og Gods var et almindeligt Fænomen i Orienten, men for intet andet Folk hørte det til Dagens Orden som for Armenierne. *Det var et Led i selve det politiske System*. Europas Garanti for de Kristnes Sikkerhed til Trods begyndte Massakrerne at høre til Dagens Orden — snart i den ene, snart i den anden Del af det tyrkiske Rige. Og det i en Periode, da det armeniske Folks Kundskabstørst, Føling med Europa, Armeniernes Opdrift og Kærlighed til Arbejdet gjorde det dobbelt svært for dem at leve under saadanne Forhold.

Kort over Armenien.

Kortet viser Armenien med omliggende Lande, Grænserne er angivet ved stiplede Linier. Af russisk Armenien er Størstedelen indgaaet i den lille Republik Erivan Nord for Ararats Bjerg. Erivan hører sammen med de to andre transkaukasiske Stater, Georgien (med Hovedstaden Tiflis) og Asserbedjan (med Hovedstaden Baku), under Sovjet-Unionen. I begge de to sidstnævnte Lande lever ogsaa mange Armeniere.

Langt større end russisk Armenien var tyrkisk Armenien. Af de seks armeniske Provinser i Tyrkiet havde Van rent armenisk Flertal, medens der var store Minoriteter i Bitlis, Erserum, Sivas, Diarbekir og Mamuret-ul-Azis (Vest derfor). Ialt boede i de seks Provinser over 900000 Armeniere. Udenfor det egentlige Armenien ligger Urfa og det gamle Lille-Armenien omkring Adana, hvor der levede et Par Hundrede Tusinde Armeniere. Desuden boede der Armeniere i alle de større osmanniske Byer, Aleppo og Bagdad, Trebisond ved Sortehavet (hvor der i 1915 var grufulde Massakrer), Konstantinopel og Smyrna. Ogsaa i Persien var der Armeniere (flest omkring Urmia), ligesom der var betydelige armeniske Kolonier i Rumænien.

Af Flygtningene fra Tyrkiet lever nu en stor Del i Aleppo og Beirut, andre har slaet sig ned i Grækenland, Irak, Kaukasus og Persien.

Strejflys.

Brev fra Frk. Jenny Jensen.

Med Sorg erfarede vi, at Fru Nalbandian var gaaet bort. Hvor var hun nidkær for Armeniernes Sag, og hvor gav hun ikke sine Kræfter for den Sag.

I den gamle armeniske Kirke her i Aleppo fandt en Sørgemesse Sted for hende, hvortil vi var indbudte. Biskoppen talte gribende om hendes Kærlighed og Arbejde for det armeniske Folk, og om hendes Mands — den armeniske Rektors — Trængsler og Død i Begyndelsen af Krigstiden. Hele Menigheden var med, de følte, at de havde mistet en kær Forkæmper. Igennem Kordrengenes Sange hørtes Klage-tonerne.

Jeg var saa taknemmelig for denne Sørgemesse. Jeg syntes, Gud var saa nær, og syntes at se Fru Nalbandian for mig, som jeg kendte hende fra Aaret 1918, hvor jeg var indbudt i »Rosenhuset« i Birkerød nogle Dage efter min Ankomst fra Tyrkiet, og hvor jeg fortalte hende om alt, hvad jeg havde set af Rædsler i Deportationstiden. Hvor gik Folkets Nød hende dog nær til Hjerte. Ja, hun led med det armeniske Folk.

Ære være hendes Minde!

* * *

Kort Tid efter denne Sørgemesse overværede jeg noget ikke mindre gribende. 2 Gange om Aaret drager Armenierne i samlet Trop ud paa deres Kirkegaard tidlig om Morgenen for at mindes deres døde. Jeg var ogsaa derude i Aar

med vore Børn fra Redningshjemmet. Enkelte Grave har vi jo ogsaa der. Vi pyntede dem med Blomster, bad og sang sammen der ved Gravene.

Et underligt Syn, at se de Tusinder af Armeniere sidde ved deres Kæres sidste Hvilested. Der brændes Lys og Røgelse, og de armeniske Præster læser over Gravene.

Der er en Græden og Hysten. Det er særlig de Gamle, der udtrykker deres Sorg paa den sidstnævnte Maade. Den er just ikke tiltalende for vore Øren. Men er der nogen, der har Grund til at græde, er det det armeniske Folk. De mindes jo ikke alene de nylig Døde, men alle deres Kære, der led Martyrdøden i Deportationstiden.

Jeg satte mig lidt afsides paa en gammel Gravsten og betragtede Skarerne, og den samme Følelse kom over mig som saa ofte under Deportationerne: »Hvorfor, Herre, har Du tilladt alt dette? Her er Resterne af det gamle kristne Folk, et Folk, der dør daglig, saa at sige; de vil saa gerne stride sig frem og arbejde, men Armod og Sygdom hemmer dem. Tuberkulosen breder sig i en uhyggelig Grad i Campen, og Sindssygen viser sig mere og mere. Hvorfor, Herre, tillader Du alt dette?« Svaret kom til mig som den Gang: Herrens Tanker er højere end vore Tanker, og hans Veje højere end vore Veje. Han ved, hvorfor der handles saaledes med det armeniske Folk. Vi har ikke Lov at gaa i Rette med Gud.

* * *

Jeg kalder dette Strejflys. Tankerne gaar til Redningshjemmet og til et af de sidste Tilfælde.

En Dag hørte vi, at en armenisk ung Pige var indespærret i en Slags Sindssygehospital, der er her i Byen, og vi erfarede hendes Historie.

Hendes Navn er Hiropsime, hun faldt i Deportationstiden i Hænderne paa en Beduin og var hans Slave i mange Aar. For et Aars Tid siden flygtede hun og naaede Aleppo. Desværre havde hun ikke hørt om vort Hjem. Hun tog Tje-

neste i en arabisk Familie. Der blev hun efterstræbt af flere Mænd. Stakkelen blev helt forstyrret, og en Dag, efter at have kastet et Glas Vand i Hovedet paa en af de høje Herrer, blev hun erklæret for sindssyg og indespærret.

Frk. Jeppe's Sekretær Gaszcyk, Hiropsime, og Medhjælperen i Campen Oriort.

Vi fandt hende i en lille Celle bag et Jerngitter, lænket paa Hænder og Fødder, uden Seng og Renlighed. Der havde hun siddet i flere Maaneder. Det lykkedes os at faa hende ud og anbragt i vort Hjem, indtil hun kunde blive bragt til Beyrouth. Hermed Billedet af Frk. Jeppe's Sekretær Gaszcyk, Oriort (Frk. Ovsanne) en kær, troende Kvinde, vor Hjælper i Campen, og Hiropsime i Midten, paa Vejen til Beyrouth.

Vi har haft Brev, at hun er meget bedre nu. Gud give, at hun maa blive helt rask.

Nu da jeg har strejft Redningshjemmet, vil jeg fortælle om, at vore unge Mennesker, paa 8 nær, der altid er syge, nu alle har forladt Hjemmet. Vi tager herefter kun imod Piger. Drengene bliver henvist til den armeniske Kirke.

De unge Mennesker er ikke sat paa Gaden, men flyttede over i et nyt Hjem, der blev paabegyndt sidste Aar og nu dette Aar er fuldendt ved Hjælp fra forskellig Side, ogsaa fra os naturligvis. Bestyrelsen bestaar, foruden af vor prægtige Campdoktor, af tidligere Bør-

nehjemsdrenge, der nu er i selvstændige Stillinger. Disse har sluttet sig sammen for at hjælpe andre Børnehjemsbørn, der endnu ikke kan klare sig selv. De holder saa Aftenskole for dem.

Jeg har en særlig Interesse for dette Hjem, da de fleste, der nu bor der, er vore tidligere Drengene. Det er saadan Beroligelse at vide, at de ingen Nød lider, og at der stadig er Opsigt med dem. Vi betaler en Kone for at vaske, lappe om dem og gøre rent. Det glæder mig saa meget at se, hvordan vore ældre Drengene, der er i Vej, ogsaa paa anden Maade støtter de andre fra Hjemmet. Jeg kan f. Eks. paa Gaden se en af vore smaa Skopudsere og en af de andre Drengene som Kunde hos ham. En anden, der er Barber og har slaaet sig et lille Skur op i Nærheden af Campen, har stadig Søgning af de andre Kammerater. Nogle er Vævere og tjener en 10—12 Kr. om Ugen, de tager de nyankomne fra vort Hjem i Lære, og giver dem straks et Par Kroner i Ugen. Det glæder os saadan at se det Sammenhold blandt Kammeraterne, hvor gerne de vil hjælpe hinanden frem.

Een fortalte glædestraalende en Dag, at han nu var i Regeringens Tjeneste. »Hvad er Du da?« »Gadefejer«, var Svaret.

Aleppo, den 28. Maj 1929.

Kærlig Hilsen

Jenny Jensen.

Karen Jeppe paa Besøg.

Karen Jeppe, der i Maj rejste til Schweiz for at gennemgaa en Kur, kom den 7. August her til København. Paa Vejen fra Schweiz havde Frk. Jeppe arbejdet for Armenien-Sagen i Czekoslovakiet, ligesom hun havde aflagt Besøg i Postdam hos den tyske Orient-Mission (afdøde Dr. Lepsius' Virksomhed).

Karen Jeppe saa rask ud og var glad ved at gense sine Venner i Danmark. Hun maa alligevel i den første Tid have noget Ro — foreløbig bliver hun et Par Ugers Tid hos sin Familie i Lyngby — og hun vil derfor næppe kunde holde saa mange Møder som ellers under sin „Ferie“.

Vi haaber og venter, at Karen Jeppe ved Sommerens Slutning har genvundet alle sine Kræfter, saa hun igen kan overtage Ledelsen af den store Virksomhed i Syrien, hun vier sit Liv.

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

De to Kvinder syntes godt om hinanden, og allerede længe havde Lucia været Leder af Skolen, hvad der dog ikke hindrede hende i med en Pige til Hjælp ogsaa at føre deres Husholdning. De levede alle tre sammen som en Familie i Harmoni og Fornøjelighed, og hvad var naturligere, end at de ønskede at fortsætte denne Eksistens.

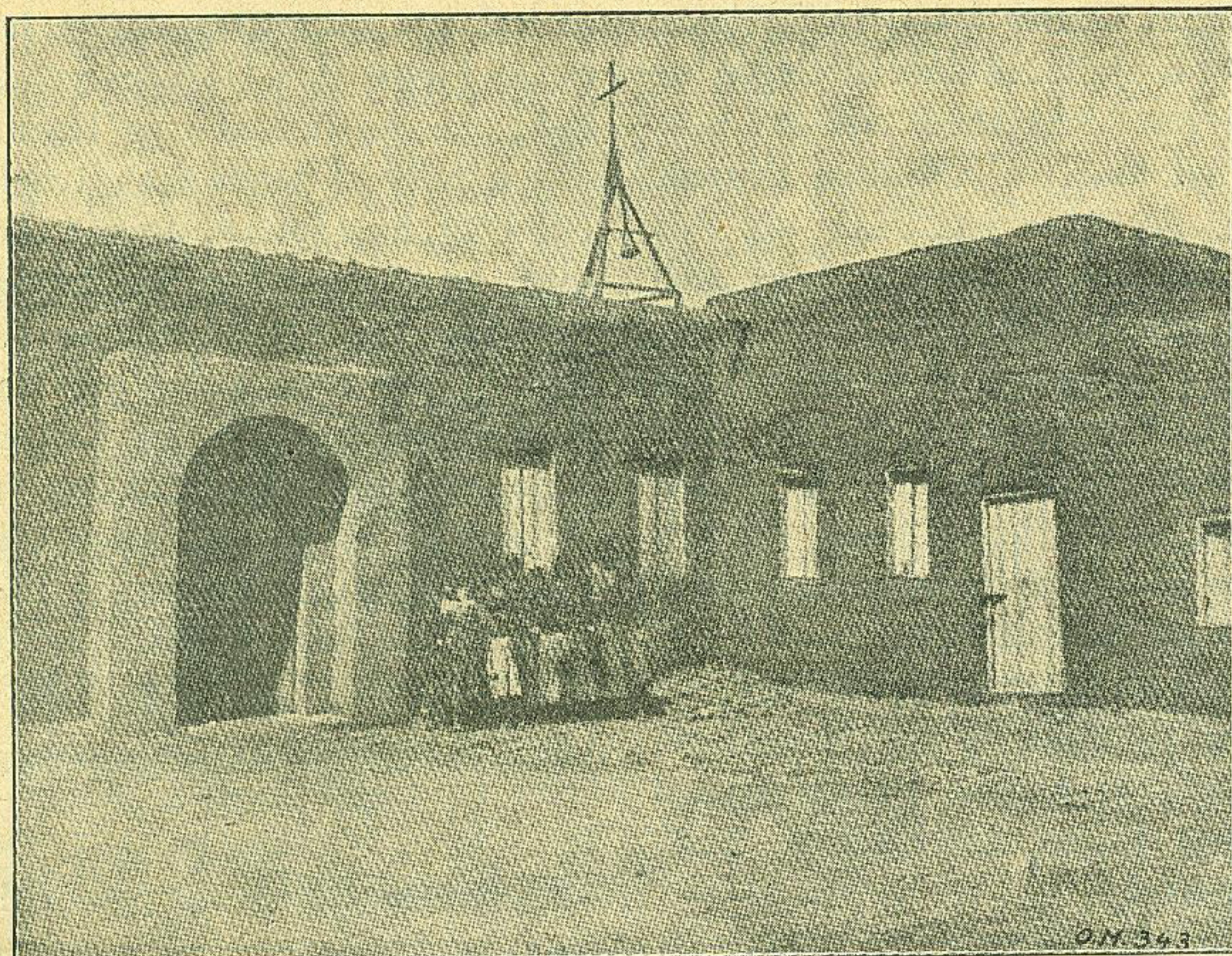
Da Misak og hans Moder saa en Dag havde talt om Sagen og var blevne enige om, at bedre kunde deres Liv egentlig ikke forme sig, hvorimod der var al mulig Udsigt til ubehagelige Forstyrrelser, hvis de tog en fremmed Kvinde ind i Familien, saa var det for dem afgjort. Og da hun en Dag spurgte Lucia om hendes Mening, saa svarede

hun: »Du ved, det er mit højeste Ønske altid at blive hos Dig«.

De fortsatte deres Liv et Par Aar, som om intet var forefaldet, indtil de altsaa i 1913 besluttede, at nu skulde Brylluppet staa, og de berammede det til den 2. November, som just var 10-Aars Dagen efter at Misaks Moder var kommet til Urfa.

Brylluppet skulde staa i Klosterkirken udenfor Byen, og Vartabed og Misaks Moder havde allerede længe plejet Raad om, hvordan det kunde blive smukke og værdigt. For Vartabed var noget af en Kunstner, og han vilde nok vise Byen, hvad den gregorianske Kirke kunde præstere.

Den sidste Uge var helliget for-

Armenisk Kirke i Ras-ul-Ain (Mesopotamien). Under Kirken findes en hel Hule, fuld af Menneskeknogler: Rester af massakrerede Armeniere.

Vore Unge.

Asnif Philibosian (25 Aar) fra Cæsaræa.

Asnif blev gift kort før Krigen. Straks i dens Begyndelse blev hendes Mand udkommanderet som

Soldat i den tyrkiske Hær. Asnif var fortvivlet, hun ventede aldrig at se ham mere. Der kom nu en

skellige Festligheder, saadan som det bør være ved et stort, orientalsk Bryllup. Det ene Hold Gæster kom efter det andet; inden Enden tog, havde der været henved 300. Der blev slagtet og stegt og kogt og bagt, og Misak æltede Dejgen til Brødet, det hørte sig til. Alle Mennesker i Huset pyntede sig det bedste de kunde, løb om imellem hinanden for at hjælpe til, lo og sang og snakkede. Dørene gik ustandseligt, og der strømmede Gaver ind. Mere levende kunde et orientalsk Bryllupshus ikke være.

Og ind imellem alt det gik Forberedelserne til den egentlige Fest, til selve Bryllupsdagen.

Værst var det med Brudevognen, den var slet ikke efter Ønske. Urfas Vogne var gode nok til Langfarter; men festlige var de ikke. Der var nok een smuk Karet i Byen; men den tilhørte en rig Tyrk, og den var naturligvis ikke til at faa fat i.

Hvem skildrer deres Overraskelse, da den fine Karet pludselig kom ind ad Porten, skinnende blank, trukken af smukke, sorte Heste, der var pyntede med røde Slør.

Da de 12 Vogne med den fine Karet i Spidsen lidt efter Middag rullede af ud imod Klosterkirken, var hele Byen paa Benene. Armenierne for at se paa Brylluppet, Muhammedanerne for at modtage en Kurdefyrste, der netop ankom den Eftermiddag.

Det var slemt nok for dem, at der ikke var en eneste Vogn at opdrive til Modtagelsen, og Mutessarifen blev meget fornærmet, da han ikke kunde faa Kareten til Laans; men den var nu lovet ud, Ejeren var urokkelig.

Uden for Klosters Mure var der sort af Mennesker, og indenfor lyste Kvindernes brogede Dragter. Det var de indbudne, dem der havde været saa lykkelige at faa tilsendt det meget attraaede lille Kort

svær Tid, i hvilken hun maatte se at fortjene Føden til sig selv og sit lille Barn. Det sværeste var dog, da Befalingen udgik, at alle Armeniere skulde landsforvises til et for dem ukendt Sted »Deir-el-Zor« i Syrien.

Asnif maatte saa ud paa Landevejen med sit Barn ved Brystet; hendes Forældre, en Broder og en Søster, var med samme Karavane, der mest bestod af Kvinder, Børn og Oldinge. Asnifs Fader, der var gigtsvag, red paa et Æsel, men allerede den første Dag tog en af de tyrkiske Gendarmer, der ledsagede Karavanen, det fra ham og solgte det til en Araber. Stakkelen, der ikke kunde gaa, blev liggende ved Vejkanten, og Asnif og de andre blev drevne videre med Piske-slag.

I maanedsvis maatte de vandre til Fods. Sygdomme, særlig Dysenteri og Tyfus, rasede iblandt dem, der led af Sult og Tørst, og hvad der var det værste: de stakkels Kvinder var et stadigt Bytte for de raa Gendarmer og de omboende Muhammedanere, der røvede Børnene fra Mødrene og slæbte dem afsted til deres Haremer.

med Dannebrogflaget i Hjørnet. For de andre var Porten lukket, ellers vilde der ikke have været Plads derinde til Gæsterne.

Og dog var der nogle, der havde forstaaet at komme ind paa anden Maade. I Klosters var der en Række Værelser, der paa visse Betingelser lejedes ud til Menighedens Medlemmer. Allerede for en Uge siden var de fuldt belagte af Folk, der for enhver Pris vilde se det Bryllup.

Oppe i Vartabeds Værelser var alt beredt til Modtagelsen. Han havde smykket dem paa det bedste og frydede sig over at være Vært ved den Lejlighed, Brudeparret fik Plads lige over for hans Embedsæde, mens man hilste paa hinanden, og han selv og Misaks Moder sørgede for, at alt gik, som det skulde med Æresbevisninger og Beværtning og det hele.

Brudeparret tog efter orientalsk Skik ikke nogen som helst Del i

Endelig naaede Asnif og hendes Moder Deir-el-Zor — de andre var efterhaanden forsvundne, røvede.

De, der havde overlevet Rejsens Strabadser, blev stuvede sammen paa en lille Plads. Daglig døde der mange, og Ligene blev ofte liggende i dagevis. Luften var frygtelig og Sulten nagede dem. Græs og Urter var der ikke mere af, Græshopperne aad det. Staklerne aad Græshopper og de Hunde, der forvildede sig ind i Lejren.

Efter en Tids Forløb blev de drevne længere frem til en Landsby »Invara«, hvor de var i 3 Maaneder. En Ordre kom da om at sende dem endnu længere ind i Ørkenen.

Shejken, en Tjerkes, samlede en Del af dem, deriblandt Asnif og hendes Moder, og sendte dem i Retning af Ras-el-Ain. Paa Vejen blev Asnif taget af en Araber ved Navn Muhammed-el-Ahid, med hvem hun blev tvunget til at leve i tre Aar. Da raabte hun til Gud om Udfrielse.

En Dag, hun gik paa Marken, passerede en Flok tyrkiske Soldater. En Græker var der iblandt, hun kendte ham fra Cæsaræa. Han for-

talte, at hendes Mand var levende, det var lykkedes ham at flygte, og han var i Sikkerhed. Det gav hende nyt Mod. Om Natten flygtede hun, gik frem paa Maa og Faa og naaede en Landsby, som hun dog ikke turde gaa ind i.

Ved Daggry kom en Mand med et Æsel. Asnif skjulte sig, men Manden fandt hende og slæbte hende til sit Hus. I 3 Aar var hun hans Slavinde og blev mishandlet af hans Medhustruer.

Hun fortæller, at havde hun ikke kendt sin Gud, og haft Haabet om engang at komme tilbage til sin Mand, havde hun gjort en Ende paa sit Liv.

En Nat lykkedes det hende at flygte — kun for igen at blive fanget paa Vejen af en Tjerkes ved Navn Hadji Mehmed. Efter 6 Maaneders Forløb flygtede hun og naaede en Landsby, hvor en Araber tog hende i sin Besiddelse.

Endelig efter 4 Aars Lidelser slog Befrielsens Time. En Dag kom der til Landsbyen en Bissekræmmer, en af vore Hjælpere i Redningsarbejdet. Han fik tilhvisket Asnif, at et Hjem stod parat til at modtage hende i Aleppo, og

at han var villig til at hjælpe hende til Flugt. Den lykkedes, og endelig var Asnif i en tryk Havn.

Jeg husker hende saa tydeligt den Dag, hun ankom, og sad foran mig og fortalte sin Livshistorie. Som saa ofte før maatte jeg tænke: Er det muligt, at den unge Kvinde, der højst er 25 Aar, har gennemgaaet alt det? Og dog vidste jeg jo, at alt var sandt. Nu gjaldt det om at faa hende til at glemme alle sine Lidelser, se lyst paa Fremtiden og lægge den i Guds Haand.

Vi eftersøgte hendes Mand og fandt ham. Men han havde for flere Aar siden giftet sig igen i den Tro, at Asnif var død. Stakkels Asnif, det var et haardt Slag for hende!

Men ogsaa det bar hun med Taalmodighed. Det lykkedes hende at lære at brodere, hun kom ind paa vor Systue og kunde fortjene sit Brød ved sin Naal. Hun var altid saa taknemmelig over at være hos os.

Saa hjemsøgte en ny Lidelse hende: Ørebetændelse med paafølgende Operationer. Stakkels Pige, hvor hun led og lider endnu.

Selskabeligheden, de skulde sidde stille fordybede i Betragtning af den hellige Handling, de nu beredte sig til. Og da var det, at Erindringen fik Magt over Misak.

Han havde været i det Værelse før, havde staaet paa denne samme Plet, foran Vartabeds Stol, hvor han nu sad. Men det var ikke den unge Avdavast Vartabed, der sad i Stolen, det var Biskop Choren med sit lange, snehvide Skæg. Han selv havde været en lille Dreng dengang og havde ængstelig knuget Hovagims Haand, medens denne handlede med hans Onkel og Tante om ham. Det var den Gang, da hans Liv blev knyttet til Urfa.

Hovagim og alle den Tids Tildragelser stod saa levende for ham, saa han næsten glemte Nutiden. Da rørte hans Moder ved hans Arm. »Vi skal til Kirken«, sagde hun og tog Lucia, der skælvede af Bevægelse, med sig og førte hende ned ad Trappen. Mekanisk fulgte

han selv efter ved Hr. Eckarts Side.

Følget var allerede kommet til Sæde i den hyggelige Klosterkirke, og skønt den var propfuld, var der dog saa stille, at man kunde have hørt en Naal falde til Jorden.

Lige foran Brudeparret gik Missionærernes Børn i hvide Klæder med Blomsterkranse i Haaret og brændende Lys i Hænderne. Da de kom til Kirkedøren, faldt Orgelet ind, og til Tonerne af »Jert Hus skal I bygge«, gik de op ad Kirkegangen.

Den Sang hørte selvfølgelig ikke med til den gregorianske Kirkes Ritual; men Vartabed havde oversat den fra Dansk og havde ladet et Pigekor synge den, før den egentlige Vielse begyndte. Selv stod han i fuldt Ornat oppe foran Alteret og tog sammen med den fungerende Præst Del i Vielsen. Ogsaa det var noget særligt — kun i Undtagelsestilfælde tager Vartabed Del i en saadan Hand-

ling —, og hans smukke Sangstemme forhøjede Vielsens Skønhed.

Den hele Fest var Kirken til stor Ære, noget saa stilfuldt og værdigt havde Urfa sjælden været Vidne til, saa den gjorde et dybt Indtryk paa alle tilstedeværende.

De, der saa mindst til det Hele, var maaske selve Brudeparret.

Man siger i Urfa, at det, en Brud beder om, naar hun under Vielsen staar med sin Haand i sin Brudgoms, det gaar uvægerlig i Opfyldelse, og Lucia samlede hele sin Sjæls Kraft i Bønnen.

Hvad hun bad om, det fik ingen at vide, ikke engang hendes Mand; men saa optaget var hun i denne Stund, da hun følte, at deres hele Fremtidsliv laa i hendes Haand, at hun bagefter intet som helst kunde huske af det, der var foregaaet i Kirken. Det var hende, som om hun havde været helt alene derinde. Og da hun ved Misaks Arm

Hun kan ikke taale at sidde bøjet over Broderirammen. Hvor godt, at hun kan være paa Hjemmet, hvor hun har god Pleje og stadig Lægehjælp. Hvis Hjemmet ikke var, hvad skulde hun saa gøre? Det er een af de mange, der stadig behøver Hjælp, og give Gud, at mange maa faa Lyst til at være med til at give os Midler, saa vort Hjem kan vedblive at bestaa.

Jenny Jensen.

Skaf Abonnenter!

„Armeniervennen“ er Styrelsens Meddelelsesmiddel til Sagens Venner, Bindeledet mellem Kredsen og Tilidsmændene Landet over, Grundlaget for hele vor Agitation. Det er af den allerstørste Betydning for vort Arbejde at have saa mange Abonnenter som muligt, og vi retter derfor en indtrængende Appel til alle vore Læsere: skaf os flere Abonnenter. Hver Læser kan skaffe os en eller to nye Abonnenter. Bladet bestilles hos Postvæsenet eller paa Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K. Telefon Byen 2358 x.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Maj 1929.

A. Gaver.

Kortsalg ved Kontoret 3,50. Anna Henningsen 5. Frk. Laura Hals, Kbhvn. (Bidrag for April 1929) 25. Ved Fru Pastorinde O. Madsen, Vejerslev: Indsamlet i Kredsen 17. Ved Fru Apoteker Davidsen, Silkeborg, 50. Ved N. C. Michelsen, Ballerup, 50. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: 1 Kjole solgt 10, 1 Bonbog Nr. 1 AKA 25, 1 do. Nr. 2 Frederikshavnsvej 8, Hjørring, 25, Eliaskirkens Sangkor (1 Bog) 10, Hæklet Klæde, solgt, 5, A. M. Andersen, Bjørnsonsvej Nr. 12 10, Bonbog Nr. 3 A. K. A. 25, Pastor Ehrhardt og Frue 10, 1 Bonbog Nr. 5 25, Viceskoleinspektør Fr. Jensen, Bjørnsonsvej 24 5, ialt 150. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: a) Fru Gert og Fru Andersen, Strandebønderup, 30, b) Frk. M. Hansen 10, c) A. K. A., Bjørnsonsvej, 10, d) A. pr. Gilleleje 10, e) A. H. Overskud 10, ialt 70. Fru Ebba Strandbygaard, Aabenraa, 10. Ialt Kr. 380,50.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Meyer Benedictsen 83. Ved Fru Kampmann Arnild 144. Ialt Kr. 227,00.

Juni 1929.

A. Gaver.

Pastor Jørgensen og Hustru, Jegindø, 10. Fuldmægtig Th. Julsø, Valby, 25.

Pastor em. N. Hjort, Hvalsø, 10. Frk. Laura Hals, Kbhvn. V.: Bidrag for Maj 20. J. Jensen, Stege, 20. Gaardejer Kristian Pedersen, Thise pr. Manna, 25. Frk. Laura Hals, Kbhvn. V.: Bidrag for Juni 15. Fru Laura Skau, Mosegaard, Krarup, 30,38. Fru Louise Raaen, Aalborg, 20. Fru Lærer M. Hansen, Tarm, 5. Enkefru Buhl, Kolding, 20. Under Mærke A. H. 3. Ved Pastor Vedde, Hol-luf: a) Gaardejer Poul Sørensen, Hol-luf, 10, b) Prokurist Laursen, Hellerup, 50, c) Eget Bidrag 40, ialt 100.

Ialt Kr. 303,38.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus (April): Frk. Munk, Skive, 35,80, Frk. Louise Holst, Korsør, 79,75, Frk. Ravnholt Jensen, Kbhvn., 150, Frk. J. Hjortdal, Ubberup Højskole, 133,50, ved samme: Indkommet ved Lodtrækning 16,50, Fru Pastorinde Ring, Vium, 100, ialt 515,55. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus (Maj): Fru Andersen, Slagelse, 42,46, Frk. Errboe, Odense, 12, Fru Sigrud Drewsen, Kulby, 68,75, Fru Pastorinde Ring, Vium, 200, ialt 323,21. Ialt Kr. 838,76.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto
Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
Telefon Byen 2358 x.

gik ned fra Alteret, var hun vis paa, at nu var Grundstenen til deres Hjem rettelig lagt.

Og Misak, han gjorde op med sin Fortid. Mindelsen om Hovagim havde været meget stærk, han genoplevede det alt lige fra den Tid, da han som en lille Dreng sad døende ved Kirkens Port og tiggede, indtil denne Dag, da alt, hvad der var noget i Byen, var samlet til hans Bryllup.

Højt havde Lykken hævet ham i de Aar, og han følte, at det var ganske uforskyldt. Hans Hjærte var fuldt af Tak imod Forsynet og imod Menneskene.

Og han havde dem med sig i denne Stund, alle dem, der havde spillet en Rolle i hans Liv.

Hovagim var vel død; men Chanum og Kevork sad nede i Kirken. I Anledning af Brylluppet havde han genoptaget Forbindelsen med dem og faaet sin Moder til at give Chanum den Hædersplads, der til-

kom hende.

Børnehjemmet var rundt omkring ham, i Grunden havde han jo aldrig rigtig forladt det. Og lige bag ved ham stod hans Moder, hun, der havde været som et Eventyr i hans Liv og havde hævet det op over det sædvanlige Niveau.

Hvor tydeligt mindedes han ikke den Dag for 10 Aar siden, da han for første Gang havde set hende. Ja, det var just hen paa Eftermiddagen, netop som nu. Han saa hende endnu sidde smilende paa det hvide Æsel, og han oplevede paa ny sin Skuffelse ved at se en anden blive fremstillet som hendes Dreng.

Men hvor var nu denne anden? Hvad havde han faaet ud af hende? Nej, hans var hun, hans fremfor nogens, han havde hævet Skatten. Det var dog det, der var hans Livs største Vinding.

Og nu i Dag havde hun givet ham en anden Kvinde, han følte

hendes Haand i sin, og der sprang en Strøm derfra over til ham. Hende skulde han elske og beskytte, og ved hende skulde han blive Fader. Han havde faaet en Kvinde til Eje. En dyb Følelse af Højtid bemægtigede sig ham overfor dette Mysterium, og hans Haand lukkede sig fastere om hendes.

Saa var Festligheden til Ende. Han førte sin Brud ud af Kirken og, efter en kort Afsked i Vartabeds Værelser, ud til Brudevognen, for i Spidsen for hele Toget at køre hjem til Aftenens Glæder. Snart havde Børnehjemmets Værelser og Sale optaget alle de glade Gæster.

Det var Urfas sidste, rigtige Fest, det sidste af mine lyse Minde-derfra.

Den løfterige, ungtyrkiske Æra kom til at ligne en af de skæbnesvangre Foraarsdage, der undertiden bryder ind over Orienten, de, der begynder dejligt, men ender

Brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølede Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment til de Armeniere, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Baraklejre. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret Søndage 1—3). Saafremt Pakkerne ønskes afhentet — i København —, vil det ske efter Henvendelse sammesteds. Tlf. Byen 2358 x.

Noter.

»Armeniervennen«s Redaktør og Styrelsens Sekretær, Frk. cand. polit. Marie Lindhardt, har fra Rockefeller-Institutet faaet en ærefuld Indbydelse til at komme til de Forenede Stater for der at studere Medicinal-Statistik. Frøken

med en forfærdelig Ødelæggelse.

Straalende staar Solen op paa en skyfri Himmel og beskinner et vidunderligt Landskab med frodigt grønne Haver og Vingaarde, bugnende Kornmarker og blomsterstrøede, duftende Græsgange. Fredeligt græsser Hjorderne, og Menneskene gaar med Smil deres Gang, de føler Foraarets Aande.

Hen paa Formiddagen kommer der enkelte Skyer, smaa, uskyldige, hvide Lammeskyer, der drager hen over den dybblaa Hvælving. Der er flere i Følge, ved Middagstid er Himlen overtrukket. Tungere og tungere bliver Skyerne, i det fjærne ruller allerede Tordenen. Mennesker og Dyr ser op et Øjeblik, saa gaar de videre, saadant Vejr er de vant til om Foraaret.

En forfærdelig truende Sky trækker op, det bliver næsten mørkt. Og nu aabnes Himlens Sluser. I vild Flugt styrter alt levende afsted for at søge Ly. Uafbrudt

Lindhardt rejste en af de første Dage i Juli og vender først tilbage i Begyndelsen af det nye Aar. Vi lykønsker Frk. Lindhardt til den interessante Op-gave.

* *

Det er ikke blot fremmede Nationer, der kommer de nødlidende Armeniere til Hjælp med Penge og andre Gaver. Der findes talrige Hjelpeorganisationer blandt de — man regner ca. $\frac{3}{4}$ Million — Armeniere, der bor rundt i om i andre Lande og Verdensdele og lever under bedre, om end knappe, Kaar end de ulykkelige i Flygtningelejrene. Der er ogsaa Rigmænd, der har skænket hele deres Formue til deres Landsmænd. Saaledes opretholder de to Brødre Melkonian Universitetet i Erivan, Patriarkaterne i Konstantinopel og Jerusalem (delvis) et Sygehus i Konstantinopel og et stort Børnehjem paa Øen Cypem. Boghos Nubar Pacha, Søn af den kendte ægyptiske Ministerpræsident Nubar Pacha, er Formand for et stort armenisk Velgørenhedsselskab, der indsamler over 1 Million Kr. aarlig; han har alene tegnet sig for 100.000 Dollars til Nansens Overrislingsprojekt. Ligeledes af egne Midler har han grundet et Fond, der skal hjælpe begavede unge Armeniere til videnskabelige Studier.

* *

Frk. Henni Forchhammer vil være villig til at holde nogle Møder paa Øerne i Løbet af Efteraarsmaanederne. Dette Tilbud er Styrelsen saa meget

mere velkommen, som vor Rejsesekretær for Øerne, Frk. E. Jahnsen, paa Grund af Sygdom er forhindret i at komme rundt til Medarbejderne.

Vi beder nu disse om at benytte sig af Tilbudet og tilskrive Armenierkontoret, hvornaar de maatte ønske Besøg af Frk. Forchhammer.

* *

Ved Paris' Universitet studerer ikke mindre end 500 Armeniere. Det vil sige, at Armenierne sender flere Studenter til »Lysets By« end nogen anden Nation i Verden.

* *

Det Jordstykke i Grumstrup, der i 1927 blev skænket Frk. Jeppe Arbejde af Gaardejer Peter Hillerup, er nu ved Sagfører Rosenlunds Bistand solgt for noget over 8000 Kr. I Armeniervennernes Kasse er der allerede indgaaet 8000 Kr. som foreløbigt Provenu af Salget.

Rejsesekretærernes Adresser:

Øerne: Frk. Elisabeth Jahnsen, Gl. Kongevej 91, København V. Jylland: Sognepræst E. Bavnhoj, Hassing pr. Hørdum.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved Indsendelse af Beløbet under Adresse »Armeniervennen«, København.

Udgivet af »De danske Armeniervenner« under Redaktion af Frk. cand. polit. M. Lindhardt, Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858, og Overretssagfører H. F. Ulrichsen, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

ruller Tordenen, Lyn og Hagl slaar ned for Fode, Isstykker saa store som Dueæg piskes af en rasende Storm ned imod Jorden, der snart er dækket af et tommetykt Lag.

Igennem Larmen hører den ængstede Skabning en Buldren og Brølen, der overdøver Tordenen. Det er Vinterbækkene, der brusende og skummende fylder deres Lejer, oversvømmer Bredderne, river Broer og Dæmninger bort som Halmstraa og forvandler hele Mark til Søer.

Pludselig, som det kom, er Uvejret borte. I den Verden, det efterlader, er der intet tilbage af det, Morgenen lovede.

Nøgne og bladløse rager Træerne op som midt om Vinteren, store Grene ligger afbrækkede rundt om. Hvor der før var en Vingaard, ser man nu en fraadende Flod. Sæden ligger som nedtrampet, fladt hen ad Jorden, for aldrig at rejse sig mere. Græsgan-

gene er berøvede deres Blomsterdække, i Stedet ligger de døde Kroppe af de Dyr, der ikke naede at komme i Ly.

For det Aar er Sommeren tiltetgjort.

Et saadant Uvejr var det, der under Ungtyrkernes Regimente gik hen over det armeniske Folk og slog det til Jorden. Abdul Hamids værste Rædselsgerninger var for lidet at regne imod det, hans Modstandere og Efterfølgere forøvede.

Den Gang den store Død gik hen over Armenien, var jeg derovre. Sammen med det ulykkelige Folk oplevede jeg det, der nær havde taget Livet af mig, det, der blodigt og uudsletteligt blev indgravet i min Hukommelse, det, hvormed jeg havde mest at fortælle.

Karen Jeppe.

ENDE.

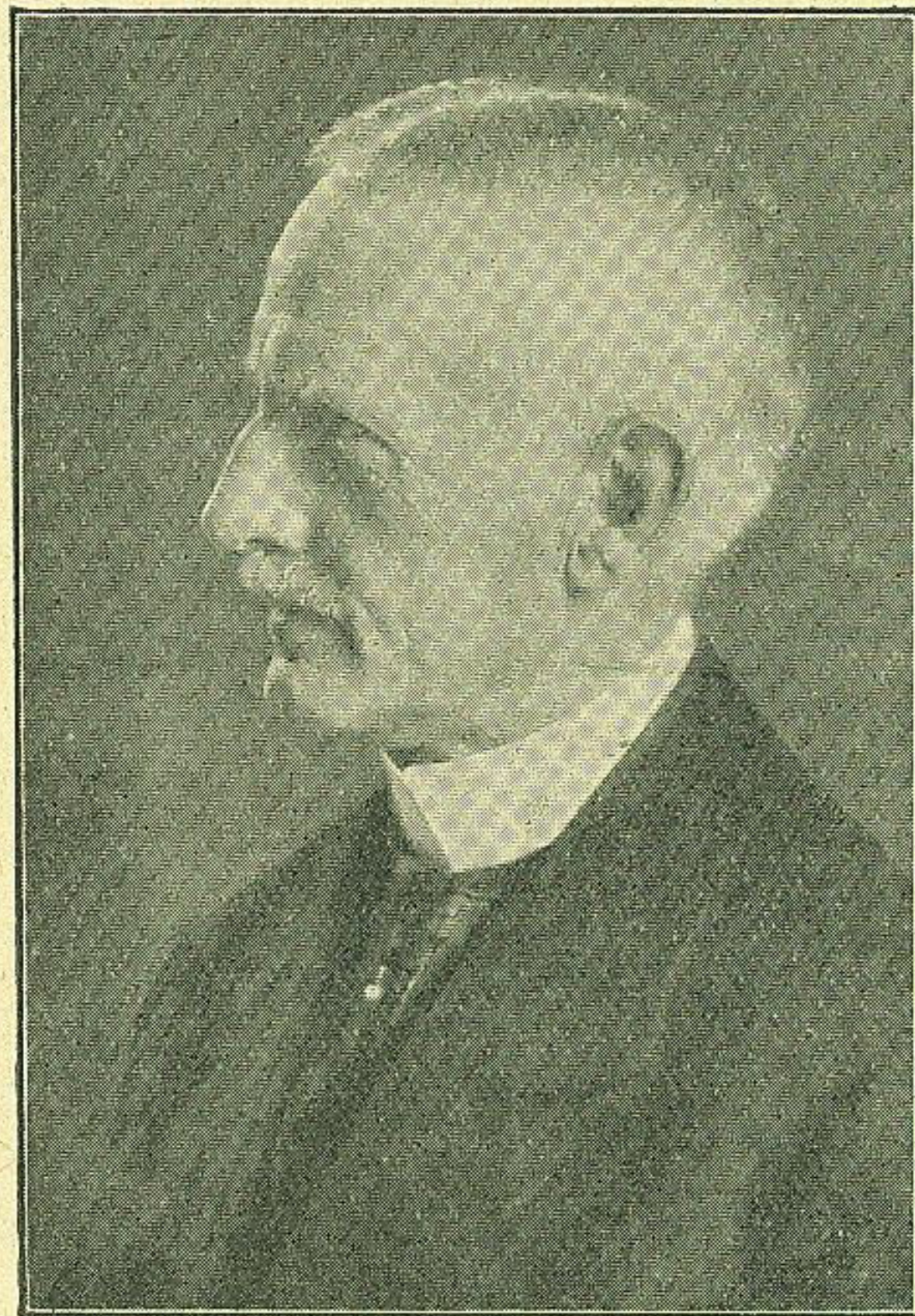
Jenny Jensen iblandt sine gamle Børn, der nu er bosatte i Landsbyen.

Syrien og Folkeforbundet.

Det var en stor og interesseret Forsamling af Armeniervenner, der Mandag Eftermiddag den 14. Januar havde fulgt Styrelsens Indbydelse til at høre *Generalmajor Ernst* og *Fuldmægtig Finn Friis* fortælle om Syrien og om Karen Jeppe's Virksomhed i Aleppo.

Fuldmægtig Friis, der er Medlem af Folkeforbundets Sekretariat, fortalte først om Syrien som Mandatland og gav en udmærket, klar Fremstilling af hele Mandatsystemet. Dette, der som bekendt er indført ved Versailles-Traktaten af 1919, bestaar i, at mere fremskredne Nationer paatager sig et Formynderskab for de afstaaede tyske og tyrkiske Kolonier og Landsdele og udøver det som Befuldmægtigede for Folkeforbundet og i dettes Navn. Frankrig har paa den Maade haft Syrien som Mandatland siden 1924 og giver Folkeforbundsraadet en aarlig Rapport om Forholdene. En permanent Kommission undersøger disse aarlige Rapporter og vejleder Raadet i alle Sager vedrørende Udøvelsen af Mandatet. Hele Ordningen er kun beregnet paa at skulle være en Overgang, indtil Syrien vil være tilstrækkelig udviklet til et mere selvstændigt Styre, hvilket dog altid vil

være vanskeligt for et Land, hvis Befolkning er saa stærkt blandet som Syriens.

Generalmajor Ernst.

Herefter fortalte Generalmajor Ernst om sine Indtryk fra Syrien i den Tid, han har opholdt sig der som Formand for den blandede Kommission, der skal fastlægge Grænsen mellem Syrien og Tyrkiet. I Efteraaret 1926 paabegyndtes Fastlæggelsen af den 700 km lange Grænse. Arbejdet besværliggjordes hold, der paa alle Omraader her naturligt af de yderst primitive Forsker i disse Egne, hvor Kulturen endnu staar paa samme Standpunkt som paa Kristi Tid. Husene er byg-

gede af Ler, uden Vinduer, utætte og kolde, og trods egen medbragt Seng og Petroleumsovn døjede Kommissionen meget under Kulde og Urenlighed. Ejendommelig virker paa en Europæer den store Gæstfrihed, der maa hverken betales eller foræres noget for nydt Ophold. Man undres, naar man hører, at Syrien, der nu er et Land med c. 3 Mill. Indbyggere og sparsomt beplantet med Træer, i Oldtiden rummede 20-30 Mill. og var fuldt af rige Skove.

Særlig vanskelig blev Bestemmelsen af den østlige Grænse. Efter den Rettesnor, man havde givet Kommissionen, skulde den følge »den gamle Vej«, en temmelig ubestemt Definition, og flere tidligere Kommissioner er blevet sprængt i Forsøget paa at finde den. Omsider fandtes en gammel Romervej, og Grænsen fastlagdes efter den; men den tyrkiske Regering vilde ikke anerkende denne Grænse og strides endnu med Frankrig om Spørgsmaalet.

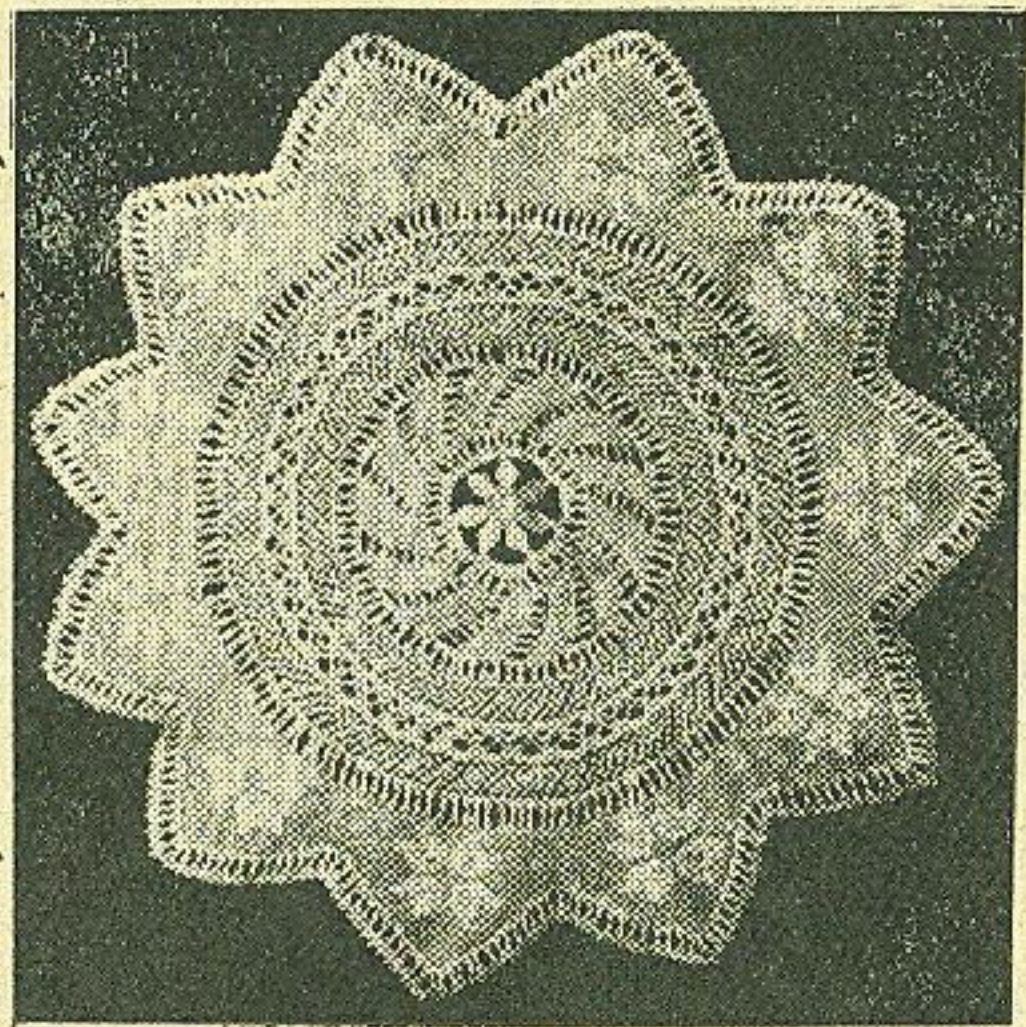
Til Slut fortalte Generalmajoren et enkelt Træk fra Karen Jeppe's Virksomhed i Aleppo; han udtalte sin store Beundring for hendes opofrende Arbejde og glimrende Organisationstalant og sluttede med at sige: vi Danske maa være taknemmelige overfor og stolte af Karen Jeppe!

Mere Toldlettelse.

Jeg tænker, det vil glæde de danske Armeniervenner at erfare, at vi ikke blot som sædvanlig har faaet de 3000 Kr.s aarlige Toldlettelse paa indførte Varer fra Karen Jeppe's Sy- og Væveskole i Aleppo, men at vi tillige efter fornyet Ansøgning har faaet yderligere 1000 Kr. Toldeftergivelse bevilget for Resten af indeværende Finansaar.

Hulda Pedersen,

Formand for De danske Armeniervenners Aarhuskreds.

Husk de armeniske Haandarbejder

fra Karen Jepes Systue i Aleppo.

Sendes over hele Landet fra Depotet hos **Frk. Elisabeth Andersen**, Sønder Alle 18³, Aarhus.

Danske Armeniervenners Damekreds

anmodes om at virke for Salget af Åge Meyer Benedictsens Bog „Armenien. En Folkeskæbne“. Den koster 1 Kr. og kan faas hos Fru Esther Broch, Skindergade 24³, fra Kl. 11--2, eller paa De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

November 1928.

A. Gaver.

Ved Frk. K. M. Glæsel, Fredensborg: Postkortsalg 10. Oversygeplejerske, Frk. Sara Christensen, Vordingborg 20. Else Larsen, Hesselø: Salg af Kort 10. Sognepræst Wittrup, Ørsted, Rørmosehus: Kollekt fra Ørsted og Orte Kirker 34,10. Cand. polyt. M. C. Holst, Elmebakke, Aarhus: Jubilæumsgave til Karen Jeppe 200. Jensenius Jepsen, Østermarie 24. Ved Fru Borgmester Oline Hansen, Brønderslev: Indsamling 54. Ved Lærer P. Petersen, Havdrup: Kortsalg 4,75. Wissenberg, Allerslev 10. Ved Fru Pastorinde J. Troensegaard-Hansen, Graasten: Fra Adsbøl Sogns Kvindekreds 10. Solgte Piecer ved P. Christensen, Læssøesgade 4 11. Ved Fru Louise Raaen, Aalborg: Solgte Postkort 17,25. Ved Fru Kirsten Bang, Barløse pr. Assens 20. Ved Frimenighedspræst Marius Olsen, Bovlund pr. Branderup: Indsamlet i Bovlund 100. E. Begtrup, Fasterbo, Hillerød 10. Ved Lærerinde, Frk. Bodil Hansen, Hjallesø: Salg af Hefter og Postkort 30. Indsamling af Proprietær Knud Jessen, Ullemose pr. V. Skerninge 125. Tandlæge M. Kralund: Postkortsalg 5. Ved Apotheker V. Funch,

Videbæk Apothek, Videbæk: Indsamling 15. Lærer Lindbæk, Strandhuse, Kolding 10. Postkortsalg ved Fru K. Glavind, Grindsted 4,50. Ved Fru Elna Asby, Aabenraa: Kortsalg 6. Ved Fru Ingeborg Munch, Høng: Kollekt i Tenderup Skole ved Pastor Holm 50. Ved Frimenighedspræst Marius Olsen, Bovlund: Efterslæt fra Indsamlingen 12. Pens. Lærer T. V. Færgemann, Nibe 5. Ved Spr. Th. Holme, Melby: a) Andel i Bazar i Melby Præstegaard (Juli 1928) 20, b) Gave fra Fisker Ole Andersens Enke, Liseleje 5, c) Salg af Postkort 1,60, d) Fru Spr. Holme, Melby 11, tilsammen 37,60. Ved Forstander Jens Kjær, Staby: a) Høstfest i Husby 38,60, b) Høstfest i He 45,32, c) eget Bidrag 16,08, tilsammen 100. Fhv. Spr. T. Winther Korsør 10. Ved Pastor Bjerre, Skydebjerg: Indsamling (incl. Salg af Piecer og Kort) 78,50. Ved Professorinde Frieda Buhl, Hillerød: Bortlodning af et Maleri 335. Ved Fru Redaktør Marie Jacobsen, Ribe: Fra Armenierdagen i Ribe 110. Ved Enkefru J. Jørgensen, Dons-Alminde: En lille Indsamling 20. M. Mikkelsen, Thaaruplund 4. Ved Spr., Dr. phil. C. I. Scharling, Tostrup pr. Merløse: Indsamling i Anledning af Armenierdagen 60. Ved Fru Lærer Kathrine Andersen, Rønne: a) Indsamling 217, b) eget Bidrag 20, tilsammen 237. Kortsalg ved Armenierkontoret 0,60. Til armeniske Børn fra Søndagsskolebørn i Prinsensgade 5. Inspektrice, Frk. Jensen, Kommunehospitalet 10. Ved Fru Dommer

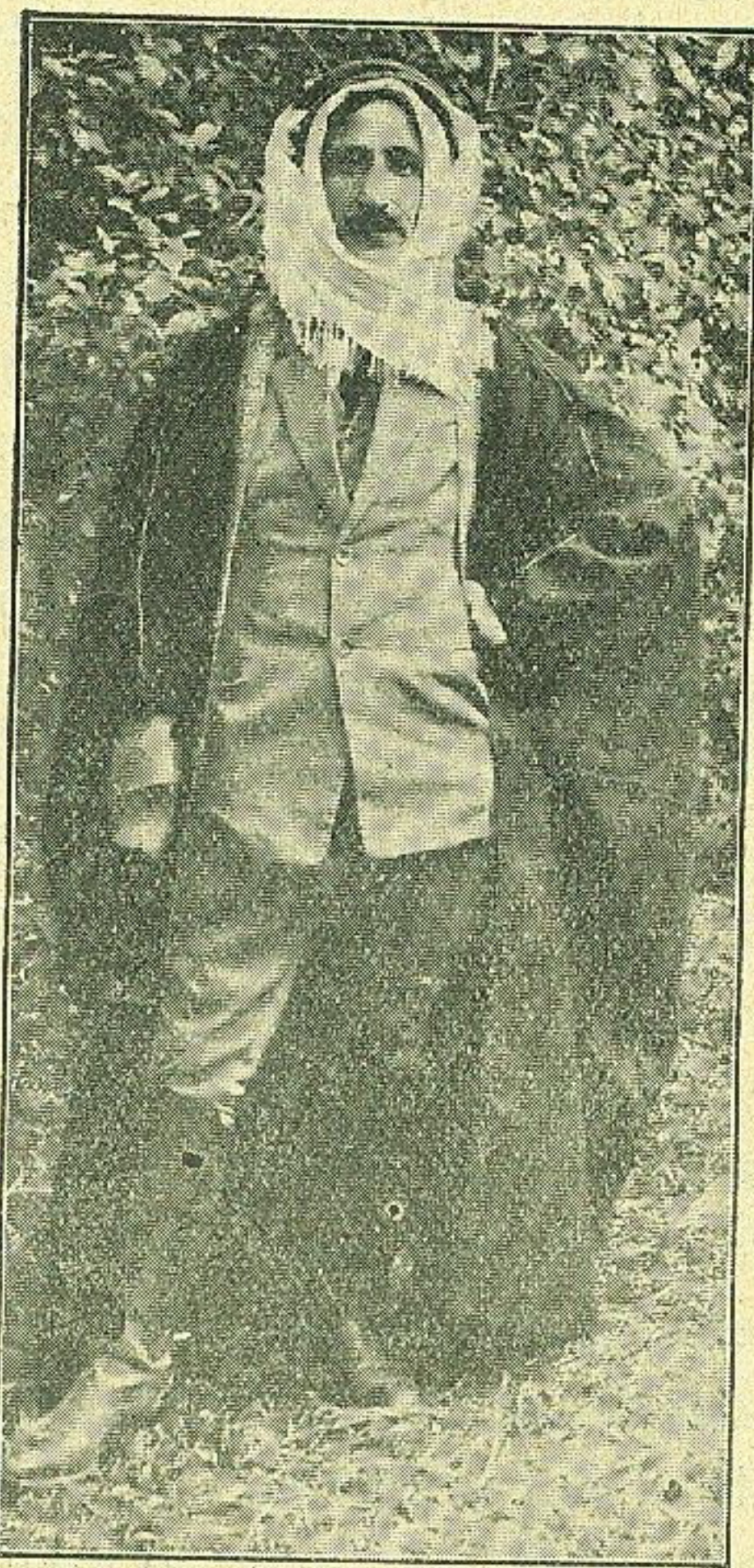
Nielsen, Nyborg: Indsamlet i Nyborg Kirke ved Pastor Folmer Nielsen 100. Ved Fru Josepha Harms, Nordby: a) Andel i Kirkeoffer 25, b) Piecesalg 5, tilsammen 30. Ved Spr. L. B. Leth, Herringe: Kollekt i Gjestev Kirke 4.-11.-28 36. Ved Hofjægermesterinde Sporn-Fiedler, Nordskov pr. Ringe: Bogsalg 22. Ved Frk. Henni Forchhammer: a) Frkn. E. og H. Knudsen, Hellerup 10, b) Fru S. Haar 2, tilsammen 12. Indtægt ved Bazaren i København d. 2.-3. Nov. (NB. ang. Salg af Haandarb. etc. se under B.) 907,05. Niels Rasmussen, Maarupgaard pr. Ørsted 8. L. Jakobsen, Læborg Skole, Vejen 20. Fru M. Hallas, Brøndsoedde pr. Vejle 20. Ved Frimenighedspræst Marius Olsen, Bovlund: Yderligere Efterslæt 7. Frk. Karen Petersen, Ask pr. Malling 5. Ved Lærer Marius Kristensen, Stationskolen, Ulfborg: a) Del af Indsamlingen i Ulfborg og Ulfkær Kirker 12, b) Piece- og Kortsalg 20,30, tilsammen 32,30. Frk. Katha M. Jensen, Domhuset, Sønderborg 10. Fru Rigmor Nielsen, Apotheket, Kibæk: a) Salg af Kort samt Bidrag 20,50, b) Eget Bidrag 5, tilsammen 25,50. Ved Marie og Kirsten Povlsen, Lindehuset, Ryslinge: a) Eget Bidrag 50, b) Maren Petersen 5, c) Piecesalg 10, tilsammen 65. Ved Stiftsprovst H. Lützhöft, Odense: a) Kollekt i St. Knuds Kirke 80, b) forsk. Gaver 47, c) Piece- og Kortsalg 15,50, tilsammen 142,50. Ved Frk. Marie Kjær, Trustrup, Kortsalg 3. Ved Spr. Aage

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

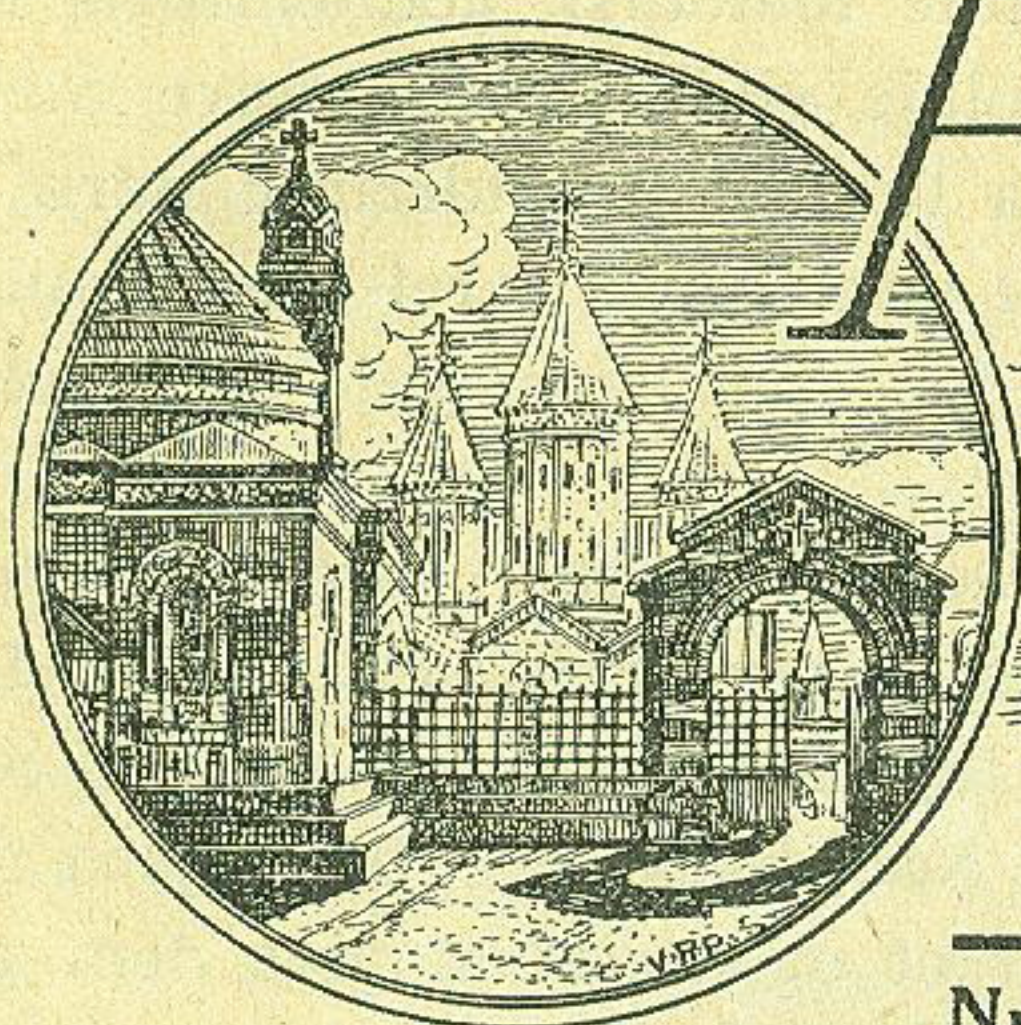

Misak Melkonian, Karen Jepes Plejesøn, hvis Livsskæbne skildres i vor

Feuilleton. Et Resumé af det hidtil udkomne haaber vi at kunne bringe i et senere Nummer.

Sjælen i det hele var Misak. Støttet til sin Moders Anseelse var han i Besiddelse af en stor Autoritet, og han var utrættelig i at hjælpe dem alle til Rette og i at finde paa nye Maader til at forbedre Tilstanden i Medjeide.

Vejen, der fra Urfa førte dertil, var kun en Ridesti og tilmed paa visse Steder en daarlig Sti, idet der laa store Sten midt paa den. Om Sommeren færdedes Misak der daglig, og han undlod aldrig at stige af sin Hest og vælte en eller anden stor Sten bort. Det saa jo ganske vist haabløst ud for ham at faa Bugt med alle de Sten; men snart opdagede han, at der ogsaa var

ARMENIERVENNEN

Nr. 9-10

September-Oktober 1929

9. Aarg.

Hvor længe endnu?

Er der ikke mange af vore Venner, der faar dette Spørgsmaal stillet, naar de henvender sig til andre Mennesker om Hjælp til Armenierne, og som ikke rigtig ved, hvad de skal svare paa det?

Der er dog nu hengaaet en Del Aar, siden Armenierne kom ud af Tyrkiet, de lever for Tiden under fredelige Forhold baade i Syrien og i Grækenland, ja saavidt vi ved ogsaa i Kaukasus. Skulde man saa ikke synes, at de nu snart maatte kunne hjælpe sig selv?

Der er heller ingen Tvivl om, at hvis den Katastrofe, der ramte dem under Krigen, havde været af nogenlunde samme Format som de Ulykker, der kom over andre Lande og Folkeslag, saa havde dens Følger nu været overvundne; men den var i Forhold til Folkets Størrelse og Hjælpkilder saa forfærdelig og overvældende, saa man ikke kan undre sig over, at de endnu ikke er komne paa Fode, det er tværtimod at betragte som et Under og som det stærkeste Bevis paa Armeniernes enorme Livskraft og Energi, at de ikke er gaaede fuldstændig til Grunde.

Naar et Folk mister 80 pCt. af sine Mænd og al sin rørlige Ejendom og dertil bliver uddrevet af det Land, det før beboede, kunde man nok synes, at det maatte være viet til Undergang.

* * *

Jeg tænker mig, at det Billede af Armeniernes Kaar, som Aleppo frembyder, i alt væsentligt stem-

mer overens med Tilstandene overalt, hvor de lever som Flygtninge i Tyrkiets Grænselande. Jeg vil da i Korthed gøre Rede for, hvordan Stillingen er i vor By.

Da i Aarene 1922—23—24 den store Flugt fra eller Uddrivning af Tyrkiet fandt Sted, kom der ca. 150,000 Armeniere til Syrien. Aleppo var Indfaldsporten og den første Station, men da de havde spredt sig over det øvrige Land og var faldet lidt til Ro, var der endnu ca. 70,000 tilbage i Aleppo. Lidt efter lidt udvandrede de i alle mulige Retninger, og Tallet er nu kommet ned til ca. 40,000. Af dem har 28,000 fundet Plads i Byen. De er ikke mere Proletariat, men er optagne i det normale Erhvervsliv og slaar sig igennem, mere eller mindre godt, men dog taaleligt og selvstændigt.

Men i Barak-Lejren lever endnu 12,000. En hel Del af dem kan sidestilles med dem, der er flyttede ind til Byen, de er blevne derude i Lejren, fordi de nu en Gang har bygget sig en Hytte og vænnet sig til det Liv, og saa fordi det er alt andet end let at finde en passende Bolig inde i Byen; men de har det daglige Brød og ansøger heller aldrig om Hjælp.

Det er saaledes slet ikke saa mange Tusinde, der endnu ikke er komne paa Fode efter det store Skibbrud; *men deres Kaar er til Gengæld saa meget mere haabløse, fordi deres Kræfter nu synes aldeles udtømte.*

Det er heller ikke til at undres

over, naar man betænker, hvad der siden Krigen Begyndelse, altsaa i de sidste 15 Aar, er vederfares dem.

Først kom der et halvt Aar af stigende Uro og Ængstelse, der var Tider, da de næsten daglig gik i overhængende Livsfare og i en stadig Dødsangst. De, der kender blot en lille Smule til den Slags Oplevelser, ved, hvordan en saadan Sindsstemning kan nedbryde et Menneske. Umiddelbart derpaa fulgte Deportationerne, hvis egentlige Formaal jo var langsomt og systematisk gennem Sult, Overanstrengelse og Sygdom at knække Armeniernes Livskraft. Det lykkedes i stort Maal, de Overlevende var næsten altid mærkede for Livet.

Alligevel blussede efter Vaabentilstanden Folkets Kraft op paa ny i Haabet om et uafhængigt og fredeligt Hjemsted under Vestmagternes Beskyttelse. Tilbagereisen til Kilikien og Opbygningen af nye Hjem og nye Eksistensmuligheder fordrede en stor Kraftudfoldelse fra Armeniernes Side; men de kunde yde den, fordi de bares oppe af et lysende Udsyn og en stor Begejstring.

Saa meget sværere var Flugten fra de nye Hjem, som de maatte tiltræde saa snart derefter, og nu lyste der ikke mere noget Haab paa deres Vej; men den frygtelige Skuffelse kastede sin mørke Slagskygge over deres Sind.

Nu gjaldt det for enhver om med sammenbidt Energi at slide sig frem til en lille Plads og et lille Levebrød for sig og sine, og det forekommer En næsten utro-

ligt, at det virkelig er lykkedes for saa mange; for rent afset fra, at de for det meste igen havde mistet deres Smule Ejendom og stod paa bar Bund, maatte de kæmpe med Efterkrigstidens økonomiske Misère i et Land, der selv var meget uheldigt stillet og stod over for den Opgave saa at sige at maatte omlægge hele sin tilvante Økonomi.

De af dem, for hvem det lykkedes ved Opbydelse af deres sidste Kræfter endnu engang at faa Fodfæste og arbejde sig frem, fik jo derigennem nogen Opmuntring, og eftersom deres Forhold lidt efter lidt bedredes, kunde de unde sig selv en bedre Forplejning. De er paa Vej opefter og ser nu i hvert Fald for deres Børn en lysere Fremtid imøde.

Men der var dem, for hvem det glippede, de kom ikke frem. De har siden da kæmpet en haabløs Kamp mod den yderste Fattigdom. Nu synes Maalet at være fuldt, de kan ikke mere, de er saa udslidte og udmarvede, saa de helt bryder sammen og opgiver sig selv og Kampen for Tilværelsen.

Denne Selvopgivelse, der er et saa unaturligt Fænomen for Armenierne, hvis Hovedegenskab netop er den aldrig svigtende Livsenergi, viser sig paa forskellige Maader, lige fra det rent ubevidste, at de ikke mere formaar at reagere over for Sygdomme, men kan dø af næsten ingenting eller pludselig mister Forstanden, til det mere bevidste, at Mændene i Fortvivlelse forlader deres Familier og forsvinder, hvad der er sket særdeles hyppigt i det forløbne Aar.

Dette sidste maa ikke paa nogen Maade sidestilles med, hvad der jo desværre ret ofte forekommer i europæiske Lande, at Faderen tager sig sit Familie-Ansvar let og gaar fra Konen og Børnene. Der er her ikke Tale om nogen moralsk Svigten, men om et fuldstændigt Sammenbrud. Manden havde naaet det Punkt, da han ikke kunde mere, og naar man tager alting i Betragtning, kan

man egentlig kun undres over, at han havde holdt ud saa længe.

* * *

Saadan er Stillingen, og for de Børns Skyld, der nu lever under disse svære Kaar, maa vi vedblive at hjælpe nogle Aar endnu, indtil en ny Generation er vokset frem, og alle Bestræbelser maa være rettede imod at gøre denne opvoksende Generation nogenlunde levedygtig, saa ikke altfor mange skal komme til at gaa ind til et byrdefuldt Liv i Svaghed og anden Elendighed.

Der er nok af det iblandt de Unge, de, der som Børn gennemlevede Krigens og Deportationernes Rædsler, og som nu altsaa er imellem 15 og 30 Aar. Lidet talrig er den Generation i og for sig; for Børnene var gerne de første, der døde paa Deportationsvejene; men sørgeligt er det at se unge Piger, der har hutlet sig igennem sammen med deres Mødre, har siddet ved Brodererammen eller Tæppestolen, længe førend de endnu i nogen Maade var skikkede til det, og dertil har faaet en meget daarlig Ernæring og har levet i elendige Huller. Vi har adskillige af dem i vore nærmeste Omgivelser, der er ligesom ikke noget at gøre ved dem, de er uhjælpelig syge og svage.

De unge Mænd i samme Alder synes gennemgaaende at have slaaet sig lidt bedre igennem, hvad Sundheden angaar; men de har ikke lært noget. I den Tid, da de skulde have gaaet i Skole og ellers være blevne uddannede, blev de jo kastede frem og tilbage af Skæbnen og var glade ved overhovedet at have reddet Livet.

Nu kommer den næste Generation, og desværre vrimler Baraklejerne af Børn, hvis Forældre enten er døde eller saa dybt ned-sunkne i Fattigdom og Elendighed, at de ikke kan skaffe dem tilstrækkeligt hverken af Mad eller Klæder eller Skolegang. Det er de Børn, vi maa tage os af, dem vier vi vore Kræfter.

Først og fremmest bestræber vi os for at bevare Hjemmene, idet vi drager Omsorg for deres Forældre, naar de bliver syge, saa de

ikke helt skal dø fra dem. Uden denne metodisk gennemførte Sygepleje vilde Lejren have været saa fuld af forældreløse Børn, at det vilde have været rent umuligt at faa dem opdragede og forplejede.

Dernæst sørger vort Suppekøkken og vor øvrige Fattigpleje for, at ingen Børn helt gaar til af Sult og Nød, ligesom vi dog ogsaa finder et og andet at give dem paa i den kolde Tid.

Meget har vi ved vore Venners Hjælp kunnet yde paa det Punkt; men vi maa i det kommende Aar berede os paa at give endnu flere sultende og underernærede Børn Adgang til vort Suppekøkken.

Dette Køkken har paa en Maade forandret Karakter i det sidste Par Aar. Tidligere lukkede vi det om Sommeren for at samle vore Kræfter om en større Bispising i Vintermaanederne, nu føler vi mere og mere Nødvendigheden af en helaarlig Omsorg for de mest trængende Familier, og ganske særligt kommer de Børn i Betragtning, hvis Fædrene er døde eller syge eller forsvundne, de smaa Stakler er jo saa ganske henviste til os, ellers maatte de gaa til Grunde i Sult og Elendighed.

Blandt de Virksomheder, vi holder i Gang for at mildne Nøden i Lejren, vilde vi da ogsaa henvise til vor *Systue*, der beskæftiger mange Kvinder og derved giver de fattige Hjem en meget velkommen Bifortjeneste, og til vort *Arbejdsanvisningskontor*, der har anbragt og overvaager flere Hundrede armeniske Kvinder, der tjener deres Brød ved Husgerning i de bedre Huse i Aleppo. Husligt Arbejde er i Forhold til andre Stillinger særdeles vel betalt; men før det kom under vor Kontrol, var det ingenlunde ufarligt at slaa ind paa for yngre Kvinder, saa de tit foretrak at sidde hjemme og lide Nød. Nu er der derimod mange, der tager Plads som Tjenestepiger eller Rengøringskoner og saaledes virksomt understøtter deres Familie i den haarde Kamp for Tilværelsen.

Vi vilde ogsaa særdeles gerne være i Stand til at skaffe flere af

de fattige Børn i Lejren nogen *Undervisning*.

Det er rent ud mærkværdigt at se, med hvor smaa Midler Armenierne kan holde en Skolevirk-somhed i Gang, og hvor gode Re-sultater de kan opnaa selv i yder-ste Fattigdom. Der er ikke mange af Lærerne, der faar over 100 Kr. om Maaneden, de fleste arbejder for langt mindre, og der er Lærer-inder, der kun tjener 20 Kr. om Maaneden, og saa faar de endda kun Løn for de 9 Skolemaaneder.

Lokalerne er Barakker af sam-me Slags som Lejrens øvrige Hyt-ter, blot jo noget større. Væggene er som Regel gode nok, da de ofte er af soltørrede Jordsten, men Ta-gene er Blikplader, Glasvinduer og Gulv findes næppe, og det er svært at skaffe det allernødven-digste af Bøger og Skolemateriel. Ja, og saa Børnene, der gaar der, de er ofte alt andet end mætte og velplejede, og alligevel lærer de en hel Del. Det er disse Skoler, Befolkningen ser hen til som Mid-let til at skabe en bedre Fremtid for deres Børn.

Der er noget saa uendelig rø-rende over disse arme Forsøg paa ved meget store Ofre at hjælpe Børnene lidt fremad. De 25-Ører, der hver Ugedag skal medbringes til Skolerne, har været svære at skaffe, det har ofte været nødven-digt at give Afkald paa et Maaltid Mad for at kunne betale, og stor er Fortvivlelsen i de Hjem, hvor det trods alt har vist sig umuligt at skaffe Børnene nogen Under-visning.

Vi har en Skole, der ligger ude

ved vore nye Huse, den underhol-der vi, og den er under vor Kon-trol, der faar ca. 120 fattige Børn gratis en god Undervisning i ud-mærkede Lokaler; men vi vilde gerne naa ud til nogle flere, vilde gerne give Fripladser i Skolerne inde i Lejren, saa nogle af de mange Børn, der nu staar og ser længselsfuldt efter Skoledøren, kunde faa Lov til at komme in-denfor.

Maaske kunde vi saa ogsaa hjælpe Skolerne lidt paa anden Maade, saa de kunde faa mere ud af Arbejdet. Lærere og Lærer-in-der trænger i høj Grad til lidt Op-muntring og Støtte ligesom Ar-menierne i det Hele taget. De stri-der allesammen haardt for at hol-de sig oven Vande, man maa faa den dybeste Respekt for deres Energi og Udholdenhed, derfor kan man heller ikke blive træt af at hjælpe dem.

* * *

Vist maa vi sukke og spørge: »Hvor længe endnu?« Ikke »hvor længe skal vi blive ved med at hjælpe Armenierne?«, men »hvor længe skal dette Folk leve i denne uforskyldte Nød?«

Uheldigvis er vi for svage til at skaffe dem deres *Ret*, og de mæg-tige, der kunde gøre det, har travlt med saa meget andet; men i hvert Fald kan vi vise dem *Kær-lighed og Forstaaelse*, maaske kan det lykkes os derved at hjæl-pe de haardest ramte til at holde ud, saa de ikke gaar helt til Grunde.

Lyngby, den 31. August 1929.

Karen Jeppe.

meniske Folk, hvor der hærgedes med Ild og Sværd, Fængsel og ubeskrivelige Pinsler, og hvor et helt Folk led under utrolige Li-delser.

Vel var Europa ikke uvidende om, at der foregik forfærdelige Ting i Armenien, men de Efter-retninger, der hidtil var kommet, var meget afdæmpede og svække-de; det varede længe, før Offent-ligheden var nogenlunde klar over, hvor forfærdelige Tilstande-ne egentlig var; thi Tyrkerne pas-sede godt paa, at der ikke slap for meget udover deres Grænser. Hvormeget man kendte dertil i Europas Udenrigsministerier, véd jeg ikke, men man greb i hvert Fald ikke ind.

Det omtalte Brev var dateret Tiflis den 24. Juli og var under-skrevet: »Paa det orientalske For-bunds Vegne E. John Larsson«. Underskriveren var svensk Mis-sionær, udsendt af et frikirkeligt svensk Missions-selskab, og han og hans Medtjenere i Missionen opholdt sig og virkede i de kau-kasiske Egne, især blandt russi-ske Armeniere, men i Forbindelse med amerikanske Missionærer i det tyrkiske Armenien op mod den persiske Grænse. Brevet var stilet til Provst Wahl, Formand for dansk Missions-selskab, og han havde sendt det til mig, fordi jeg havde Forbindelse med Redaktio-nen af »Nationaltidende«s kirke-lige Søndagsnummer.

Brevet indeholdt en meget ind-trængende Bøn om at bringe Hjælp til de Tusinder af armeni-ske Flygtninge, som fordrevne af de tyrkiske Bødler flygtede ind i Rusland og Persien i en aldeles hjælpeløs Tilstand, blottede for alt og lammede af alle de Gru-somheder og Lidelser, de havde været Vidne til og udsatte for.

Blandt andet hedder det i dette Brev: »Hele den civiliserede Ver-den har hørt om de forfærdelige Blodbad i Armenien. Situationen er meget alvorlig; thi Blodbadet fortsættes, og der begaas skræk-kelige Voldsgerninger, som trod-ser enhver Beskrivelse: Byer brændes, Indbyggerne dræbes i Tusindvis; allerede er over

Danmark og Armenierne.

Da Styrelsen den 30. August holdt Møde, bevæge-de Armeniervennens Redaktør Stiftsprovst *Lützhøft* til at fortælle lidt om den første Spire til de danske Armeniervenners Arbejde. Armeniervennernes højt-agtede Nestor fortæller nedenfor om den første lille Haandsrækning fra Danmark til Armenierne.

En Dag i August Maaned 1896 midt i Sommerens skønneste Tid og derhos i en af Nordsjællands mest idylliske Egne — i Søllerød, modtog jeg et Brev, der stod i den mest skærende Modsætning til

Sommerferiestemning og Idyllen. Det bragte nemlig direkte Bud fra Smerternes Land, det gamle ar-meniske Rige, hvor de største Grusomheder øvedes af Tyrker og Kurder mod det forsvarsløse ar-

100,000 Armeniere dræbte, Kvinder og Børn bortføres. — — — Følgen af Blodbadet er Hungersnød, Sygdomme blandt de overlevende og navnløs Elendighed. — — I den senere Tid er der kommet en Mængde Flygtninge over til Kaukasus fra Tyrkiet. Alle er de næsten hjælpeløse og trænger til Hjem, Føde, Klæder — ja til alt. Det er hjerteskerende at se alle disse Mennesker, der savner alt og trænger til enhver Hjælp o. s. v.« Brevet slutter med en meget indtrængende Bøn om Hjælp.

Jeg sendte saa dette Brev til »Nationaltidende« med Anmodning om, at det maatte blive optaget i det første Søndagsnummer, det for den 23. August 1896, hvilket ogsaa beredvilligt blev imødekommet. Jeg havde tilføjet, at Provst Wahl og jeg med Tak modtog Bidrag og skulde videre-sende det modtagne. Iøvrigt lod jeg Brevet tale for sig selv.

Det formaaede det ogsaa. I den første Uge indkom ca. 800 Kr., og Bidragene vedblev at komme, saa at der i Løbet af 2 Maaneder var sendt ca. 3500 Kr. til de svenske Missionærer i disse Egne som Følge af dette Brev.

Det var naturligvis kun en Draabe i Ørkenen, men det var en af de første Draaber, der naaede fra Europa til Armenierne, og de Takkebreve, der indløb fra Modtagerne, viste, at denne lille Hjælp og den Haand, der ræktes hurtigt fra Menigheden i Danmark, ikke blot afhjalp dog nogle Savn, men blev en stor Opmunt-ring og et Vidne om, at nu begyndte man i Europa at tænke paa de kristne Brødre og Søstre i hine fjerne Egne, d. v. s. *Menighederne* vaagnede, ikke derimod Statsmyndighederne.

Et Vidnesbyrd om, hvor den lille danske Hjælp gjorde godt, modtog jeg i Løbet af den følgende Vinter. Jeg fik nemlig en Dag Besøg af Åge Meyer Benedictsens, der siden skulde udføre et saa betydningfuldt og trofast Arbejde for Armenierne. Han skulde bringe mig en Hilsen fra de svenske Missionærer og fortalte mig bl. a., at da de første 1000 Kr. herfra

kom til de svenske Missionærer, var han sammen med dem og omgivet af en Skare armeniske Flygtninge i Kaukasusegnene. Nøden var ubeskrivelig, og den aldeles uventede Hjælp herfra blev netop i dette Øjeblik en Begivenhed, der klang som en kærlig Hilsen fra Brødre og afhjalp megen Nød paa dette Sted og i det Øjeblik.

Imidlertid kom der efter hin Augustdag i Søllerød, da jeg havde modtaget det omtalte Brev, flere og flere nøjagtige, uigendrivelige og forfærdelige Skildringer derovrefra, som gik gennem Europas Dagblade, fremfor alt Dr. Joh. Lepsius' Skildringer fra hans Rejse i de hærgede Egne. Der dannede sig Organisationer til Indsamling af Hjælp i de fleste europæiske Lande, ogsaa her i Danmark, hvor Geheimeetatsraad Hennings stod i Spidsen for en stor og gennemført Indsamling, der indbragte — saa vidt jeg erindrer — ca. 100,000 Kr. Det armeniske Hjælpearbejde førtes derved ogsaa herhjemme ind i et maalbevidst Leje af varigere Natur. Ogsaa »De danske Armeniervenner« fremgik heraf, og denne Forenings Virksomhed vedvarer jo, Gud ske Lov, endnu. Desværre fortsatte ogsaa Armenierfjenderne deres oprørende Gerning, der har opnaaet det sørgelige Ry at være ganske enestaaende i Retning af Grusomhed, gennemført Had og afskyelige Forsøg paa fuldkommen Udslettelse af et helt kristent Folk, — medens stadig de europæiske Stormagter har svigtet.

Dette skal her ikke skildres; jeg har kun, fordi man har anmodet mig derom, nedskrevet denne lille Beretning om den allerførste spinkle Begyndelse til et armenisk Hjælpearbejde i Danmark. Det hører til mit Livs kæreste Erindringer, at jeg kom til at bidrage hertil og derved ogsaa kom med i det fortsatte Arbejde, saaledes ogsaa i »De danske Armeniervenner«, af hvis Bestyrelse jeg har haft den Ære og Glæde at være Medlem fra Begyndelsen til nu.

Kan vi end ikke rose os af meget, saa tror jeg dog at kunne sige: dette Arbejde hverken kan eller vil vi slippe; thi Gud vil det. Han vil ogsaa velsigne det fremdeles.

Odense den 4. September 1929.

H. Lützhøft.

Near East Relief.

Medlem af Armeniervennernes Styrelse, Frøken Henni Forchhammer, deltog — som Stedfortræder for vor Formand, Hr. Ulrichsen, der efter Hr. Benedictsens Død har været D. D. A.s Repræsentant i Ledelsen af det internationale Hjælpearbejde — den 3. September i et Møde i Genève, ved hvilket det meddeltes, at baade Mr. Vickrey og Mr. Gordon Berry (der to Gange har været paa Besøg her i Byen) trak sig tilbage. Der er ikke længere tilstrækkelig økonomisk Basis for Arbejdet. Hr. Berry vil fremtidig arbejde under Golden Rule-Institutionen.

Hr. Krafft-Bonnard, der ledede Mødet, udtalte nogle smukke Mindeord om Åge Meyer Benedictsens og Inga Nalbandian.

Før Afrejsen.

Inden Karen Jeppe rejser tilbage til Syrien, samles hun med Københavnerne til Møde. Dag og Sted er fastsat, det bliver *Fredag den 15. November Kl. 8 i K. F. U. K.s Festsal.*

Ikke blot »Armeniervennen«s Læsere, men alle, der er interesserede i vort Arbejde, er velkomne.

Danske Armeniervenners Damekreds

anmodes om at virke for Salget af Åge Meyer Benedictsens Bog „Armenien. En Folkeskæbne“. Den koster 1 Kr. og kan faas hos Fru Esther Broch, Skindergade 24^B, tra Kl. 11--2, eller paa De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4.

Til Arbejde!

Den 20. Oktober er det Aarets Armenien-Dag. Arbejdet for vor Sag kræver Penge, Penge og atter Penge. I manende Ord fortæller Karen Jeppe, der i disse Dage er paa Besøg i Danmark, om vort Virke paa Arbejdsmarken i Syrien. Hun og hendes Hjælpere har det daglige Slid, deres er Idéerne og Æren for deres Udførelse, vi herhjemme har kun eet at gøre: At skaffe de fornødne Midler til Arbejdets Opretholdelse. Den Velsignelse, der har fulgt vore Udsendinge i Aleppo, de Tusinder af Tilfælde, i hvilke de har raadet Bod paa den dybeste Elendighed, paa den mørkeste Sorg og de største Ulykker, gør det til en Pligt for os ikke at svigte.

Vi beder vore trofaste Medarbejdere i By og paa Land tage fat og hjælpe os. Naar Karen Jeppe's Ord den 19. er hørt i Titusinde Mikrofoner og Højttalere, skulde vore Organisationer og vore Hjælpere være rede til at høste Frugterne. I Kirke og Menighedshus, gennem Pressen og ved personlig Agitation, paa Møder som ved Salg af Mærker og Haandarbejder, paa alle de Maader, vore Venner finder det praktisk, skal der virkes og arbejdes, saa Bidragene kan strømme i tilstrækkeligt Maal til vor Hovedkasserer, Direktør Johs. Malmstrøm, til Gavn for vor Sag, til Hjælp for det haardest ramte af alle Jordens Folk.

Til Arbejde, alle Sagens Venner!

H. F. Ulrichsen.

Karen Jeppe's Møder.

Det er os en stor Glæde at kunne meddele, at Frøken Karen Jeppe's Helbred efter Omstændighederne er ret tilfredsstillende, saaledes at hun har kunnet begive sig ud paa en større Møderejse. Da Frøken Jeppe har stærk Tilbøjelighed til at faa Bronchitis, har det været nødvendigt for hen-

de at holde sig borte fra Jyllands Vestkyst; det er Grunden til, at saa godt som alle Møder i Jylland er lagt i de østlige Byer.

Det vil næppe være muligt at efterkomme flere Anmodninger om Møder end dem, der allerede er indgaaet til os, da vi ikke tør slide for meget paa Frøken Jeppe's Kræfter; det gælder jo om, at hun faar nogen Hvile undervejs, inden hun atter omkring Midten af November rejser tilbage til sin store, omfattende Virksomhed i Aleppo.

Vi gengiver nedenfor en Liste over de Møder, der er planlagt:

22. September: Als.
 24. — Haderslev.
 27. — Hjørring.
 30. — Aalborg.
 4. Oktober: Nykøbing Mors.
 11. — Vejle.
 13. — Kolding.
 17. — Silkeborg.
 19. — Aarhus (Radio).
 20.—27. Oktober: Ophold i Aarhus.
 1. Uge af November: Fyn og 2. Uge af November: Sjælland; endnu ikke endeligt fastlagt.
 15. November: Afskedsmøde i København.

Vore Medarbejdere.

I Anledning af den tilstundende Armenierdag bringer vi en ny Fortegnelse over vore Medarbejdere Landet over.

Jylland.

- Aabenraa: Skoleinspektør J. Thau. Fru Elna Asby. Fru Ebba Strandgaard.
 Aabyhøj: Frk. Hulda Petersen, Lindehuset. Frk. Natalie Petersen, Lindehuset.
 Aalborg: Stiftsprovst Barsøe. Fru Louise Raaen, Jernbanegade 9. Frk. Ellen Bie.
 Aarhus: Frk. Elisabeth Andersen, Sønder Allé 18. Fhv. Højskoleforstander Himmelstrup, Dr. Margrethesvej. Frk. Petra Petersen, Vestergade 49. Frk. Anna Worm, Poulsgade 14.

Aarslev pr. Randers: Fru Provstinde Lauesen.

Alminde: Pastor J. Koefoed.

Augustenborg: Pastor J. Eriksen, Asserballe.

Aulum: Valgmenighedspræst Nyholm.

Billund: Fru Maren Klitgaard.

Birsted: Pastor Johannes Nielsen.

Bjerringbro: Fru Signe Mary Laursen.

Borgbjerg pr. Holstebro: Sognepræst Juel Rasmussen.

Bovlund, se Branderup.

Braaskov: Fru Maja Holm, Borchsminde.

Bramminge, se Darum.

Brande: Fru Marie Birkedal, Realskolen. Frk. Mette Jensen, Dalgasvej 2. Fru Kristine Pedersen, Kærby Skole.

Branderup: Frimenighedspræst M. Olsen, Bovlund.

Brønderslev: Fru Overlærer Oline Hansen.

Børkop, se Gaarslev.

Christiansfeldt: Proprietær Chr. Bruun, Bruhnsminde.

Darum pr. Bramminge: Pastor Helge Rasmussen.

Dronninglund: Pastor A. Kr. Holm.

Ejerslev pr. Nykøbing Mors: Lærer Vald. Pedersen.

Engesvang: Lærer I. C. Nedargaard.

Fevjele pr. Trustrup: Fru Proprietær Anna Mønsted.

Frederiks: Pastor Maulund.

Frederikshavn: Lærerinde, Frk. C. Christensen-Dalsgaard.

Fredsø, se Nykøbing Mors.

Fur: Bogsælger P. Andersen.

Gaarslev pr. Børkop: Førstelærer Th. Poulsen.

Galtrup pr. Erslev: Fru Pastorinde Bennedsen.

Gedved, se Horsens.

Gjesten: Pastor Ehrenreich.

Graasten: Pastor Troensegaard-Hansen.

Gramby: Grevinde Brockenhuus-Schack.

Grindsted: Fru Kirstine Glavind.

Haderslev: Fru Overlærer Signe Tørsleff.

Hassing, se Hørdum.

Herning: Søster Ane Daubjerg, Sygehuset.

Hjallerup: Pastor Ejler Claussen, Klokkeholm.
 Hjørring: Pastor Emil Larsen, Parallelvej.
 Hodde pr. Tistrup: Provst Tetens.
 Holstebro (se ogsaa Borgbjerg): Fru Borgmesterinde Dircks. Frk. Karen Johansen, Friskolen.
 Hoptrup: Lærer Sørensen.
 Hornslet: Frk. Else Petersen.
 Hornum: Fru Nicoline Olesen, Mejeriet, Ulstrup.
 Horsens: Lærer P. Kirkeskov, Gedved.
 Hørdum: Sognepræst E. Bavnhøj, Hassing pr. Hørdum. Sognepræst Jensen, Skyum pr. Hørdum.
 Jejsing: Lærer N. P. Jensen, Solderup.
 Jordrup: Fru Margrethe Boesen, Knudsbøl.
 Karby, Mors: Pastor I. Markvorsen. Boghandler Worm.
 Karup: Skrådermester A. Mølgaard, Granly, Sønder Resen.
 Kibæk: Fru Apoteker Nielsen. Klokkeholm, se Hjallerup.
 Kolding: Lektor Nissen. Lærerinde, Frk. D. Christensen-Dalsgaard. Fru Helen Elay Pedersen, Aalykke. Pastor Jørgensen, Nørre Bjert.
 Lem: Fru L. Lambæk.
 Lustrup pr. Ribe: Fru Lærer Mouritsen.
 Løgstrup: Gaardejer Kr. Kristensen, Gostedgaard.
 Malt, se Vejen.
 Manna: Gaardejer Kristian Petersen, Thise.
 Nordby (Fanø): Fru Josepha Harms.
 Nykøbing M.: Gaardejer M. Nørsgaard, Fredsø pr. Nykøbing M. Nørre Bjert, se Kolding.
 Nørre Nebel: Sognepræst C. E. Kiilerich.
 Obbekjær pr. Ribe: Fru Kaltoft.
 Pandrup: Fru Anna Korsgaard.
 Randers: Tandlæge, Frk. M. Krahlund.
 Ribe: Fru Redaktør Marie Jacobsen. Fru Provstinde Tønnesen. Fru Pastor E. Clausen. (Se ogsaa Lustrup og Obbekjær).
 Riisskov, se Vejlbj.
 Ringkøbing: Fru Pastorinde Clausen-Bagge.

Sig: Sognepræst H. M. Rasmussen, Torstrup.
 Silkeborg: Adjunkt Granzow, Vestergade 66. Fru Apoteker Davidsen, Thorsgade 4.
 Sjørslev: Pastor Karl Jensen. Fru Pastorinde Ring, Vium.
 Skanderborg: Amtsfuldmechtig Kæmpegaard. Fru Axeline Jensen.
 Skive: Pastor V. Munck, Havnevej 1.
 Skyum, se Hørdum.
 Snedsted: Pastor Gregersen.
 Solderup, se Jejsing.
 Staby, se Ulfborg.
 Stenderup, se Varmark.
 Struer: Fru Lærer Anna Olesen, Vestergade 32.
 Sønder Resen, se Karup.
 Taars: Fru Johanne Fløe, Skolen.
 Thise, se Manna.
 Tistrup, se Hodde.
 Tjæreborg: Fru Agnes Andersen, Thorupgaard, Allerup.
 Torstrup, se Sig.
 Trustrup: Frk. Marie Kjær.
 Tødsø pr. Nykøbing M.: Provst Garnæs Hansen.
 Tønder: Fru Margrethe Busch. Adjunkt Rud. Kondrup, Leos Allé.
 Tørring, se Øster Tørslev.
 Ulfborg: Forstander Jens Kjær, Staby. Lærer Marius Kristensen, Stationsskolen.
 Vamdrup: Fru Henriette Jessen.
 Varmark: Sygeplejerske, Frk. O. Sønderby, Stenderup.
 Vejen: Provst Witt-Hansen, Malt pr. Vejen.
 Vejlbj, pr. Riisskov: Pastor Gert Jørgensen.
 Vejle: Fru Fabrikant Amalie Berntsen. Fru Ellen Høyer, Villa Hytten, Stampesvej.
 Viborg: Fru Fuldmæchtig Louise Madsen.
 Videbæk: Fru Apoteker Funch.
 Vils: Fru Olga Madsen, Vejerslev Præstegaard.
 Visby: Pastor Martin Hansen.
 Visby, pr. Bedsted: Pastor Volf. Vium, se Sjørslev.
 Værum pr. Randers: Pastor C. Hermansen.
 Øster Tørslev: Lærer A. Nielsen, Nørrehus, Tørring.

Samsø.

Fru Petra Rasmussen, Koldby.

Fyn.

Aarup, se Dyrhøje og Skydebjerg.
 Allerup pr. Højby: Fru Pastorinde E. Haugaard.
 Assens, se Barløse, Myllerup, Taaruplund.
 Barløse, pr. Assens: Gaardejer Jens Bang.
 Bogense: Indre-Missionær Topholm, Odense Landevej.
 Dyrhøje pr. Aarup: Gaardejer Peter Tøndring.
 Espe, se Krarup.
 Faaborg: Fru Dommer Jørgensen.
 Hjallesø: Lærerinde, Frk. Bodil Hansen.
 Horne: Dr. phil., Pastor Østrup.
 Kerteminde: Fru Mægler Jørgensen.
 Krarup, pr. Espe: Fru Skau, Mosgaard.
 Marslev: Pastor Schack.
 Myllerup, pr. Assens: Fru Bonne Eriksen.
 Nyborg: Fru Dommer Nielsen. Pastor Folmer.
 Odense: Stiftsprovst Lützhøft.
 Pejrup: Frk. Misse Hjortshøj, Nakkebølle Sanatorium.
 Ringe: Hofjægermesterinde Sporon Fiedler, Nordskov. Fru Meta Albrechtsen, Hytten.
 Ryslinge: Fru M. Poulsen, Lindehuset.
 Skydebjerg, pr. Aarup: Sognepræst K. Bjerre.
 Svendborg: Fru Inga Kruse, Kogtvedgaard.
 Taaruplund, pr. Assens: Fru Mikelsen.
 Ullemose, se Vester Skerninge.
 Vester Skerninge: Proprietær Knud Jessen, Ullemose.

Langeland.

Gaardejer Valdemar Bendixen, Humble.

Hesselø.

Frk. Else Larsen, Hesselø Fyr.

Sjælland.

Ballerup: Fru Ivara Nyholm.
 Fakse: Proprietær Seidenfaden, Skovgaard.
 Fredensborg: Frk. Karen M. Glæsel.
 Frederikssund: Fru Tandlæge S. Bobjærg.
 Frederiksværk: Sognepræst Tørsleff.

Gørlev: Fru Mejeribestyrer Frederiksen, Kirkehelsinge.

Haraldsted, se Ringsted.

Havdrup: Lærer P. Petersen.

Hellerup: Fru Schleiss, Strandvej 37.

Helsing: Pastor Lyngh Larsen. evtl. Fru Direktør I. Nielsen, Hovedgaden.

Hillerød: Fru Professorinde Buhl.

Hornbæk: Lærer Hoffmann.

Høng: Fru Højskoleforstander Ingeborg Munk.

Hørsholm: Fru ORSagfører Inger Eich.

Jyderup: Peter Jensen, Bjergsted. Kirkehelsinge, se Gørlev.

Korsør: Pastor Th. Winther. Fru Sigrid Seydel, Algade 1.

København: pens. Lærer M. Olsen-Sædder, Gl. Kongevej. Fabrikant Christensen, Læssøegade 4. Fru Kampmann-Arnild, Bjørnsonsvej 43. Frk. Henni Forchhammer, Mariendalsvej 42, og de andre Medlemmer af Styrelsen, der bor i København.

Lille Skensved: Pastor Bartholdy Møller.

Lyngby: Frøken Signe Veel Jeppe. Fru Hulda Madsen, Brede Skole.

Melby: Fru Pastorinde Holm.

Merløse: Dr. phil., Sognepræst C. I. Scharling, Thostrup.

Nykøbing S.: Frk. Thora Hansen. Præstø: Fru Sagfører Ida Dam-bæk.

Ringsted: Sognepræst B. Lindhardt, Haraldsted. Fru Læge Gøtzsche. Fru Guldsmed Saaby. Storehedinge: Fru Pastorinde Nørgaard. Skomagermester Oluf Hansen.

Strøby: Fru Margrethe Pedersen, Aulebjerg.

Søborg, pr. Tishøj: Lærer Verner Nielsen.

Taaderup pr. Skellebjerg: Lærer Ragnar Andersen.

Vallekilde: Højskoleforstander Uffe Grosen.

Ørslev pr. Sønder Bjerre: Pastor Johs. Lund Jacobsen.

Møen.

Lærer P. Lundkvist, Borre.

Lolland-Falster.

Holsted pr. Aunede: Fru Agathe Brandt.

Nykøbing F.: Bestyrerinde, Frk. Helga Beck.

Bornholm.

Allinge: Murermester Edv. Holm.

Rønne: Amtsfuldægtig Hagemann. Frk. Tiny Holm, Fiskerstræde 1. Fru Lærer S. Andersen, Østervoldgade 22.

Østermarie: Jensenius Jespersen.

Skaf Abonnenter!

„Armeniervennen“ er Styrelsens Meddelelsesmiddel til Sagens Venner, Bindeledet mellem Kredse og Tilidsmændene Landet over, Grundlaget for hele vor Agitation. Det er af den allerstørste Betydning for vort Arbejde at have saa mange Abonnenter som muligt, og vi retter derfor en indtrængende Appel til alle vore Læsere: skaf os flere Abonnenter. Hver Læser kan skaffe os en eller to nye Abonnenter. Bladet bestilles hos Postvæsenet eller paa Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K. Telefon Byen 2358 x.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Juli 1929.

A. Gaver.

Lærerinde Margrethe Hvam, Vejle, 10; Sognepræst E. Claussen, Bredkjær Præstegaard, Kløkkerholm, 10; Ved Bymissionær E. Simonsen, Albanigade 26, Odense: Gave fra »X« i Odense 20; Fru Marie Poulsen, Ryslinge: Piecesalg 25; ved Spr. Th. Holme, Melby: a) Fra Melby Sogns Kvindekreds' Bøsse 32, b) Eget Bidrag 25, ialt 57. Fabrikant P. Christensen, Læssøegade 4, Kbhvn.: Solgte Postkort 12,35. M. Birkedal, Realskolen, Brande: Kortsalg 5. Ellen Marie Sørensen, Kirkehelsinge, og Louise Jensen, Kirkehelsinge, Gørlev, 4. Ved Spr. Vedde: For en Vielsesattest 0,75. Ved Proprietær Knud Jensen, Ullemose, V. Skerninge: a) Proprietær H. H. Jensen, Majbøllegaard, Als, 50, b) Eget Bidrag 50, ialt 100. Fru Amalie Berntsen, Vejle, 30. Frk. Laura Hals, Fiolstr. 27: Bidrag for Juli Md. 15. Ved Sagf. L. M. Rosenlund, Varde: Indgaaet a conto for solgt Grundstykke 8000.

Ialt Kr. 8289,10.

August 1929.

A. Gaver.

Ved Spr. Jul. Claussen, Fraugde pr. Marslev: a) Rest af Aarsbidrag 19,50, b) Fra et Udsalg i Fraugde Præstegaard 204,24, ialt 223,74. Ved Spr. Th. Holme, Melby: a) Postkortsalg 2,60, b) Andel i Basar-Indtægt 25, ialt 27,60. A. K. Hemmingsen, Ny

Kloster, Slagelse, 5. Indkomne Gaver ved »Kristeligt Dagblad« 136,67. Fru Pastor A. Boas, Søborg, 3. Ved Frk. Henni Forchhammer: a) Postkortsalg 17, b) Piecesalg 5, c) Broderier 10, d) Gave fra Miss Porter, England, 14, ialt 46. ORSagf. E. Salomon og Frue, Charlottenlund, 30. Ved Pastor emer. J. J. Kildsig, Lemvig: Indkommet ved unge Pigers Syarbejde 130. Ved P. Andersen, Fur: Skomager Kr. Thomasen, Debes, Fur, 10. Frk. Neumann, Kbhvn. F., 10. Ved Spr. E. Bavnhøj: Møde i Skyum Kirke 11. Aug. 1929 23,40. A. Wetche, Hvanstrup, Aars, 25.

Ialt Kr. 670,41.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frøken Henni Forchhammer 197,25. Ved Frøken Elisabeth Andersen, Aarhus, i Juni—Aug. 1929: Fru Kancelliraadinde E. Rosenvinge, Odense, 21, Frk. Signe Veel Jeppe, Lyngby, 27,50, Fru Pastorinde Bjerre 85, Fru Kathr. Andersen, Rønne, 185, Frk. Holst, Korsør, 48,35, Fru Pastorinde Riisgaard 169,75, Fru Saabye, Ringsted, 16,50, Fru Pastorinde Koefoed, Alminde St., 130,25, Frk. M. Bloch, Skelskør, 81,20, Fru C. Lunde Andersen, Slagelse, 50, ialt 814,55.

Ialt Kr. 1011,80.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto **Postgiro 2954.**

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
Telefon Byen 2358 x.

Brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølede Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment til de Armeniere, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Baraklejre. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret Søgnedage 1—3). Saafremt Pakkerne ønskes afhentet — i København —, vil det ske efter Henvendelse sammesteds. Tlf. Byen 2358 x.

Noter.

Frøken Jeppe har ikke ligget paa den lade Side under sit Ophold her hjemme. Andetsteds i Bladet vil man finde hendes Mødeliste, men dertil kommer en Række Møder og Konferencer, Interviews med Pressen og Samtaler med interesserede. Den 30. August samledes »De danske Armeniervenner«s Styrelse med hende til et langt og indholdsrigt Møde, paa hvilket hun gav detaljerede Oplysninger om sit Arbejde og i hvilket Armenierdagen planlagdes og Arbejdets økonomiske Basis og Rammer drøftedes.

Paa Mødet vedtoges det at udsende et kort Opraab til Medarbejderne Landet over, for direkte at mane dem til Arbejde for Armenien-Dagen og derigennem for den fulde Opretholdelse af den store Virksomhed i Aleppo.

Karen Jeppe meddelte Styrelsens Medlemmer, at hun under sit Ophold i Danmark vilde udsende en Række Artikler til de danske Blade for derved at give Offentligheden Besked. Nogle store Blade har modtaget den Artikel, der findes i Spidsen af dette Nummer, andre en kort Appel til Arbejde til Gavn for de armeniske Børn.

Efter Mødet den 30. samledes Styrelsens hjemmeverende Medlemmer til en selskabelig Sammenkomst med det udsendte Medlem.

* *

Den 19. August var Frøken Jeppe i *Audiens* hos Hans Majestæt Kongen. Hun takkede for den store Dekoration, hun havde modtaget i Aleppo. Kongen lykønskede hende til de humanitære Resultater, hun havde at opvise.

* *

Karen Jeppes Møderække begyndte i *Vallekilde* den 8. September.

Det var et Menighedsmøde, der afholdtes i Valgmenighedskirken. Før og efter var der Salg af armeniske Haandarbejder.

Der solgtes for ca. 600 Kr. Desuden indgik der 70 Kr. og en Familie tilbød at betale 30 Kr. aarlig, saaledes at der holdtes et Barn i Skole for Pengene. Giverne vil faa Fotografi af og Beretning om Barnet.

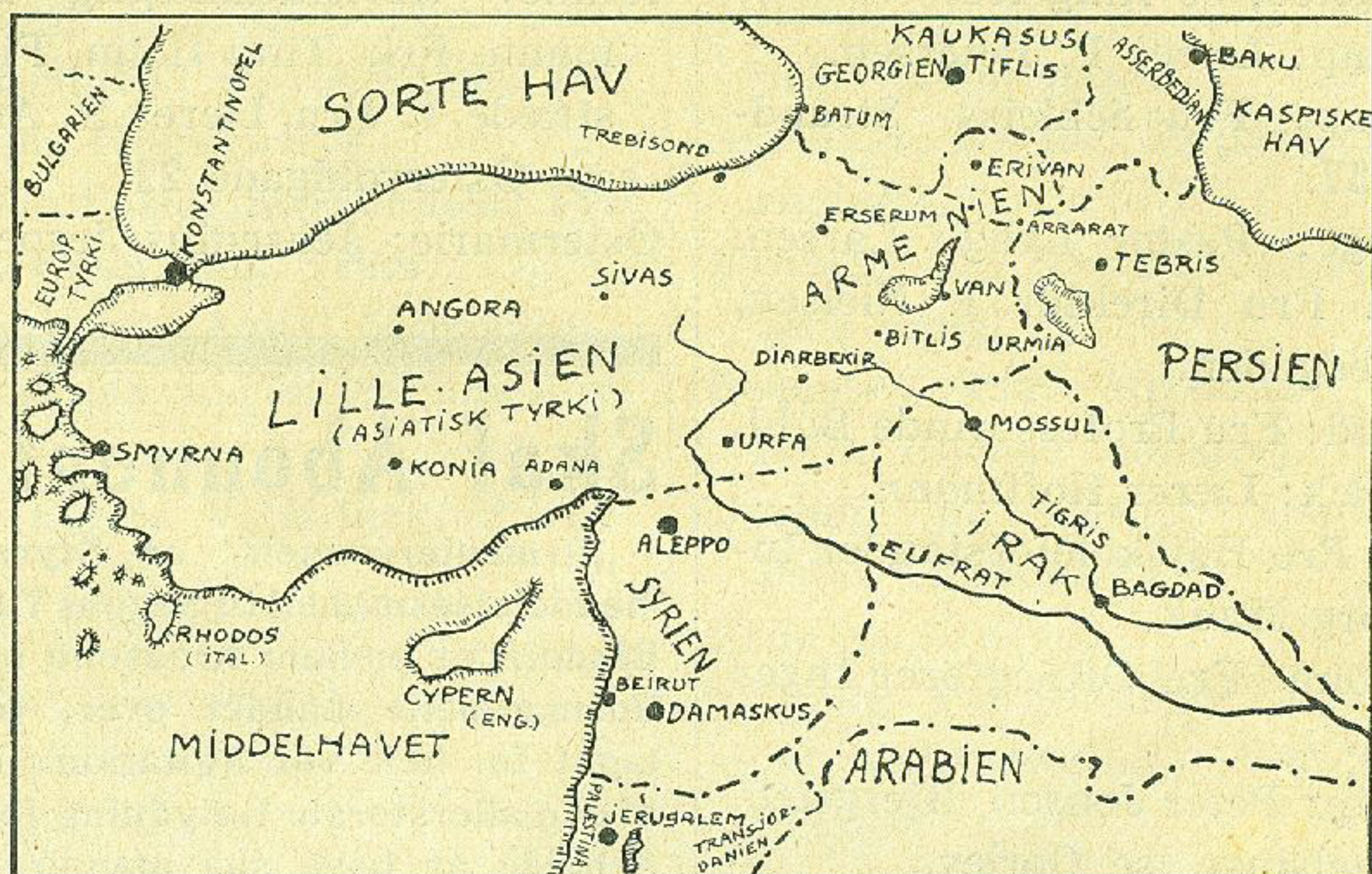
En god Maade at fastholde Interes- sen paa!

* *

I 1926 fik Generalmajor *Louis Ernst* den ærefulde Opgave som Præsident for den tyrkisk-syriske Grænsekommission at være den øverste Voldgiftsmand ved Grænseafstikningen. Han ledsagedes, som vore Læsere ved, af Artillerikaptajn *Chr. Lunn*.

Imidlertid blev Arbejdet i sin Tid

Kort over Armenien.

Efter Anmodning fra en Del af vore Medarbejdere bringer vi igen i dette Nummer Kortet over Armenien.

Af russisk Armenien er Størstedelen indgaaet i den lille *Republik Erivan* Nord for Ararats Bjerg. Erivan hører sammen med de to andre transkaukasiske Stater, Georgien og Asserbedjan, under *Sovjet-Unionen*.

Langt større end russisk Armenien var *tyrkisk Armenien*. Af de seks armeniske Provinser i Tyrkiet havde Van rent armenisk Flertal, medens der var store Minoriteter i Bitlis, Erserum, Sivas, Diarbekir og Mamuret-ul-Azis (Vest derfor). Ialt boede i de seks Provinser over 900,000 Armeniere. Udenfor det egentlige Armenien ligger Urfa og det gamle Lille-Armenien omkring Adana, hvor der levede et Par Hundrede Tusinde Armeniere. Ogsaa i *Persien* var der Armeniere (flest omkring Urmia).

afbrudt og udsat, men det vil blive genoptaget nu i Efteraaret, og saavel Generalmajor Ernst som Kaptajn Lunn er derfor for nogle Dage siden afrejst til Syrien.

* *

Vor Sekretær og Med-Redaktør, Frøken, cand. polit. *Lindhardt*, der, som nævnt i sidste Nummer af Bladet, efter Invitation af Rockefeller-Institutet studerer Medicinal-Statistik i de Forenede Stater, meddeler, at hendes Ophold i Amerika vil komme til at strække sig over et helt Aar.

Vi har anmodet Frøken Lindhardt om at holde os underrettet, saafremt hun skulde erfare noget angaaende armeniske Spørgsmaal, der kunde være af Interesse for »Armeniervennen«s Læsere.

* *

Frk. Henni Forchhammer vil være villig til at holde nogle Møder fortrinsvis paa Øerne i November og December. Man bedes tilskrive Armenierkontoret, Holbergsgade 4.

* *

Ved Velvilje fra Statsradiofonien Side er det blevet ordnet saadan, at *Karen Jeppe* taler i *Radio Lørdag* d.

19. Oktober Kl. 17,50 fra Aarhus-Studiet (Karen Jeppe er paa Møderejse i Jylland det meste af Oktober). Da det netop er Aftenen før Armenierdagen, er Tidspunktet jo saa gunstigt som overhovedet muligt.

* *

Rejsesekretæren for Øerne, Frøken *Elisabeth Jahnsen*, har paa Grund af svigtende Helbred maattet nedlægge sit Hverv. Styrelsen beklager meget, at det er blevet nødvendigt for Frøken Jahnsen at foretage dette Skridt og haaber, at hun snart maa genvinde sine Kræfter.

Rejsesekretærens Adresse:

Sognepræst *E. Bavnhøj*, Hassing pr. Hørdum.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse »Armeniervennen«, København.

Udgivet af »De danske Armeniervenner« under Redaktion af Frk. cand. polit. *M. Lindhardt*, Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858, og Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

Bartholdy Møller, Ejby pr. L. Skensved: Kortsalg samt Kollekt i Ejby og Nr. Dalby Kirker 34,60. Ved Peter Jensen, Bjergsted, Jyderup 69. Hans Peter Tondering, Dyrehøje, Rørmosehus 10,50. Kollekt fra Svensk Ungdomsforening til Børnebespisning i Aleppo 130. Fru Hegermann Lindenchrone, Charlottenlund: I Anledning af Golden rule Sunday 10. Fru Berg 10. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: Fra Fru Louise Raaen, Aalborg 50. Ved Fru Fuldmægtig Louise Madsen, Nørrehus, Viborg: Resultat af Indsamlingen i Viborg 1630. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby: Solgte Postkort 3. Ved Spr. B. Lindhardt, Ourø: Fisker H. P. Larsen, Ourø 5. Ialt Kr. 5,202,75.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Bazaren i København d. 2.-3. Nov. 6254,74. Eiterslæt ved Fru Agga Svendsen 55. Ved Fru Kampmann Arnild, Valby 500. Ialt Kr. 6809,74.

December 1928.

A. Gaver.

Ved Murermeister Edv. Holm, Allinge: Indsamling 30. Frk. Else Petersen, Hornslet 31. Under Mærke E. Hp. 10. E. O., Bornholm 30. Ved Spr. K. Bjerre, Skydebjerg: a) Indsamling ved Møde i Hyllinge 21, b) Piecesalg 11,50, tilsammen 32,50. Ved Adjunkt H. Granzow, Silkeborg: a) Kirkeindsamling 75, b) Mærkesalg 100, c) Indsamling 225, tilsammen 400. Ved Fru Kancelliraadinde Rosenvinge, Odense: Kontingent fra Armenierkredsen i Odense 130. Ved

Fru Ingrid Noe-Nygaard: Fra en lille Kvindekreds i Verninge 22. Ved Pastor Markvorsen, Karby: Indsamling (incl. Kortsalg) 60,30. Førstelærer Jørgensen, Vrigsted 5. Ved Fru Dommer Nielsen, Nyborg: a) Nyborg Kirkekreds 100, b) Sparekassebestyrer Jørgensen, Nyborg 10, tilsammen 110. Ved Frk. I. M. Sick: Modtaget ved et Møde i Bethesda for »De smaa Kirker« 25. Ved Stiftsprovst Lützhöft, Odense: Bidrag fra Købmand Fentz, Assens 50. Ved Frk. Mary Svenstrup, K. F. U. K., Hesselager: Del af Udbyttet ved en Bazar i K. F. U. K. 40. Ved Lektor Nissen, Kolding: a) Fru E. Knak 1, b) Eget Bidrag 10, tilsammen 11. Ved Fru Pastorinde Clausen-Bagge, Ringkøbing 52. Ved Spr. Jørgen Eriksen, Asserballe: Piecesalg 44. Ane Petersen, Skolen, Fjerritslev 2,65. Ved Valgmenighedspræst Niels Petersen, Vallekilde: Frederik Karlmann, Hørve 10. Ingeborg Andersen, Orviggaard, Højen, Vejle 10. Fru Frandsen, Øltoftegaarden, Taastrup: Fra Udsalg i Kvindekredsen og »Daggry«, Høje Taastrup 50. Fru Maja Holm, Borchsmunde: Salg af Piecer og Kort 21. Ved samme: 4 Kupons af Partialobligation »Nyborg Strand« a 2,50, tilsammen 10. Alfr. Poulsen 7. Ved Fru Pastorinde Tetens, Hodde: Fru Kvinder i Hodde og Tistrup 49. Forfatterinden, Frk. Sophie Breum: I. St. for en Buket Roser for Frk. Sicks Bog 10. C. I. 10. Bestyrerinde Helga Bech Nykøbing F. 10. Malermester Hansen,

Hjallese 5. Ved Spr. Fenger Eriksen, Stouby: Gave fra en anonym 5. Ved Fru Sofie Kaltoft, Obbekjær, Ribe: Salg af Piecer og Kort 15,50. Lærer S. N. Mouritsen, Lustrup Skole, Ribe 5. Ved Fru Maren Klitgaard, Billund: Kollekt i Grene Kirke ved Pastor Laursen, Vig 25. Enke Karoline Rasmussen, Oldrup 5. Ved Spr. J. P. Jensen, Østrup pr. Otterup 50. Ved Fru Laura Skov, Espe: Kollekt og Indsamling 43,40. E. Mayland Smith, Odense 15. Fru Guldsmed Saaby, Ringsted 10. Ved Frk. I. M. Sick: Marie Berthelsen, Staarup Skole, Gørding 125. Ved Fru Elise Agger, Vrads: Fra Kvindeforeningen i Vrads, Bryrup 10. Gaardejer Kristian Pedersen, Thise pr. Manna: Min Kones Julegave til de nødlidende Armenieres hjemløse Børn 25. Ved Fru Dommer Jørgensen, Faaborg: Indsamlet i Faaborg 163,50. M. Boesen, Jordrup 15,25. N. Lykke, Remmerslund pr. Hedensted 5. Direktør G. Larsen, Herning 50. Ved Spr., Dr. phil. Arne Møller, Kølstrup: Solgte Postkort 12,25. N. G. Giver, Roskærgaard, Blære 4. Ved Fru Olga Madsen, Vejerslev Præstegaard, Vils: Salg af Postkort og Gaver 35. Ved Valgmenighedspræst Juul Nyholm, Aulum: Postkortsalg 11. Ved Førstelærer Karl Hoffmann, Hornbæk: Solgte Postkort 5. Ved Spr. Fenger-Eriksen, Stouby: Gave fra en Anonym 10. Ved Andersen Mølgaard, Sdr. Resen pr. Karup: Salg af Kort og Piecer 32,56. Ved Fru Fuldmægtig Louise Madsen, Viborg: Efter-

andre, der begyndte at tage sig af dem. Vejen bedredes fra Aar til Aar.

Og alle de, der til at begynde med kun havde set »Pigen« og hendes Gerninger, de fik lidt efter lidt Øje paa Misak, han vandt sig en stor Vennekreds derude paa Landet. Han var ogsaa saa dygtig til at snakke med alle de Mennesker, og alle de Tanker, der ved Omgangen med hans Moder var vaagnet i ham, og som han havde gjort til sine egne, dem forstod han at oversætte paa deres Sprog og faa dem til at forbinde sig med deres Forestillingskreds. Saaledes udsaaedes der i Fredens Tid mange smaa Frøkorn, der vel tit kunde synes at være henvejrede af Vinden, men som maaske dog groede og bidrog deres til at gøre Livet derude hyggeligt og fredeligt.

Medjeide var imidlertid ikke Misaks vigtigste Opgave, der var en anden, han anvendte langt mere Tid og Kraft paa. Den laa ikke in-

den for det politiske Livs Rammer, han blev ikke engang Medlem af nogen Klub. Der var ham for megen Larm og Strid og Uklarhed ved de Dele. Derimod vendte han sin Opmærksomhed imod Byens Forretningsliv, og han fandt nok der, som han syntes kaldte paa ham.

Det var ikke blevet til noget for ham med at lære Silkevæveriet, hver Gang han prøvede at faa begyndt paa det, kom der noget i Vejen; men Bomuldsvæveriet var han kommet ind i, og det gav ham meget at tænke paa; for det stod elendigt til i Byen i den Branche, ligesom for Resten i de fleste andre.

Den Slægt, der var den førende i Urfas Forretningsliv, var paa denne Tid omkring de tredive Aar, længere oppe gabede det uhyre Hul, der savnedes de Mænd, der var dræbte i Massakrerne.

Men den Slægt havde jo manglet Opdragere. Deres Fædre, de dygtige Haandværksmestre, Byens fø-

rende Mænd, de var døde, inden de unge endnu havde kunnet staa paa deres egne Ben. Saa var de enten voksede op, afsondrede fra deres Fremtids Verden, inden for Børnehjemmenes Mure, eller de havde hutlet sig igennem i elendige Kaar, traadte og ydmygede af deres Fjender, indtil de havde mistet deres Livsmod og Æresfølelse og kun tænkte paa at friste Livet, paa hvad Maade det saa end maatte være.

De forholdsvis faa Mestre, der var tilbage, døjede med at slaa sig igennem under Tyrkeraaget, og endnu ringere var jo deres Lærlinge stillede, saa deres hele Digten og og Tragten gik ud paa at komme løs fra Mestrene og faa begyndt paa egen Haand. Saa snart det paa nogen Maade kunde gaa, laante de en lille Sum, der hverken var til at leve eller dø af, og fik sig selv et lille Værksted stillet an.

Men kneb det for de gamle Mestre at klare sig, saa var de unge da ren og bar udleverede. De gled

slæt fra Indsamlingen i Viborg 15. Spr. Hansen, Hvalsø 10. Ved Fru Amalie Berntsen, Vejle: a) Piecesalg 6, b) Gaver 47, tilsammen 53. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Frk. Laursen, Hadsten 5,50. Ved Fru Spandet Petersen, Lundsgade 8, Kbhvn.: Fru Trolle, Østerbrogade 40, Fru Spandet Petersen 25, Frk. Spandet, London 20, tilsammen 85. Ved Frk. Karen Bjerre, Ankerhus, Sorø: Gave fra en unævnt 40. Ved Fru S. Heinkelmann, Aalborg: Fru Raaen 20, Stiftsprovst Barsøe 10, Mærkesalg 10, tilsammen 40. K. H. 100. Indkommet ved Berlingske Tidende 11. Frk. Signe Veel Jeppe, Lyngby: Lyngbykredsens Indsamling 326,75. Lektor H. Hammer, Risskov 2,65. Ialt 2643,81.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Meyer Benedictsens 125. Ved Frøken Henni Forchhammer 240,25. Ved Fru Meyer Benedictsens 50. Ved Fru Meyer Benedictsens 100. Ved Frøken Elisabeth Andersen, Aarhus, November-December 1928 ved: Fru Maja Holm, Borchsmind 39. Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg 183. Fru Ida Dambæk, Præstø 589,60. Fru Lærer S. Andersen, Rønne 270. Fru Elna Asby, Aabenraa 38. Fru Albretsen, Ring 12. Fru Redaktør Gade-Petersen, Hjørring 111,50. Indkommen ved Bazaren i Hadsten 334,60. Frk. Laursen, Hadsten 20,50. Fru Heide Jørgensen, Middelfart 144,50. Frk. Sophie Wændelin, Viborg 191,70. Fru Signe Drewsen, Kulby 27,25. Fru Lunde Andersen, Sla-

gelse 235. Fru Dr. Frøis-Rasmussen, Nyk. M. 487,40, tilsammen 2684,05. Solgt fra Depotet i Aarhus 1400. Ialt Kr. 4599,30.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:
Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
Telefon Byen 2358 x.

Noter.

Vor Rejsesekretær for Jylland, Pastor *E. Bavnhøj*, har i Begyndelsen af Januar været ude paa sin første Tur som Udsending for De danske Armeniervenner og har faaet en god Modtagelse overalt. Flere Steder var man meget begejstret over at have faaet dette nye Bindeled mellem Styrelsen og Medarbejderne ud over Landet. Resultatet af Rejsen var, at man ca. 20 Steder ønskede at faa afholdt et Møde eller en Gudstjeneste for Sagen.

I Silkeborg var der en anonym Ven af Armenierne, som gav 35 Kr. til Arbejdet som Tak for Bogen om Karen Jeppe.

Rejsesekretæren for Øerne, Frøken *E. Jahnsen*, skulde bl. a. have talt ved et Møde i Korsør den 17. Januar, men Snestormen umuliggjorde Mødets Afholdelse.

* *

Sidste Nummer af den tyske Orient Missions smukke Tidsskrift: »Orient im Bild« er et helt Karen Jeppe-Nummer. Det indeholder en Artikel af Karen Jeppe om de forældreløse Børn i Aleppo, en Skildring af Karen Jappes Virksomhed i de 25 Aar (af Overretssagfører H. F. Ulrichsen) og en Hilsen (fra Th. Schneider i Wiesbaden) til Karen Jeppe som Missionær.

* *

I et Privatbrev har man modtaget den glædelige Efterretning, at *Karen Jeppe*, der har været ret alvorlig syg i November og December, siden Nytaar har haft det meget bedre og snart haaber at komme helt til Kræfter igen.

* *

For at kunne have Fortegnelsen over vore *Medarbejdere* saa fuldstændig som mulig beder man indtrængende dem af Hjælperne, hvis Navne fejlagtigt ikke var medtaget i den i forrige Nummer af Bladet aftrykte Liste, snarest indsende Navn og Adresse til Armenierkontoret.

* *

Til den armeniske Jul fik Karen Jeppe en Mængde Gaver fra Armenier-Venner i *Tyskland*.

rask ned ad Skraaplanet og forringede ustandselig Varen for at kunne sælge billigere. Ingen havde mere Respekt for Urfas Haandværkerstand, den sank under de vanskelige Forhold dybere og dybere ned i Uføret.

Misak saa Elendigheden meget tydeligere end nogen af hans jævnaldrende; for han vidste jo, at der kunde leves og arbejdes paa anden Maade. Han saa ogsaa sin Moder lægge Skuldre til og prøve paa at skaffe bedre Kaar paa enkelte Punkter. Naturligvis satte han sig de samme Maal og søgte at realisere dem ad de samme Veje.

Forlængst strømmede Kunderne til Børnehjemets Væveri for der at købe gode Varer. Vel var Priserne jo saa derefter; men de følte dog, at de stod sig ved det. Ja, der var fattige Kvinder, der med Taarer i Øjnene takkede Missionen for den Gerning, den gjorde. Først derigennem var det lykkedes dem at faa Klæder paa Kroppen, sagde de.

Men det var dog en forholdsvis lille Kreds, der nød godt af det; for Børnehjemmet laa afsides. Nej, inde i Bazaren, midt imellem Tyrkerne, vilde Misak begynde sit Arbejde, der vilde han gøre sin Indsats i sin Hjemstavns Liv.

Han begyndte i en lille, uanseelig Hjørnebutik; men **de Stoffer**, han udstillede til Salg, var holdte i meget smukke Mønstre og solidt vævede af det bedste Garn, der kunde opdrives paa Stedet. Butikken blev da ogsaa snart opdaget, der var ingen Mangel paa Folk, der skulde hen og tage disse nye Ting i Øjesyn.

En af de første, der kom, var en ung tyrkisk Dagdriver, som fandt det en velkommen Adspredelse at staa og snakke lidt med den pæne Mand. Et af Stykkerne tiltrak sig ved den Lejlighed hans Opmærksomhed, og han besluttede at købe det. Han spurgte om Prisen.

»25 Piaster«.

Naa, ja, han bød 15; for han

tænkte jo, det var **Meningen**, at han skulde give 20.

Misak begyndte imidlertid ikke at slaa af; men forsikrede, at han havde nævnet sin Pris og havde i Sinde at holde fast ved den.

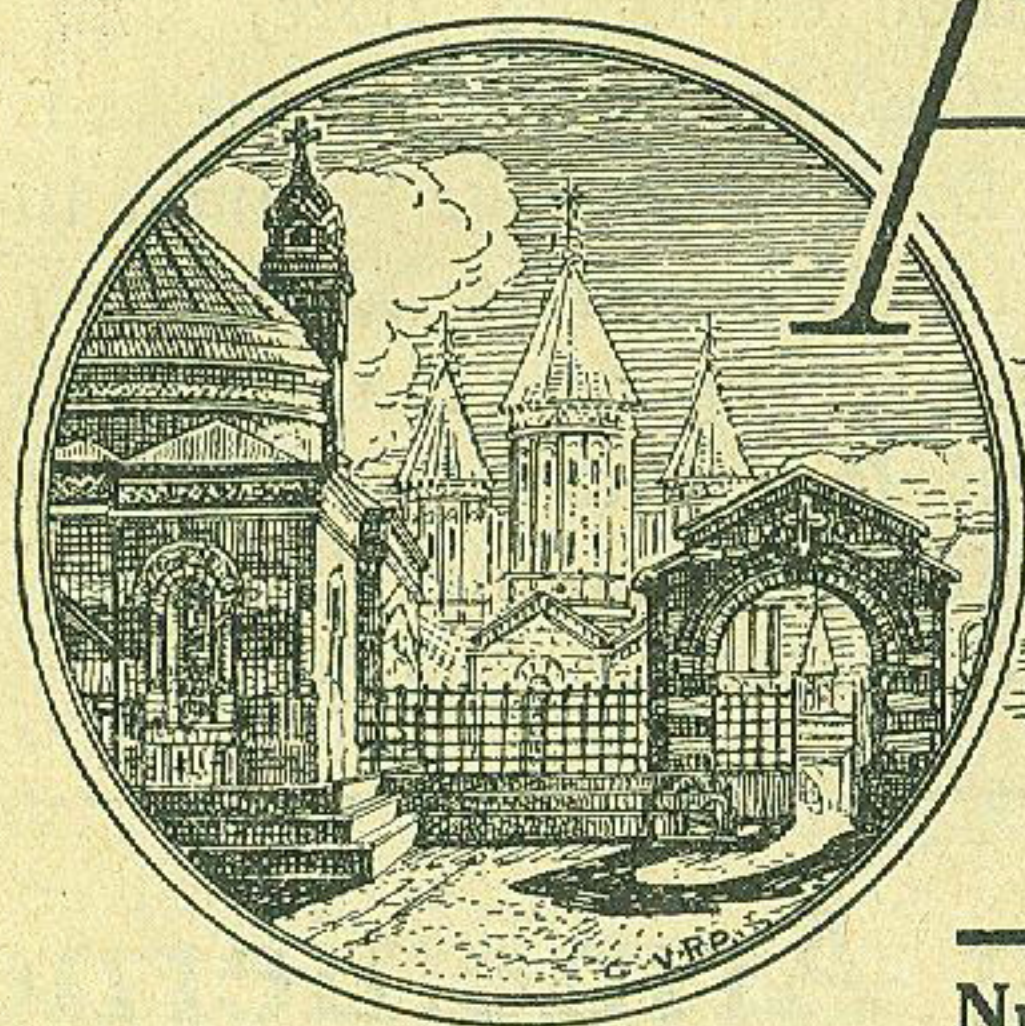
Manden blev fornærmet. Han fandt det en mærkværdig Hensynsløshed at være saa stædig overfor ham, han var vel nok ikke fra Gaden, men af god Familie, saa man kunde da forhandle med ham. Brummende gik han sin Vej.

Et Par Timer efter kom han igen. »17½«, sagde han bare, idet han gik forbi den aabne Bod.

»25«, svarede Misak urokkelig.

Han kom endnu to Gange den samme Dag og forhøjede stadig Budet, endelig om Aftenen, da Misak lige vilde til at lukke, kom han, smed 25 Piaster paa Disken, rev Stykket til sig og gik skældende og smældende sin Vej med det.

Et Par Uger efter kom han igen, og da havde han en af sine Venner

ARMENIERVENNEN

Nr. 11-12

November-December 1929

9. Aarg.

En Tak og en Bøn.

Inden jeg forlader Danmark, vilde jeg gerne gennem »Armeniervennen« sende en Hilsen og Tak til alle dem herhjemme, der gav mig en saa festlig og hjertelig Modtagelse. Tak særlig for den dybe Deltagelse for Armeniernes Nød, der overalt mødte mig.

Det giver mig Mod til endnu en Gang i Aar at rette en Bøn til Dem.

Vi staar i Aar over for en ny og særlig Vanskelighed, eller rettere over for to, der tilsammen gør det meget svært for os at komme igennem Vinteren.

Den første Vanskelighed omtalte jeg allerede flere Steder i mine Foredrag, den bestaar i en stærkt forøget Bolignød, idet 450 Hytter

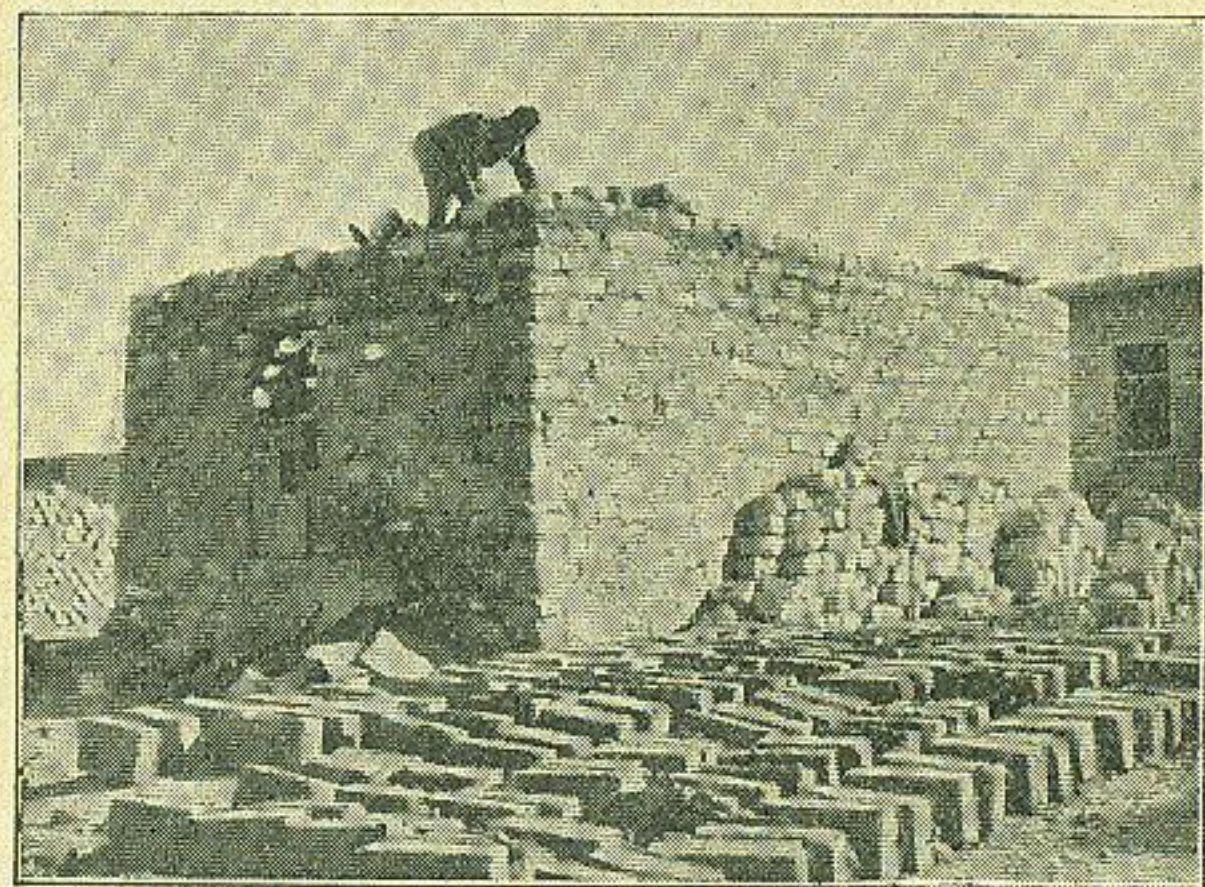
i denne Sommer er nedrevet af Regeringen for at skaffe Plads til Gader.

Det er det allerelendigste Kvarter af Baraklejren, der saaledes er forsvundet, og saadan set kan vi kun være glade ved det, da det usunde Opholdssted faktisk hvert Aar kostede Menneskeliv. Men paa den anden Side staar jo nu mange fattige Mennesker uden Tag over Hovedet.

Regeringen giver dem ganske vist Jord, hvorpaa de kan bygge Huse; men det er jo kun de færreste, der har Raad til at bygge.

Til 45 Familier har vi allerede givet Hjælp, idet vi har skaffet dem Bjælker til deres Tage. Murene har de i Sommerens Løb selv

bygget af soltørrede Jordsten, og nu er altsaa ogsaa Tagene lagt; men de mangler endnu Døre og Vinduer. 25 Kroner behøves der mindst til hver Hytte for at holde Vinterkulden ude. Maaske var der

Et af Husene under Opførelse — Beboerne er alle Selvbyggere.

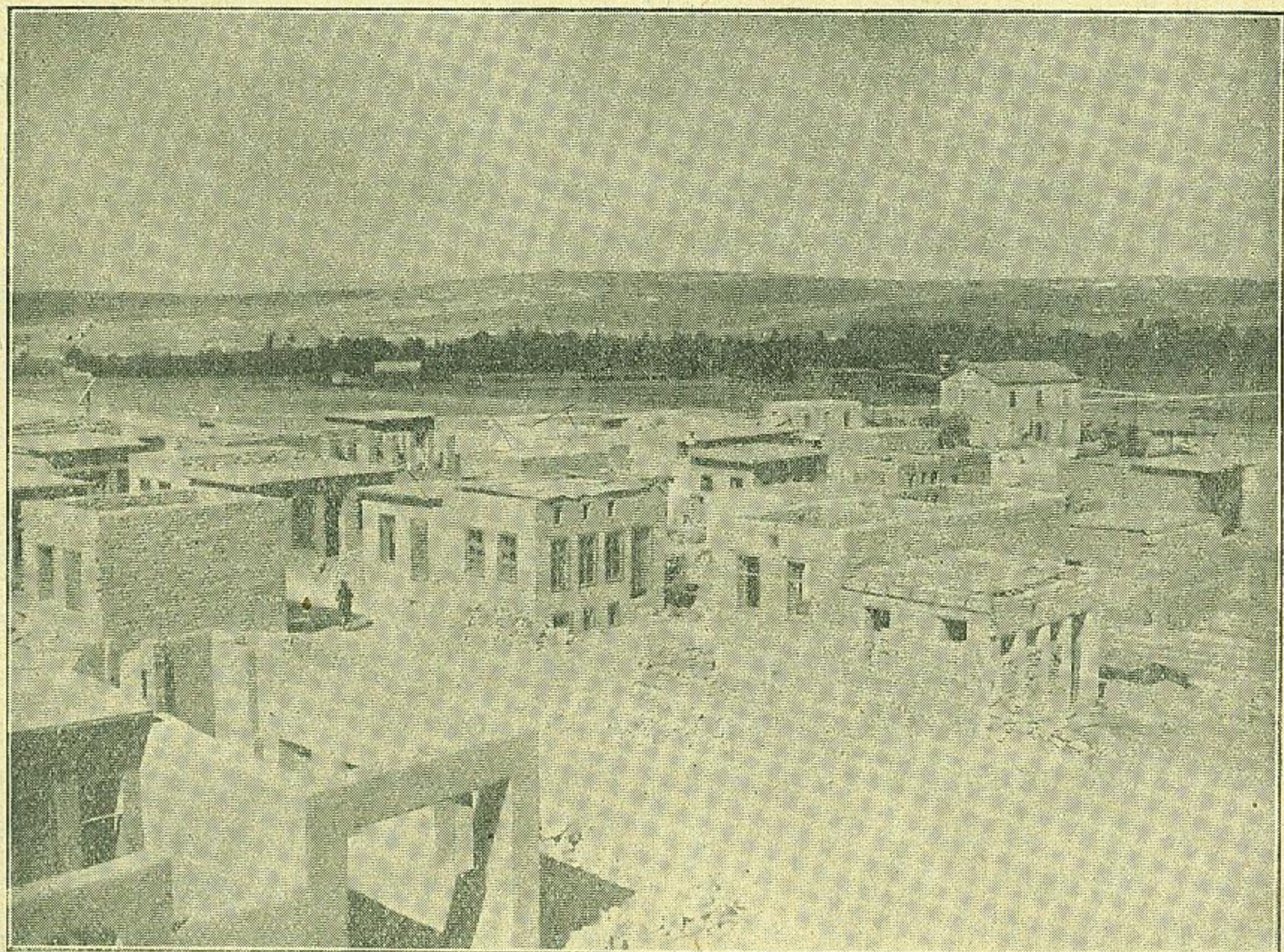
dog en og anden, der nu op imod Jul vilde være med til at beskytte en saadan fattig Familie mod den kolde, gennemtrængende Vind.

Desuden er der jo selvfølgelig mange, der har lejet sig ind maanedsvis, men som ofte i Vinterens Løb, naar Arbejdsløsheden bliver slem, vil være ude af Stand til at blive ved med at betale. Det er vel kun ca. 5 Kr. om Maaneden, men de 5 Kr. kan det ofte være umuligt at skaffe.

Og langt sværere bliver det hele derved, at Tyrkerne igen i dette Efteraar har drevet en Mængde Armeniere ud af Landet over til Syrien.

Nøjagtig Statistik har jeg endnu ikke hverken over deres Tal eller over deres Tilstand; men de fleste er kommet tilfods, og de slap først over Grænsen, da Tyrkerne havde bemægtiget sig al deres Ejendom.

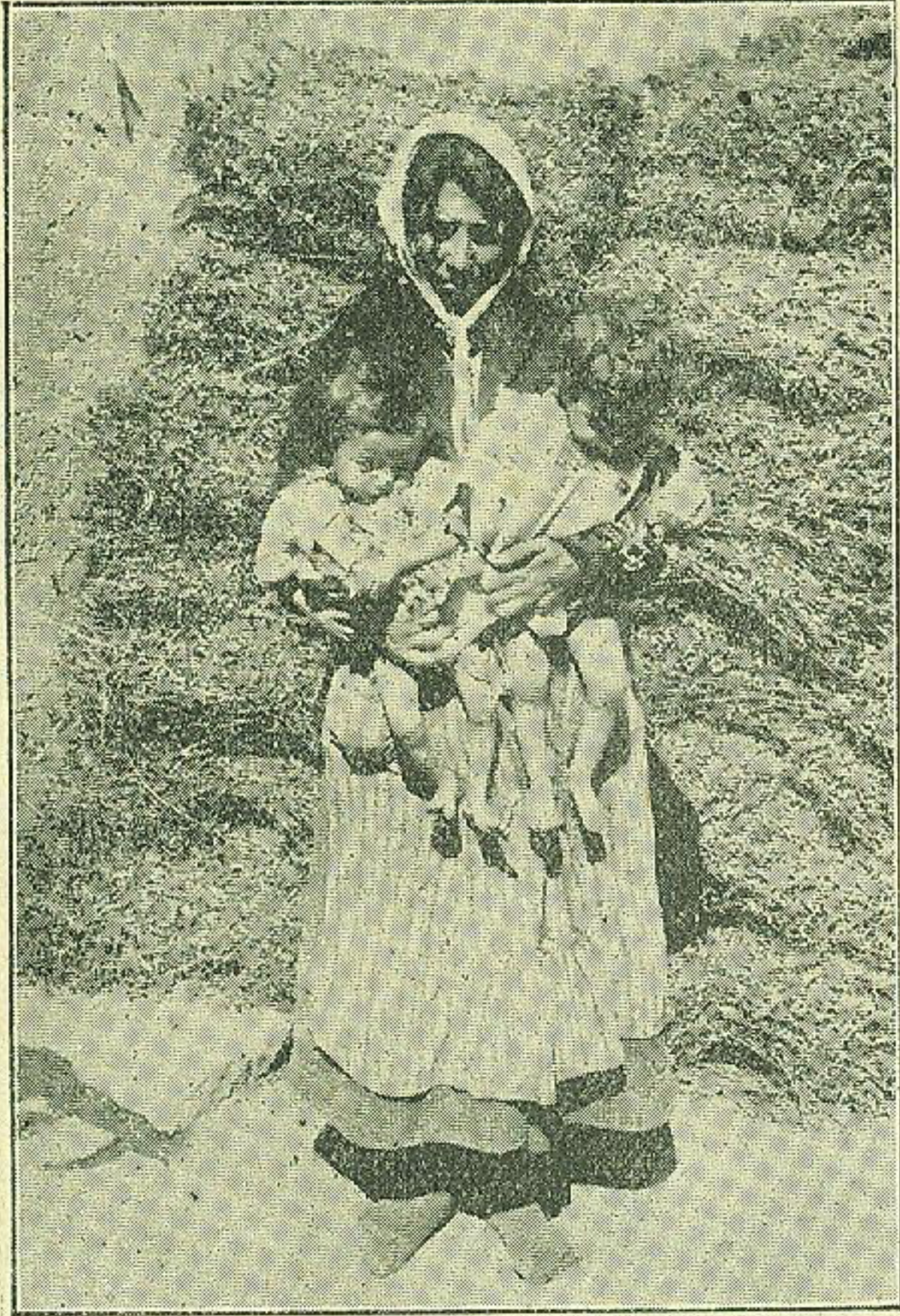
Se her en Mor med sine to Smaabørn. Hun har baaret dem

Baraklejren afløses nu for en Del af nye Huse — Sten er der nok af, men det kniber med Tage, Døre og Vinduer.

med sig saa langt paa sine mødige Fødder; men det ser ud til, at hun nu maa begrave dem i den fremmede Jord.

Saadan saa Børnene ud i Deportationstiden. Hvor forfærd-

En Moder med to udsultede Børn — Flygtninge fra Harput, ankomne til Aleppo i forfærdelig Tilstand nu i Slutningen af 1929.

ligt, at vi nu skal til at se paa den Slags elendige Smaaavæsener igen.

Det siger sig selv, at vort Suppekøkken vil blive belejret, og at vor Læge vil faa stærkt øget Arbejde.

Det er ikke gode Udsigter for Julen; men vi sætter vor Lid til Julens Herre, nu, som saa ofte før, vil Han vide at tænde Lys selv i de mørkeste Vraaer. Vi ved ogsaa, at skal det ret blive Jul for os, maa vi beslutsomt stille os i Hans Tjeneste som Hans Medarbejdere.

Og det vil vi tilønske hinanden til Julen, at vi maa faa Kraft og Naade dertil.

Lyngby, den 20. Nov. 1929.

Karen Jeppe.

Hvem vil være med?

Som Karen Jeppe i sidste Nummer af »Armeniervennen« fortalte om, er der utallige Børn i Baraklejren, som i allerhøjeste Grad trænger til at modtage nogen Undervisning, saa de kan blive dyg-

tiggjort til at møde Livets Krav.

Hun foreslaar at stykke den store Opgave ud saaledes, at Enkelt personer eller Kredse tager sig af et enkelt Barn og bekoster Undervisningen, der for et Aar er beregnet at ville koste 30 Kr.

En hel Del Venner har allerede lovet at ville være os behjælpelig

med at faa Planen gennemført. Skulde der være flere, som vil paatage sig Bekostningen ved, at en Dreng eller Pige kommer til at gaa i Skole et Aar, bedes Navn og Adresse opgivet til Armenierkontoret. Der vil da blive sendt Fotografi og Beretning til dem, der bekoster Undervisningen.

Folkeforbundet og Armenierne.

Naar Folkeforbundet nu beskæftiger sig med Armenierne, saa er det ikke det armeniske Folk, som det prøver at skaffe et Fædreland og politiske Rettigheder, nej, den Tale er efterhaanden forstummet; det er kun Frithjof Nansen, der fremmaner et Ekko af de tidligere Forhandlinger derom.

Nu er det kun som hjemløse Flygtninge, at Armenierne er under Folkeforbundets Forsorg og deres Skæbne drøftes baade i Udvalg og Forsamlingen.

Som Folkeforbundets Højkommissær for Flygtninge har Nansen foruden de langt talrigere russiske Flygtninge ogsaa Armenierne under sig, ogsaa dem har han skaffet de saakaldte »Nansenpas«, der har skaffet Bevægelsesfrihed og derigennem Arbejds muligheder til mangfoldige af dem, og man er nu i Syrien i Forbindelse med de franske Myndigheder ifærd med at anlægge Landbrugskolonier for arbejdsløse Armeniere fra Baraklejrene særlig ved Beiruth. Som alle dette Blads Læsere ved, var det Karen Jeppe, som var Foregangsmand paa dette Omraade. Hendes Armenierkolonier ligger Øst for Eufkrat, Folkeforbundets Kolonier mere vestpaa i Nærheden af Havet. Efter de Meddelelser, Nansen iaar gav i Udvalget, har der særlig i det sidste Aar været stor Fremgang i dette Arbejde, og man haaber, at det i Fremtiden vil gaa endnu hurtigere; det er saaledes en stor Hjælp, at den franske Regering nylig har bevilget 3 Millioner fr. til dette Formaal.

Mindre lyst stiller det sig med Hensyn til en anden Plan, Nan-

sen i adskillige Aar har arbejdet med, nemlig at føre armeniske Flygtninge fra Grækenland og Konstantinopel til den armeniske Republik Erivan, der er tilsluttet Sovjetunionen.

Ifjor mente Nansen, at nu kunde man begynde at realisere Planen*), men iaar maatte han med Sorg meddele, at den i alt Fald foreløbig er strandet. Dette vil sikkert ogsaa være en dyb Skuffelse for de mangfoldige Armeniere Verden over, der i de senere Aar har set hen til Erivan som det eneste Sted, de i nogen Maade kunde kalde et Fædreland, det »nationale Hjemsted«, som der efter Krigen blev givet dem saa mange højtidelige Løfter om.

Af Nansens Tale i Folkeforbundets Forsamling skal vi i næste Nummer give et Uddrag.

Nansen er en af de store Skikkelser i Folkeforbundet. Frygtløs og djærv siger han altid sin Mening rent ud, og det store Arbejde, han har udført og stadig udfører for de hjemløse Millioner, der lider mere ondt end de fleste aner, giver hans Ord Baggrund og Vægt.

Nansen har haft store Vanskeligheder at kæmpe med og tidt mødt Modstand og Miskendelse, hvor han kunde have ventet Hjælp og Paaskønnelse, en Modstand, der ofte var indsyttet i smukke Talemaader. Som det engelske Parlamentsmedlem Mrs. Hamilton sagde i sin Tale iaar i Forsamlingen som Ordfører i Flygtningesagen: »Vi har givet ham Kranse, og de har vist sig at være Tornekroner«. Og hun slut-

*) Se »Armeniervennen« Jan.-Febr. 1929.

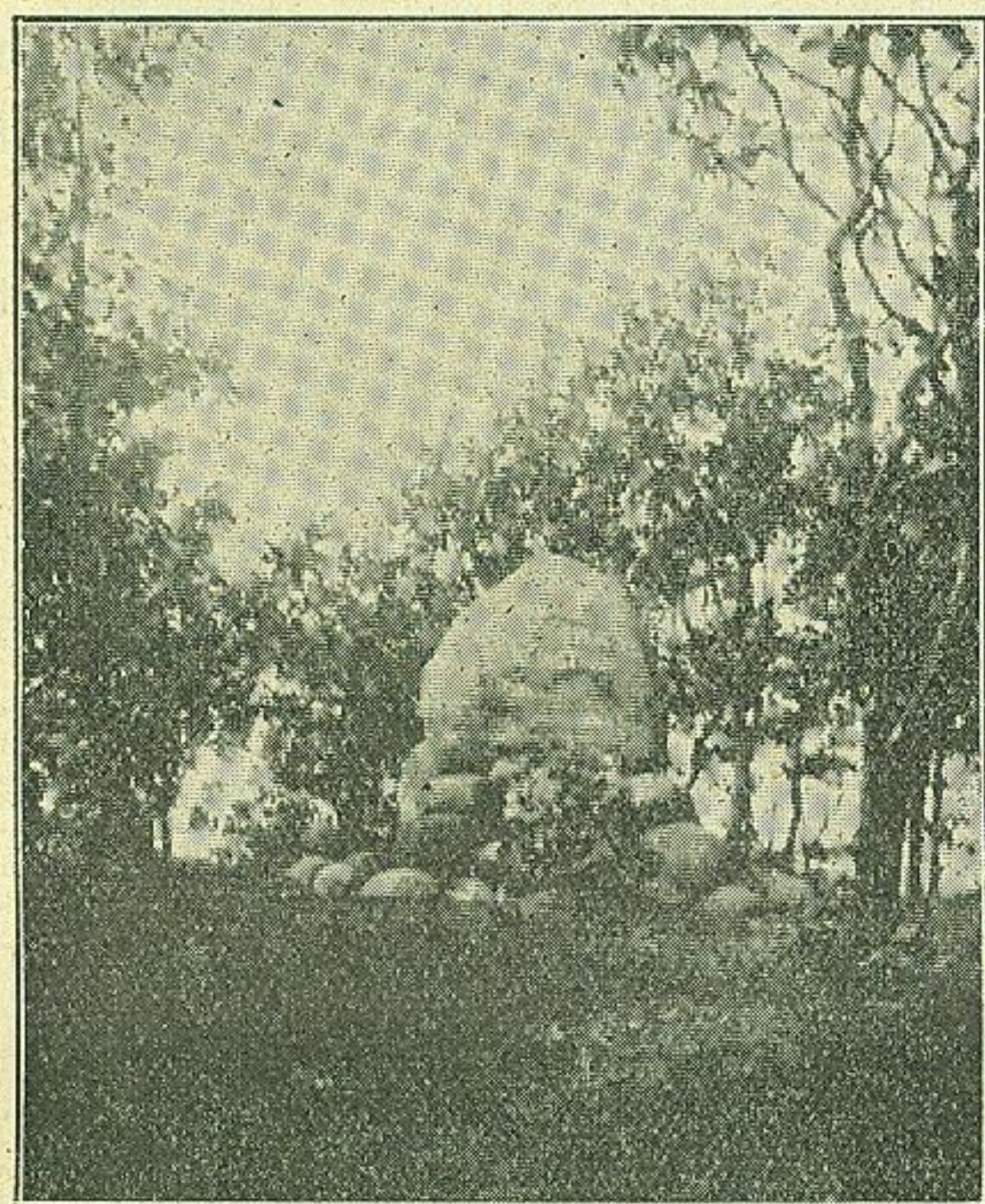
tede med disse Ord:

»Hvis Dr. Nansen helst ikke vil have hverken Taknemmelighed eller Beundring, er jeg sikker paa, at han ikke vil afslaa det, som enhver, der har haft den Glæde at arbejde med ham, enhver der har haft at gøre med Folkeforbundets Virksomhed, maa yde ham: en umiddelbar og varig Hengivenhed«.

Til disse Ord vil jeg gerne slutte mig.

Henni Forchhammer.

Åge Meyer Benedictsens.

Ude paa den jyske Hede med Ensomhedens Poesi over sig, midt i den brune Lyng er Åge Meyer Benedictsens Bauta rejst, efter at hans Urne efter eget Ønske er gravsat i en Kæmpehøj, »Katris Høj«, der ligger paa Benedictsens Hedeejendom »Videvang« ved Troldhede.

Gravhøjens Sider er bevokset med gammelt Egekrat, og en opvoksende Plantning er holdt paa Afstand ved et bredt Græsbælte, der kranses af en Egeplantning, værnede af et fastere Hegn.

Den store Natursten, der er rejst oppe paa Gravhøjen, blev fundet paa »Videvang«s Mark.

Paa Stenens Forside er indhugget følgende Inskription:

Åge Meyer Benedictsens
1866—1927.

De undertrykte Nationers Tolk,
En lysende Aand for det danske
Folk.

Og paa Bagsiden:

Venner, hans ædle
Virke vandt ham,
satte Sten
ovre Stridsmand god.

Ovenover Navnet er indhugget en østerlandsk Lampe, den evigt brændende.

Den meget afsides Beliggenhed, hvor det var vanskeligt at ordne en virkelig Højtidsfest, der var Benedictsens værdig, har bevirket, at Afsløringen fandt Sted i dybeste Stilhed, hvad der ogsaa stemte bedst med den Beskedenhed, der var et af hans Aands Adelsmærker.

Nu hviler denne Aandens Stridsmand i den gamle Oldtidshøj.

Han, der hele sin Livsens Dag higede mod Solen, mod Lyset, denne Retfærdens Vogter, der stred for lidende Folk paa Jord og spredte Lys ved sit magtfulde Ord, denne rastløse Vandrers har under den lyse Himmelbue ude paa den store, tavse Hede fundet den saa haardt tiltrængte Hvile og Fred.

H. M. Madsen.

Fuldmægtig, Viborg.

Gennem Jylland.

Fra Karen Jeppe's Foredragsrejse.

Fredag den 27. September mødtes Karen Jeppe og jeg paa Hovedbanegaarden i Aarhus for sammen at tage til forskellige Byer i Jylland, hvor min Opgave skulde være dels at finde nye Medarbejdere og nye Salgssteder for Haandarbejderne og dels at arrangere Udstilling og Salg af disse i de forskellige Byer, hvor Karen Jeppe skulde holde Foredrag. Med Karen Jeppe som Talsmand for Armeniernes Sag var det ingen vanskelig Opgave at vække Interesse for Salget af de smukke armeniske Broderier, der i stadig større Mængder finder Vej til Danmark, og som Følge deraf ogsaa nødvendigvis maa finde nye Salgsmuligheder.

Den første By, vi besøgte sammen, var *Hjørring*. Vort Arbejde her fik en særlig festlig Optakt, idet Pastor Granild om Morgen

før Frk. Jeppe's Afrejse telefonerede, at der i Hjørring var Glæde og Forventning til Aftenen — det var et godt Budskab at faa med paa Vejen, og det gjorde, at Forventningen ogsaa bredte sig til os. Og vi blev ikke skuffede. En sjælden Varme og Interesse slog os imøde fra alle Sider og var sikkert medvirkende til, at Karen Jeppe's Foredrag i Sct. Cathrine Kirke blev saa ypperligt, som det gjorde. Efter Foredraget var der Offergang til Alteret, og der indkom en betydelig Gave til Karen Jeppe's Arbejde. — Leder af et Haandarbejdsdepot i Hjørring blev Fru Karen Holm, Græsmarken, Hjørring.

Om Mandagen den 30. afrejste vi til *Aalborg*, hvor Frk. Jeppe talte i Højskolehotellets Sal for en tætpakket Menneskemængde. Der indkom her en god Gave ved Pastor Lomholdt. Fru Stationsforstander Egeberg blev Leder af Haandarbejds-Depotet i Aalborg, og Fru Ingeniør Rump for Nørresundby.

Efter Aalborg gik Turen til *Mors*. Der holdtes en Del gode Møder, bl. a. i Galtrup, hvor en stor Mængde Mennesker var forsamlet i Anledning af Efteraarsmødet paa Højskolen. Ogsaa der indgik et stort Beløb. Fru Dr. Friis-Rasmussen blev Leder af Haandarbejds-Depotet i Nykøbing, hvor der ogsaa dannedes en Armenierkreds med Fru Lærer Søndergaard, Nykøbing, som en af Medarbejderne.

Fredag den 11. Oktober kom vi til *Vejle*. Karen Jeppe talte ved et Aftenmøde i Vor Frelses Kirke; efter dette optoges Kollekt, der indbragte en smuk Sum trods det, at der faa Dage i Forvejen havde været afholdt en 2-Dages Bazar til Fordel for Missionshuset. Ligeledes var der stor Interesse for de armeniske Haandarbejder, hvoraf der blev solgt en Del. Et udmærket Forarbejde til Opnaelse af disse gode Resultater var gjort af vor energiske Medarbejder Fru A. Berntsen og andre interesserede Venner af Sagen. Leder af Haandarbejds-Depotet i Vejle blev Frk. M. Janson, Vesterg 32.

Til *Kolding* ankom vi den 13. Der var arrangeret Møde i Kvindernes Bygning af Dansk Kvindesamfunds Formand Fru Clay Pedersen, ved hvilket Frk. Jeppe talte for en meget interesseret Forsamling. Efter Mødet optoges Kollekt. Ogsaa i *Kolding* havde der umiddelbart i Forvejen været afholdt Bazar og Møde i Østerlandsmissionen, men alligevel gav Indsamlingen et smukt Resultat, ligesom de udstillede Haandarbejder vakte ikke blot Beundring, men ogsaa Købelyst. Søndagen sluttede med et udmærket Aftnemøde i Fru Clay Pedersens gæstfrie Hjem, hvor mange interesserede Mennesker var mødte. Leder af Haandarbejds-Depotet i *Kolding* blev Fru Søgaard Andersen, Jernbanegade.

Overalt i *Jylland* har Karen Jeppe Opfordring til at være med til at bekoste Skole-Undervisningen for armeniske skoleøgende Børn vakt den største Forstaaelse og Tilslutning. Det er et Hjælpearbejde, som alle kan være med til. Udgiften hertil anslaaes til 30 Kr. aarlig pr. Barn. Der blev rundt omkring i Byerne dannet saakaldte Børnekredse, hvor flere slutter sig sammen om at holde et Barn i Skolen, saaledes tegnede Adjunkt Nissen i *Kolding* i Løbet af nogle faa Timer Plejeforældre til 7 Skolebørn.

I *Silkeborg*, hvortil vi ankom den 17. Oktober, var Mødet tilrettelagt af Adjunkt Granzow. Frk. Jeppe talte i Bibliotekssalen, hvor der samtidig var arrangeret Udstilling af de armeniske Haandarbejder, som fandt god Afsætning. Ogsaa i *Silkeborg* blev tegnet en Del Plejeforældre til Skolebørn. Frk. Anna Thomsen blev Leder af Haandarbejdsdepotet der.

Alt ialt var det en god *Jyllandstur*, paa hvilken vi kom i Forbindelse med mange varmhjertede Armeniervenner. Frk. Jeppe sluttede af med en Uges Ophold i *Aarhus*. Herfra foretoges en Rejse til *Odder* og *Gylling*. I *Aarhus* afholdtes der, i Forbindelse med Karen Jeppe's Foredrag, et Udsalg, der var godt besøgt.

Elisabeth Andersen.

Brev fra Frk. Jenny Jensen.

Zoouk-olouk, 12. Juli 1929.

Dejligt at forlade en By med 44 Graders Celsius i Skyggen og komme op i 800 Meters Højde, hvilken Forskel. Gid alle de Stakler i det varme og støvede Aleppo kunde faa en saadan Luftforandring!

Autoen kører forbi den ene Landsby efter den anden. Overalt er man i Færd med Tærskning, alt er saa primitivt, Mennesker og Redskaber. En velsignet Ro er der overalt, det hele er saa vidt forskelligt fra derhjemme. Pludselig drages Tanken alligevel mod Hjemmet, der spankulerer et Par Storke, man tænker paa Barndommen, den lille Fødeby med Storkerederne paa alle Tagene.

En lignende Følelse havde jeg engang i Tyrkiet, da jeg paa en Udflugt pludselig saa en blomstrende Hyld. Der kommer en sviende Fornemmelse over een, en saadan Længsel efter Fædrelandet.

»Ja, jeg tror der er skønnest i Danmark«.

* * *

Hvor er det rart, at vi stadig kan holde Dørene aabne for dem, der flygter fra Islam og søger vor Hjælp. For det meste er det jo enkelte Personer, der kommer, som vi kan tage ind paa Hjemmet. For nylig havde vi et interessant Tilfælde. En Tyrk, Sjeik Muslim, kom med sin armeniske Kone, Salvær, og 4 Børn. Konen havde i mange Aar tænkt paa at flygte, og ogsaa forsøgt derpaa. Tyrken, der nødig vilde slippe hende, havde saa besluttet hellere at bryde op fra sin Hjemstavn og drage til Aleppo — han vilde ogsaa være Kristen, sagde han.

Han er fattig og bad om Hjælp til at købe et Æsel og vi gav ham Penge dertil. Dermed kan han saa forsørge Familien. Konen har sin Moder her, hun er ogsaa fattig, men har dog et Rum at være i, der har hele Familien Ophold.

Salvær, Tyrkens Kone, fortalte som alle de andre sin Historie.

Hendes Forældre boede i Romkale i Aintab-Eggen. De maatte ogsaa paa Landevejen. De havde 3 Børn, 2 Piger og en lille Dreng. Pigerne lod de blive i Romkale og drog saa af Sted med Drengen. Efter et Par Dages Forløb blev Faderen dræbt, og det lykkedes Moderen med sin lille Dreng at komme tilbage til Romkale, hvor Sjeik Muslim tog dem alle i sit Hus. Han giftede sig med Salvær og behandlede hende godt.

Efter et Par Aars Forløb ønskede Moderen at drage til Djibin, hvor de havde Jord. Hun tog den yngste Datter med, men efterlod hende i Aintab hos Amerikanerne. Det var hende om at gøre, at hun kunde vedblive at være en Kristen og ikke falde i Tyrkerhænder. To Aar boede hun i Djibin, saa fratog en Tyrk hende al hendes Ejendom. Da Sjeik Muslim hørte det, drog han til Djibin og hentede hende. Senere hjalp han hende at flygte til Aleppo med sin Søn.

Nu er de saa alle forenede her. Selv om de lever i Fattigdom, er de lykkelige over at kunne leve i Fred og søge Guds Hus.

Mit Arbejde bestaar for en Del i at holde Øje med og opsøge de udtraadte. Forleden besøgte jeg en af vore nygifte Piger. Hun er gift med en Maskinist, der er ansat ved det nylig oprettede Elektricitetsværk i Aleppo. Han tjener 4 £ = 65 Kr. om Maanedes, saa de har det jo godt. De har lejet et Værelse inde i Byen og indrettet det saa hyggeligt, som de formaar. En Glæde var det at se deres Lykke.

Da jeg gik derfra i een af de snævre Gader med det ene Værksted, aabne Boder, ved Siden af det andet, traf jeg hvert Øjeblik paa en af vore. En pæn ung Mand kom imod mig. »Goddag Majrik«. »Men er det dig, Hagop, hvordan gaar det?« »Storartet«, var Svaret. »Jeg bor hos en Onkel og har det saa godt«.

Lidt efter lyder det fra en Snedkerbod igen »A Majrik«. Det var

Salvær med Manden, Sjeik Muslim og fire Børn.

en af dem, der endnu er paa Hjemmet, en 15 Aars Dreng, Ardashes, der gaar i Lære her. Mesteren mente, at han nok skulde blive til noget. En anden lille Fyr, Nersies, 10 Aar, er ogsaa her for at se til. De ser ham paa Billedet her. Han har for Tiden Ferie og bad om i Stedet for at gaa og drive at faa Lov til at lære lidt Snedkeri. Jeg kan godt lide det. Armenierne begynder tidligt at ville frem. En anden lille Fyr, Kevork, ligeledes 10 Aar, er i Ferien hos en Skræder. Det havde han nu Lyst til.

Et Par Skridt, og paa den anden Side Gaden ser jeg Benehis. Stakkels Fyr, han er halvblind og bor derfor stadig paa vort Hjem. Han polerer paa Kraft paa en Stol; det Arbejde kan han da se til.

Lidt efter møder jeg en pænt klædt ung Pige. Tatoveringen røber, at hun er en af vore, undsluppet fra Araberne. Ansigtet stråler. Hun fortæller, at alt nu er i Orden, Rejsepenge og Pas, saa hun kan rejse til Amerika til en Søster, hun har derovre. Vi fandt en Tante til hende kort efter at hun var kommet til os. Ja, dejligt for hver og en, der finder sine egne.

Lidt længere nede i Gaden er en Sukkerbager; hvem ser jeg der: Et af vore Smertensbørn, Boros,

som paa Hjemmet har gennemgaaet mange Operationer, altid med en Taalmodighed uden Lige. Hans Bibel og Sangbog forlader ham aldrig, derfra faar han Kraften til at holde ud som han gør. Et underligt Bønnens Barn er han. Han bor ogsaa stadig paa vort Hjem. De svage slipper vi ikke. Han er til stor Velsignelse paa Hjemmet.

Saa kommer jeg op paa Hjørnet af Gaden, hvor de større Boder begynder, der hører jeg igen »Majrik«. Det er en Svigersøn. Sidst jeg saa ham, var i en lille Smøge i et lille, smudsigt Rum. Her er Forandring, Lys og Luft, en pæn Opstilling lige fra Sæbe til Persille.

Hvor er man rig efter saadan en Gang. Man ser Frugt af Arbejdet. Det er Naade over Naade at maatte faa Lov at arbejde for dem, der er i Nød.

Livet her bestaar nu ikke af ene Arbejde, der er ogsaa Forfriskninger paa Vejen. En Dag fik jeg en herlig Udflugt til »Kalat Sema'an«. Efter en 2 Timers Autofart, for det meste gennem en Stenørken, naar man NV. for Aleppo Ruinerne af Kalat Sema'an (Fæstningen Simon).

Der er Rester af de talrige Bebyggelser paa de øde Bjerge, hvor Simon Stylite, født 390, død 450, tilbragte sine sidste 37 Aar. Han boede paa en Søjle, der i Begyndelsen var 6 Meter, saa 8, 10 og

tilsidst 12 Meter høj. Af denne Søjle er nu kun Grundstenen tilbage.

Allerede som ung paalagde Simon sig alle Slags Forsagelser og besteg Søjlen for aldrig mere at forlade den, udsat for Vind og Vejr. Føden fik han hejst op i en Kurv.

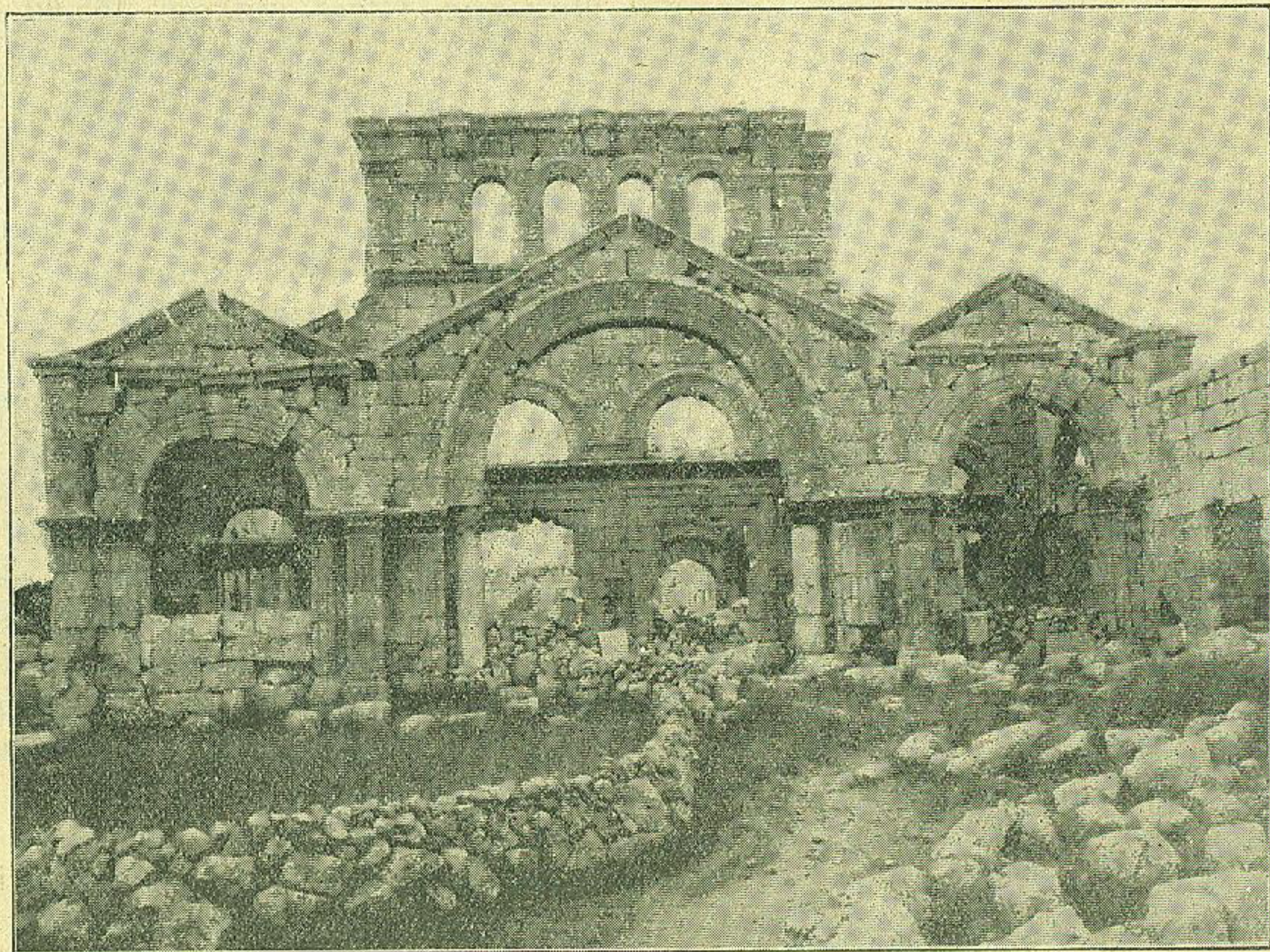
Han holdt Andagter og Prædikener ud fra Skriften og trak en Mængde Tilhørere og Elever til, der kom langvejs fra for at høre ham. Mange fulgte hans Eksempel, og der opstod Sekten »De Søjlehellige«.

Efter hans Død blev der bygget en prægtig Kirke i Form af et græsk Kors, hvis Arme danner en mægtig Ottekant med et Gennemsnit af 33 Meter, i hvis Midte Søjlen stod. I denne Kirke holdt syriske, armeniske, græske og latinske Munke deres Andagter.

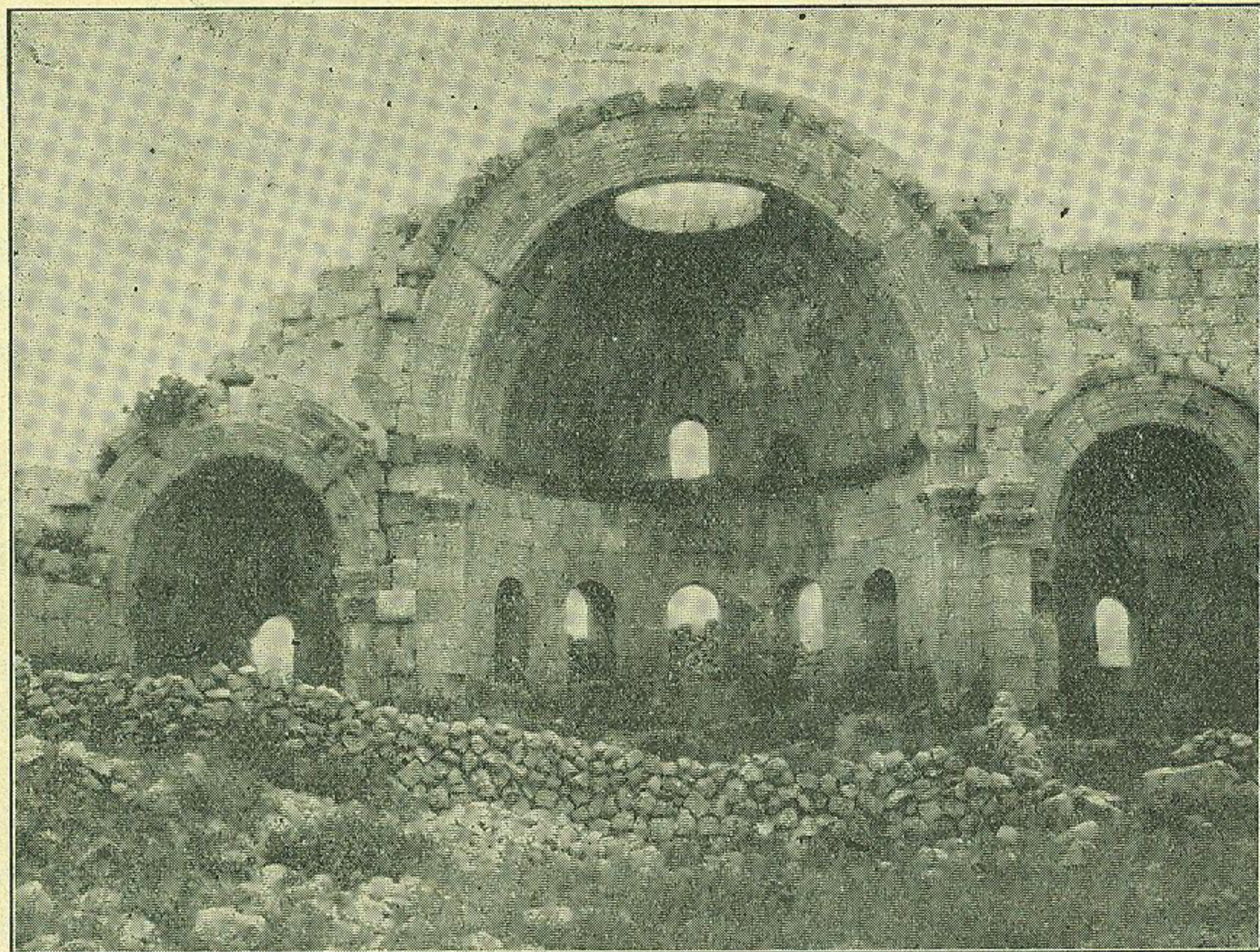
Man finder her Begyndelsen til den byzantinske Kunst med dens Renhed i Linier, de kække Buer, herlige Friser og Kapitæler.

Østlig slutter sig flere Klosterbygninger til, der tildels er temmelig forfaldne. Sydlig staar en Døbekirke, der er bygget i samme Stil som Hovedkirken; men meget mindre.

Paa Nordsiden ligger en lille Bygning, hvis Indre tildels er udhugget i en Klippe. Der er hvælvede Nicher, der gør Indtryk af at være Begravelser.

„Kalat Sema'an“.

Alteret tra Korskirken.

Muhammedanerne har senere forandret Byggekomplekset og forvandlet det til en Fæstning, idet de omgav det med en stærk Mur og Taarne, som man tydelig kan spore.

Den prægtige Kirke og hele Omegnen gør et mærkværdigt Indtryk. Simon har vel med Flid udvalgt sig dette øde Sted. Hans

Valgsprog var jo »Forsagelse«.

Man spørger sig selv, hvad man i Dag vilde tænke om et Menneske, der vilde efterligne »Simon Søjlebeboeren«; men han har uden Tvivl for de daværende Kristne været et Eksempel paa fuldstændig Hengivelse til Herren.

Jenny Jensen.

Karen Jeppe i Hjørring.

Vi har fra en af Sagens Venner i Hjørring modtaget nedenstaaende Linier:

At *Karen Jeppe*s Navn har god Klang i Landet »norden for Lov og Ret«, viste hendes Besøg her i Vendsyssels Hovedstad.

Armeniervenerne i Hjørring, og mange med dem, blev glade, da Aviserne bragte Meddelelse om, at Karen Jeppe vilde tale ved et Møde i Hjørring den 27. September.

Forud for Mødets Afholdelse bragte Bladene lange og hædrende Omtaler af Frk. Jeppe's Liv og Gerning, og en Indsamling til Fordel for hendes Arbejde blev startet. Navnene paa dem, der stod som Indbydere til Mødet var: Provst *Sevaldsen*, Pastor *N. Granild* og Pastor *Emil Larsen*.

Saa oprandt endelig Dagen, da Karen Jeppe kom, saa og vandt. Mødet blev afholdt i den store og smukke *Sct. Katarina Kirke*, hvor en Forsamling paa ca. 1000 lyttede til Frk. Jeppe's Tale. Efter en højtidelig Indledning og en hjertelig Velkomsthil-

sen ved Provsten, besteg Frk. Jeppe Prædikestolen og talte hjertevarmt og gribende om *det armeniske Folks Historie og Skæbne*.

Efter Talen bragte Pastor Granild Frk. Jeppe en inderlig Tak for hendes Foredrag og for hendes opofrende Arbejde, og opfordrede Folk til at støtte Armeniersagen. Ved Oftring paa Altret indkom 765,00 Kr. Før Mødet havde Provsten fra en Dame modtaget en anonym Gave paa 500,00 Kr.

Efter Gudstjenesten var der Salg og Udstilling af armeniske Haandarbejder paa Højskolehjemmet. Om Lørdagen fortsattes Salget og naede op til 505,00 Kr.

Søndag Aften talte Frk. Jeppe i Byens *Metodistkirke*. Kirken var fyldt til sidste Plads. Her talte Karen Jeppe om *Befrielsesarbejdet* og om Gerningen blandt Børnene — de Unge — og Enkerne. Før og efter Foredraget talte Pastor Larsen anerkendende om *Pigen fra Danmark* og hendes store Indsats i Barmhjerlighedens Tjeneste.

Med et Par Smaagaver, der var indkommet før Mødet, blev der indsamlet en Kollekt paa 56,00 Kr.

Alt i alt — med Salg af Haandarbejder — er der i Forbindelse med

Karen Jeppe's Besøg her indkommet Kr. 1864,00. Et rigtig pænt Resultat.

Enkelte nye Abonnenter fik vi til »Armeniervennen«. En Dame, Frk. *Lunø*, har samlet brugt Tøj til videre Forsendelse, og Fru *Isenkræmmer Holm*, Græsvangen, har faaet en lille Filial for armeniske Haandarbejder. Vi haaber Armeniersagen her maa vokse og trives til fortsat Hjælp for Arbejdet. E. L.

Til Østerland.

Karen Jeppe anmelder nedenfor Gerda Mundts Rejse-skildring: »Til Østerland« (G. B. N. F.), der bl. a. skildrer »De danske Armeniervener«s Virksomhed i Aleppo:

Gerda Mundts Bog: »Til Østerland« er en grundig og alvorlig Bog, der ganske særligt kan anbefales dem, der selv omgaas med den Tanke at besøge disse gamle, historiske Steder, som vi jo alle saa underligt drages imod. Man føler, at Forfatterinden er grebet af en stor Kærlighed til sit Emne, og at hun har gjort indgaaende Forstudier for at faa saa meget som muligt ud af sin Rejse. Det er nu Resultatet af disse ved Selvsyn bekræftede Studier, hun meddeler sine Læsere.

Iøvrigt er jeg neppe den rette til at anmelde en saadan Bog, da Orienten er bleven mig saa dagligdags, at jeg har svært ved at erindre og genopleve dens første betagende Indtryk. Men en Aften, da jeg sad herhjemme i Danmark og fordybede mig i Skildringen af Galilæa, følte jeg pludselig dette underlige Sug af Længsel efter Orienten, der sommetider kan komme over mig. Om det var selve Skildringen eller det var et Billede, der havde fremkaldt Længselen, ved jeg knapt selv; men noget af det ægte Guld maa der have været tilstede, ellers var det ikke kommet.

I denne Sammenhæng vilde jeg gerne henlede Opmærksomheden paa Bogens udmærkede, i mange Stykker originale Billedstof, der giver et sandfærdigt og tiltalende Billede af Orientens Natur og Folkeliv. Ligeledes finder jeg, at Skildringerne af de jødiske Kolonier i Palæstina og af Armenier-

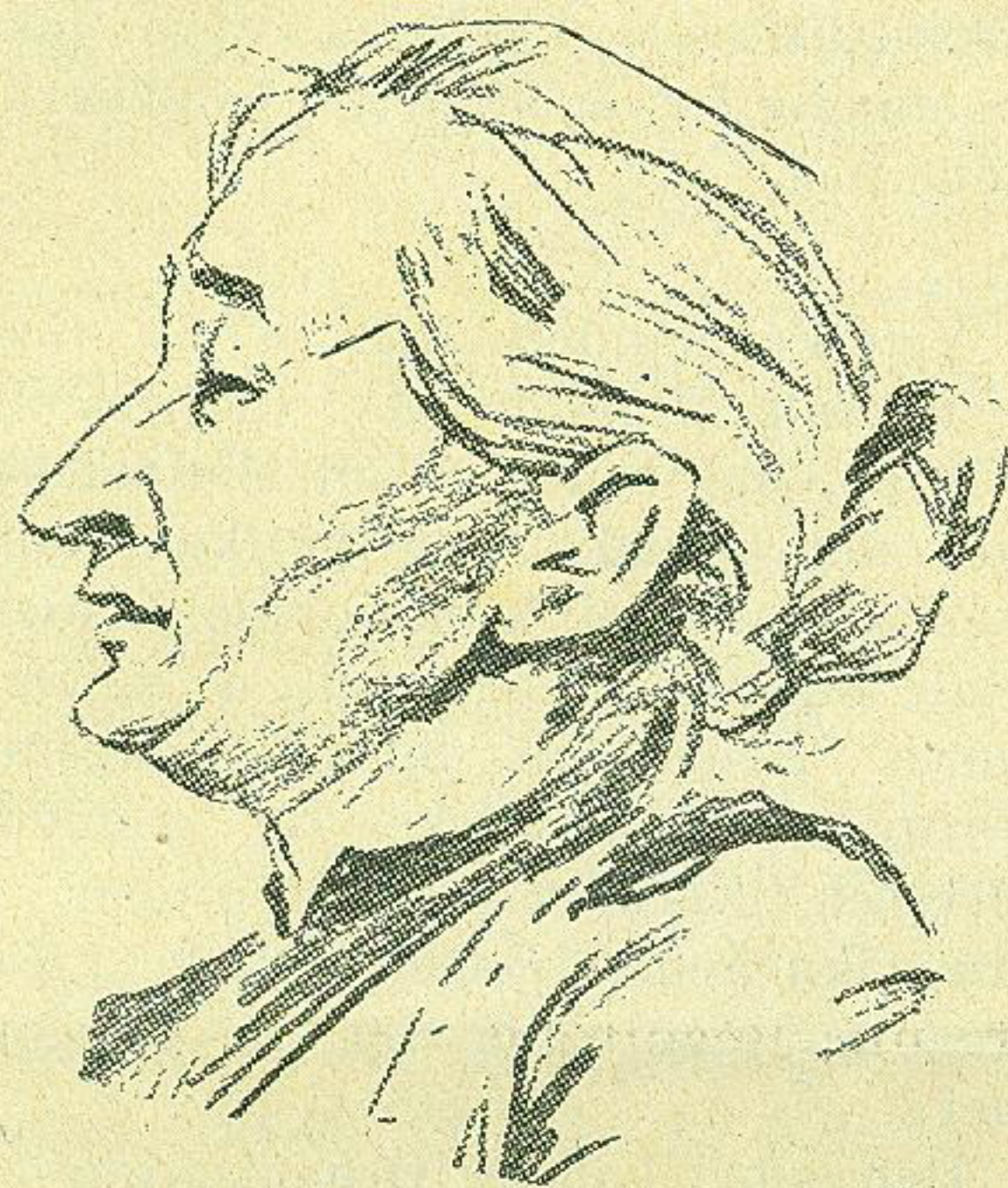
nes Liv rundt om i Orienten er baade værdifulde og oplysende.

Alt i alt er det en Bog, der kan læses med Udbytte af alle dem, der har Interesse for Orienten og for dens ejendommelige Folkeliv i Nutid og Fortid.

Karen Jeppe.

Afskeds mødet.

K. F. U. K.s store Sal var tæt fyldt den 15. November om Aftenen, da *Karen Jeppe* besteg Talerstolen og gjorde Rede for det Arbejde, hun og hendes Medhjælpere har udført, og for de Opgaver, der skal løses i Fremtiden.

Efter *Karen Jeppes* Foredrag, der fulgtes med gribende Interesse af de 600 Tilhørere, bad Frk. *Sick Sagens* Venner støtte Arbejdet med Bidrag og ved at tegne sig som Abonnenter paa »Armeniervennen«. Der meldte sig 40 nye Abonnenter og indkom 500 Kr.

Ved en Kop The samledes de nærmeste Venner nedenunder om Taleren. Her talte foruden Formanden, *Henni Forchhammer* og Direktør *Malmstrøm* Pastor *Vedde*, der under stærk Tilslutning bad *Karen Jeppe* medtage en Hilsen til sin gamle Fader, der nu igen for længere Tid skulde tage Afsked med sin Datter.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

September 1929.

A. Gaver.

Frk. *Laura Hals*, Kbhvn.: Bidrag for August Md. 1929: 15. »Til Minde om *Gustava Grüner*«: 20. Ved Spr. *Jul. Paulsen*, Fraugde: Bortlodning i *Fraugde Præstegaard*: 83,33. Ved Valgmenighedspræst *Niels Petersen*,

Vallekilde: a) Bøssepenge — Rejsseudgifter: 50,10, b) Propr. *Johs. Clausen*, *Stubberupsholm* pr. *Faarevejle*: 30, ialt 80,10. Kollekt ved *Karen Jeppes* Møde i *Lyngby* 15. Sept. 1929: 62,50. Ved Spr. *Høst, Søllested*: Indsamlet ved en *Høstprædiken* i *Søllested* og *Vedtofte Kirker* 15. Sept. 29: 68,81. *Bent M. Jensen*, p. t. *Fjenneslev*: *Piecesalg* 32,50. *Fru Grosserer Schmiker-Petersen*, *Hellerup*: 10. Ved Spr. *Witt-Hansen*, *Malt, Vejen*: 50. Ved Spr. *Jørgen Eriksen*, *Asserballe*: a) Indk. ved *Karen Jeppes* Møde i *Asserballe* 60,50, b) do. i *Sønderby* 52, c) *Mærkesalg* 11, d) *Piecesalg* 14, ialt 137,50. Ved Spr. *Ejner Bavnhøj*, *Hassing* pr. *Hørdum*: Indsamlet i *Sønderhaa Kirke* 45. Ved Frk. *Pauline Pedersen*, *Solheim* pr. *Tommerup*: a) *Fru Marie Pedersen*, *Korup*, 10, b) *Partikulier Vilh. Andersen* 5, c) *Eget Bidrag* 10, ialt 25. *Bent M. Jensen*, p. t. *Nyk. M.*: *Piecesalg* 25. *J. Thomsen*, *Thisted*, 10. *Fhv. Slotsgartner F. Paludan*, *Genstofte*: 10. *De Ferslewske Blade*: 10. Ved *Valgmenighedspræst Niels Petersen*, *Vallekilde*: *Højskoleforst. Uffe Grosen*, *Vallekilde*, 10. Ved *Klosterpræst Tomasson*, *Vemmetofte*: *Høstoffer* i *Vemmetofte Klosters Kirke* 36. Ved *Sognepræst N. Kragh*, *Hundslund*: $\frac{1}{3}$ *Høstoffer* fra *Hundslund Menighed* 55. *Provst Lauesen*, *Aarslev*, *Randers*: 20. Frk. *Laura Hals*, *Fiolstræde* 27, *Kbhvn.*: Bidrag for Sept. 1929 15. Ved *Pastor Granild*, *Hjørring*: a) *Indbetalte Gaver* til *Provst I. C. Sevaldsen* 520, b) Kollekt i *Sct. Catharine Kirke* 765.

Ialt Kr. 2105,74.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved *Fru L. Traustedt*: 51,50. Ved *Fru Kampmann-Arnild*, *Valby*: 198. Ved Frk. *Elisabeth Andersen*, *Aarhus*: a) *Fru Elna Asby*, *Aabenraa*, 34,95, b) Ved *Karen Jeppes* Møde i *Vallekilde* (*Pastor Niels Petersen*) 664,70, c) Frk. *Kirsten Povlsen*, *Ryslinge*, 75,15, d) Frk. *Signe Veel Jeppe*, *Lyngby*, 180,20, e) Ved *Karen Jeppes* Møde i *Hjørring* 508,15, f) do. i *Aalborg* 703,45, g) Ved Frk. *Kamma Budtz Jørgensen*, *Kbhvn.*, 254,75, ialt 2421,35.

Ialt Kr. 2670,85.

Oktober 1929.

A. Gaver.

Ved *Thora Raaschou*, *Glumsø*: 15. *A. Madsen*, *Aspesgaard*, *Pedersker*: 20. Ved *Pastor N. Lomholdt*, *Aalborg*: Indsamlet ved *Karen Jeppes* Møde i *Aalborg* 346,50. Ved *Pastor Markvorsen*, *Karby*: 40. *Søstrene Jørgensen*, *Svendborg*: 10. Frk. *Christine Maggaard*, *Bur*: 10. *cand. jur. W. Holst*, *Pandrup*: 10. *Hans Lilleøer*, *Lemvig*: *Piecesalg* 2. Ved Spr. *Ryge Jensen*, *Hjermind*: Gaver fra *Hjermind*, *Lee* og *Hjorthede Sogne* 50. Ved *Frime-nighedspræst Svend Krøigaard*, Ø.

Jølby pr. *Erslev*: Indsamlet ved *Efteraarsmødet* i *Galtrup* d. 4. Okt. (*Karen Jeppe* talte) 705. *I. Christensen*, *Taagerudsgaard*, *Tureby*: 10. Frk. *Julie Specht*, *Stenstrup Skole*, *Sorø*: 7. Ved *Fru Kampmann-Arnild*, *Valby*: *Fru H. S. Oglo* 10, *Fru Brückner*, *Aalborg*, 5, *Unævnt*, *Hjørring*, 2, *Jakob Petersen* 2, *P. Sørensen* 2, *Hr. og Fru Kaas* 10, *Fru Madsen Mygdal* 10, *Adolf Petersen* 2, *C. Christensen* 2, *Typograf Christensen* 2, *Smaabidrag* i *St. Knudsby* 13, Frk. *Dagmar Jensens Sparebøsse* 5, *Sofapude bortloddet* 25, Frk. *Math. Hansen* og Frk. *Dagmar Jensen* til *Barnet N.* 15, *Fru Alleslev* og *Fru Andreasen* 15, *Hr. Lærer Chr. Thomsen* 10, *Fru Ida Jensen*, *Valby*, 5, ialt 160. Ved *Kommunelærer A. Søndergaard*, *Nykøbing M.*: Indkommet ved *Karen Jeppes* Møde 137,27. *A. Petersen*, *Sct. Helenevej* 2, *Horsens*: 10. Ved *Karen Jeppe*: En *Dame*, der har rejst sammen med *Jenny Jensen* 25. Ved *Karen Jeppe*: a) *Lærerinde Frk. Karen Rasmussen*, *Aalborg*, 100, b) Frk. *Friis*, *Aalborg*, 5, ialt 105. *Thorvald Jacobsen*, *Skibhusvej* 84, *Odense*: 20. Frk. *Lützhøft*: 10. Ved *Frime-nighedspræst Krøigaard*, Ø. *Jølby*: *Efterslet* fra *Efteraarsmødet* i *Galtrup* 10. *Thormine Olsen*, *Ny Kloster*, *Slagelse*: 5. *Oversygeplejerske Sara Christensen*, *Vordingborg*: 20. Frk. *K. K. Lund*, *København*: 25. *Anton Odgaard*, *Sønderhaa*: 10. *Karetmager J. Olsen*, *Sneslev*: 5. *Forstander Anders Vedel*, *Krabbesholm Højskole*, *Skive*: Kollekt ved *Karen Jeppes* Møde Kr. 90 — Omk. 10: 80. *Lærer Peder Møller*, *Nørre Aaby*: 4. *Dagmar Dahlgaard Jensen*, *Villa Højvang*, Øster *Jølby* pr. *Erslev*: Til et *Barns Skolegang* 30. *Fru Amalie Berntsen*, *Vejle*: Indkommet ved *Karen Jeppes* Møde i *Vor Frelsers Kirke* i *Vejle* d. 11. Okt.: 316,56. *G. Svedstrup*, *Nr. Vangøre*: 10. *Niels Giver*, *Blære*: 5. *Kr. Madsen*, *Nørre Snede*: 6. *Provst Tetens*, *Hodde*, *Tjstrup*: *Piece- og Kortsalg* 25. Ved *Adjunkt H. Granzow*, *Silkeborg*: Indkommet ved Frk. *Karen Jeppes* Møde i *Silkeborg* 305. *Pastor emer. V. Møller-Holst*, *Nørre Alslev*: 10. Ved *Pastor Emil Larsen*, *Hjørring*: Kollekt i *Metodistmenigheden* i *Hjørring*: 52,70. Ved *Sognepræst B. Lindhardt*: Kollekt i *Haraldsted Kirke* d. 20. Okt. 42,85. Frk. *Kristine Nielsen*, *Mygdal nye Skole*, *Hjørring*: *Piecesalg* 1. Ved *Louise Jensen*, *Kirke Helsing*: a) *Ellen Marie Sørensen* 5, b) *Fru Larsen* 5, ialt 10. Ved *Lærer Th. Poulsen*, *Gaarslev* pr. *Børkop*: a) Kollekt i *Gaarslev Kirke* 75, b) *Postkortsalg* 5, ialt 80. *Anna Mønsted*, *Fævejle* pr. *Trustrup*: 10. Ved Spr. *Johs. Brus*, *Grene* pr. *Bil-lund*: Kollekt i *Grene Kirke* d. 20. Okt. 25. *Lektor H. Hammer*, *Risskov*: 5. *Grevinde C. Brockenhuus Schack*,

Gram pr. Gramby: 25. Ved Maren Borregaard Knudsen, Bonderup: 100. Lærerinde Frk. D. Dalsgaard, Kolding: Kollekt ved Karen Jeppe Møde: 103. Agnes Andersen, Thorupgaard, Tjæreby: 25. Ved Apoteker V. Funch, Videbæk: 45. Frk. Else Petersen, Hornslet: 52. A. Høepfeld, Holte: For et Armenierbarn 30. Ved Spr. Emil Gregersen, Snedsted: a) Kollekt i Snedsted Kirke 30, b) Kortsalg 16,25, ialt 46,25. Ved Fru Sagfører Ida Dambæk, Præstø: 80. A. Winther, Tvehøj, Ryslinge: 10. Ved Provst Sevaldsen, Hjørring: Efterslet fra Karen Jeppe Møde 18. Ved Fru Overlærer Oline Hansen, Brønderslev: 71. M. Mikkelsen, Thaaruplund pr. Assens: 4. Sognepræst Eiler Clausen, Bredkjær Præstegaard, Kløkkerholm: 10. Ved Spr. Jens J. Nielsen, Gylling: a) Kollekt ved Karen Jeppe Møde i Gylling Kirke 185, b) Bidrag fra pens. Lærer C. Pedersen, Skanderborg 5, ialt 190. Ved Førstelærer Karl Hoffmann Hornbæk: Indsamling i Hornbæk Kirke 64,31. M. og K. Povlsen, Lindehuset, Ryslinge: 30. Frk. M. Betzer og Frk. A. Fogtmann, Ribe: 3. Ved Fru Marie Birkedal og Frk. Mette Jensen, Brande: 90. Ved Spr. A. Bartholdy Møller, Eiby, Lille Skensved: a) Kollekt i Ejby Kirke 14, b) Postkortsalg 4, ialt 18. Frk. Laura Hals, Fiolstræde 27, Kbhvn.: Bidrag for Oktober 15. Frkn. Hellemann og Nielsen, Villa Salix, Roskilde: 10. Frk. Inger Nielsen, Herstedvester: 10. Indsamlet ved Aalborg Stiftstidende: 100. Ved Fru Lindbæk, Strandhuse pr. Kolding: 110. Frk. L. B. Andresen, Lakewood, Ohio: 2 Dollars = 7,40. Ved Frk. Karen Jeppe: a) Direktør Holst, Aarhus: 100, b) Kantor Andersens Enke, Odder, 100, ialt 200.

Ialt Kr. 4252,84.

B. Solgte Haandarbejder:

Ved Frøken Laura Hals, København, Kr. 65.

Obs.: Afregning fra Depotet i Aarhus over Haandarbejds-Salget i Oktober er først indgaaet efter 15. November og offentliggøres derfor først i næste Nummer af Bladet.

Bidrag modtages fremdeles med Tak!

Direktør **Johs. Malmstrøm**,
Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto
Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
Telefon Byen 2358 x.

Rejsesekretærens Adresse:

Sognepræst *E. Bavnhøj*, Hassing pr.
Hørdum.

Noter.

Frøken Karen Jeppe rejste den 20. November tilbage til sin Gerning i Syrien. Afrejsen blev bevæget og smuk. I anden Klasses Ventesaal paa Banegaarden samledes ved 9-Tiden ca. 40 af Karen Jeppe nærmeste Bekendte, Venner og Arbejdsfæller. Der var først og fremmest de danske Armeniervenners Bestyrelse med Formanden, Overretssagfører H. F. Ulrichsen i Spidsen, Frk. Henni Forchhammer, Grosserer Daell og Direktør Malmstrøm samt en Række Damer fra de forskellige Afdelinger omkring i Landet. Endvidere havde indfundet sig den unge Dr. Ernst, som bad Karen Jeppe bringe en Hilsen til hans Fader, Generalmajor L. Ernst, som for Tiden opholder sig i Syrien. Fra De danske Armeniervenners Styrelse blev der overrakt Frøken Karen Jeppe en pragtfuld Blomsterbuket.

Ved 11-Tiden fulgte Selskabet Karen Jeppe ned til Berlin-Toget, der afgik præcis Kr. 11,25. Karen Jeppe rejste direkte til Potsdam, hvor hun skulde træffe de tyske Armeniervenner. Derfra gaar Rejsen til Basel, og endelig over Athen, hvor hun skal besøge de derværende armeniske Børnehjem, videre til Aleppo, hvortil Karen Jeppe venter at komme i Midten af December.

* *

Den 19. November havde Styrelsen et Møde med en omfattende Dagsorden. Samme Aften var Styrelsens Medlemmer og nogle af Karen Jeppe og Sagens Venner samlet hos Grosserer Daell, der havde ønsket at fejre vor bortdragende Udsending med en Fest.

Der blev udtalt mange gode Ønsker for Karen Jeppe og hendes Arbejde og sendt varme Hilsener med til Jenny Jensen.

* *

Under sit Hjemmeophold har *Karen Jeppe* ialt talt ved 30 Møder og desuden én Gang i Radio. Fra de Steder, hvor hun har holdt Møder, er Gaverne strømmet ind: mellem 8 og 9000 Kr. er det økonomiske Udbytte af Foredragsrejsen.

* *

Kassereren meddeler, at *Armenierdagen* efter en foreløbig Opgørelse har givet ca. 12,000 Kr., et meget *smukt Resultat*, der naturligvis for en meget stor Del skyldes, at Karen Jeppe har kunnet holde saa mange Møder, som Tilfældet har været.

* *

En af vore Medarbejdere, der bor i en lille nordjydsk Landsby, har skaffet 21 nye Abonnenter paa »*Armeniervennen*« i Løbet af de sidste Par Maaneder.

Nu da Aarsskiftet staar for Døren, beder vi vore Medarbejdere og andre Venner paatage sig det lille Ekstra-Arbejde at skaffe et Par *nye Abonnenter*; det betyder saa meget for vort Arbejde, at Kredsen af Læsere stadig forøges, og Abonnementet koster som bekendt kun Kr. 2,35 om Aaret.

* *

I sidste Nummer af »*Armeniervennen*« fandtes der en Fortegnelse over *vore Medarbejdere*. Vi er blevet opmærksom paa, at denne paa nogle Punkter er mangelfuld og beder derfor eventuelle Medarbejdere, som *ikke* stod opført, om at skrive deres Navn og Adresse til Armenierkontoret, da det er os meget om at gøre at have en fuldstændig Fortegnelse.

Eventuelle andre Fejl i Listen vil Ekspeditionen ligeledes være taknemmelig for at blive gjort opmærksom paa.

* *

Vice-Formanden for »*The Golden Rule Foundation*«, Charles V. Vikrey, har sendt os en Meddelelse om den Maade, paa hvilken Tanken om den internationale Golden Rule Sunday udføres i U. S. A. Der gøres Rede for Sparemiddagene, Propaganda i Kirke og gennem Pressen, Klubber og Foreninger. I Amerika holdes Dagen den 8., i Japan har man valgt den 15. December.

Den amerikanske Organisation er taknemlig for Meddelelse om, hvor store Beløb, der Verden over indsamles paa tilsvarende Grundlag, selv om Beløbene ikke gaar til det amerikanske Arbejde for Orientens forældreløse Børn.

* *

Vi anbefaler vore Medarbejdere at anvende Frk. *Ingeborg Marie Sick's* smukke Bog om Karen Jeppe: »*Pigen fra Danmark*« som Julegave. Ikke mindst nu efter Karen Jeppe sidste Besøg, hvor vort Arbejde vandt mange nye Venner, vil Bogen have gode Chancer for at vække forøget Interesse.

»*Pigen fra Danmark*« er forøvrigt for nylig bleven oversat til Tysk.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse »*Armeniervennen*«, København.

Udgivet af »De danske Armeniervenner« under Redaktion af Frk. cand. polit. *M. Lindhardt*, Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858, (p. t. bortrejst), og Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhusgade 6, København K., Telefon: C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

H. M. Kongen har faaet tilstillet et Eksemplar af Ingeborg Maria Sicks Bog: Pigen fra Danmark. Forfatterinden fik en telegrafisk Tak fra Kongen.

* *

I det halvandet Aarstid, der er forløbet siden vor tidligere Formand, Åge Meyer Benedictsens Død, har vi gentagne Gange erfaret, hvor kendt hans Navn var, ogsaa udenfor Danmarks Grænser, og der kommer stadig nye Beviser herpaa.

Fornylig modtog Redaktionen et Brev fra en tysk Professor Lehmann fra Stollberg — i Sachsen —, hvori han udtalte sin dybe Beklagelse over Meyer Benedictsens Død, som han først ret sent havde hørt om. Han fortalte, at han tilhørte og var Leder af de saakaldte Lausitz-Vender, et Samfund paa 120,000 Mennesker, der bor i Grænse-landene mellem Sachsen og Bøhmen, og som har deres eget Sprog og føler sig som et Folk. Med hans Brev fulgte et Eksemplar af deres Blad, der er af samme Størrelse som »Armeniervennen«. Det er næsten helt helliget Åge Meyer Benedictsen, bringer hans Billede paa Forsiden og flere Artikler om ham inde i Bladet samt en Oversættelse af Ingeborg Maria Sicks Digt, skrevet i Anledning af hans Død. Ifølge Professorens Brev har Meyer Benedictsen vist stor Sympati og Interesse for det lille Folk, hvis Fører nu saa smukt hædrer hans Minde, og Brevet slutter med Ordene: Jeg priser mig lyk-

lig over, at Åge Meyer Benedictsen har krydset ogsaa min Livsvej!

* *

K. M. A.s Formand, Baronesse Schafalitzky de Muckadell, der gennem mange Aar har gjort et stort Arbejde for den armeniske Sag, fyldte den 5. Januar 70 Aar. Styrelsen sendte Baronessen en telegrafisk Hilsen paa Festdagen.

* *

Fra »Kristeligt Dagblad«, som stadig paa saa mange Maader viser sin Interesse for vort Arbejde, har vi haft den Glæde at modtage 456 Kr., der er indkommet under Bladets Juleindsamling.

* *

Ved Redaktionens Slutning modtager vi en Bulletin fra Kassereren, gaaende ud paa, at Armenierdagens Indsamling nu er naaet op paa 13,000 Kr.

* *

Ingeborg Maria Sicks Bog: Pigen fra Danmark er kommet i tysk Udgave samtidig med Bogens Fremkomst her i Danmark.

* *

Sognepræst, Dr. theol. C. Scharling fyldte den 3. Januar 50 Aar. Vort Styrelsesmedlem blev lykønsket i Pressen af Venner i kirkelige og videnskabelige Kredse. Han modtog naturligvis ogsaa en Hilsen fra De danske Armeniervenner.

med. Det, han havde købt, var et Vaskestof til en Sommerdragt, nu havde han ladet det vaske, og det var det blevet endnu pænere af, og da det var blevet syet til ham, syntes alle, der saa det, at det var storartet. Han gav Misak mange gode Ord, sagde, at Stoffet havde været alle Pengene værd, og at han nok skulde anbefale Forretningen.

»Men hvorfor var Du saa stædig? Du skulde jo have sagt 30, saa havde jeg budt 20, og vi var blevne enige om 25«.

Saa begyndte Misak at forklare ham, at det vilde han netop ikke. Han vilde handle, som de gjorde det i Europa, der solgte de Varen til en bestemt Pris og tog ikke 20 af den ene og 30 af den anden, efter som de nu forstod Handelen eller var Venner til.

»Det var ikke rigtigt«, mente Tyrken, »man maatte tage alle Forhold i Betragtning, hvordan skulde man ellers vinde sig Venner og i det Hele kunne omgaas Folk?

Det havde aldrig været Skik i Orienten at skære alle over een Kam, det var daarlig Tone«.

De drøftede Sagen, og nogle af de forbigaaende blev staaende for at høre efter, hvad de talte om, og tog Parti for og imod. Endelig kom der ogsaa et Par af de store Tyrker, og saa tav de andre af Velanstændighed stille.

Men de vilde jo da høre, hvad det Opløb betød, og Misak fik dem ind paa Bodens Par Siddepladser og forklarede dem det Hele.

De saa paa Varerne og hørte paa ham. Saa spurgte de ham ud om, hvad de Stoffer havde kostet ham at fremstille, og hvad de var vævede af. (De havde Vareforstand, i de primitive Forhold var det jo ogsaa lettere at overse Markedet).

»Ja, det er en meget reel Forretning, Du har begyndt, men den kan Du ikke holde i Gang.

Folk har for lidt Forstand. Naar de et andet Sted kan faa lige saa

Opkrævningen

af Abonnementsprisen for Bladet vil blive paabegyndt ca. 1. Marts.

De Abonnenter, der ikke inden Udgangen af Februar har indsendt Kontingentet, Kr. 2,35, til

De danske Armeniervenner

Holbergsgade 4, København K.
(Postgiro 2954),

vil i Løbet af Marts Maaned modtage en Opkrævning paa Kr. 2,35 + Porto 0,30.

Ekspeditionen.

Rejsesekretærernes Adresser:

Øerne: Frk. Elisabeth Jahnsen, Gl. Kongevej 91, København V. Jylland: Sognepræst E. Bavnhøj, Hassing pr. Hørdum.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved Indsendelse af Beløbet under Adresse »Armeniervennen«, København.

Udgivet af »De danske Armeniervenner« under Redaktion af Frk. cand. polit. M. Lindhardt, Gl. Kongevej 89, Kbhvn. V., Tlf. V. 3858 og Overretssagfører H. F. Ulrichsen, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

meget Tøj, der ser omtrent lige saadan ud, for 17-18 Piaster, tror Du saa, de vil give 25 for dit, selv om de mange Gange staa sig ved det? Og vil Du ikke forhandle med dem om Prisen, men staa fast paa dit, saa bliver de naturligvis fornærmede, det er jo da heller ingen Maade at behandle Folk paa. Bær dig ad som de andre. Hvorfor vil Du absolut med Hovedet igennem Væggen?»

Men saa slog Misak paa de nationalistiske Strænge, det var højt i Kurs dengang.

»Se Jer dog om i Byen! Hvad har alt det ført til? Er her et ordentligt Værksted mere? Er det ikke endt med, at vi maa købe alting fra Europa, fordi det vi selv laver, ikke er værd at eje? Hvis vi skal blive til noget, maa vi vel se at lære noget og faa nogle reelle Værksteder i Gang. Det er bare det, jeg vil.«

(Fortsættes).